

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"

Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"

Išleista kas Pėstnydėia Laidėia
LIETUVIŲ SOCIALIZTŲ SAJUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 6.

Philadelphia, Pa., 10 d. Vasario (February), 1911 m.

Metas VII.

ENTERED SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS. PROPAGANDA

J.B.S.	Dvasiškijos Reakcija.....	61
"	Abraham Lincoln.....	62
Stasjulevičius	Žmonės yra su mumis.....	63
ŠIS BEI TAS IŠ AGITACIJOS		
	Paaškinimas Tarnaitei.....	63
	Netekusio kantrybės balsas.....	64
	Guodokime socijald. principus.....	65
	Teroro Perijodo aukos.....	66
	Psychologiški eksperimentai.....	66
SVARBIAUSIOS ŽINIOS..... 67		
BELETRISTIKA ir POEZIJA.		
Aidas	Pirmyn.....	68
A.Žymontas	Ant gyvenimo slenksčio.....	68
Bienesėvičiulė	Garbė tau.....	70
LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ..... 70		
KORESPONDENCIJOS..... 71		
SAJUNGOS REIKALAI..... 72		

"KOVOS" SPAUSTUVĖ

SPAUDINAME VISOKIUS SPAUDOS DARBUS:
plakatus, tikietus, programus, vizitines kortelės, konstitucijas, knygas, paveikslus, atvirutes, laškams popieras, čarterius ir t. t. įvairiose kalbose.

"KOVOS" spaustuvė nuo Naujų Metų žymiai pagerinta. spalvuotas darbas tik ką neseniai investas. Visos mašinos varomos elektriška pajiega, todėl, darbus visuomet atliekame GREITAI, GRAŽIAI ir ATSAKANČIAI, UŽ LABAI PRIEINAMĄ PREKĘ ir visuomet į UŽSAKYTĄ LAIKĄ!!

"Kovos" Spaustuvė priima darbus ne tik nuo vietinių gyventojų, bet ir iš kitu miestu pačta ar expresu. Turintieji kokius spaudos darbus, ar šiaip kokius reikalus kreipkitės ypatingai ar laišku sekančiu adresu:

KOVA 1815 East Moyamensing avenue,
PHILADELPHIA, PA. TELEPHONE KEYSTONE
MAIN, 2958.

VIENAS DOLERIS DOVANŲ.

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui priklausina, prisijunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t.y. "KOVA", "LIETUVA", "VIENYBĖ LIET." ar "LAISVAJA MINTI" per istiesius metus; telp-pat gaus dovanai garsiają knygą "BALTRAMIEJAUS NAKTI", veretą iš prancėzų kalbos, kurios kaina 75c. ir dar "GRAMATIKA" (MOKYTOJĄ) iš kurios išmoksi anglišką KALBĄ taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaštuoja, jei užsirašyt iš rėdytės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraščių ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisiųs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintų ir lietuviai, kaip ir sve-tintaučiai turėtų gramatiką, išmoktų anglišką kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.

THE JUNGLE „Raištą“ dar galima gauti, prisijunčiant VIENĄ DOLERI.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

F. B. SMELSTORIUS, Editor

A ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES
in all parts of the World

PRENUMERATA
visose dalyse svietc

One year	\$2.00	Vienleis metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

Telefonas, Keystone, Main 2958.

FIVE BROTHERS'

Pipe
Smoking

TOBACCO

Rūkytojams pypkių geriausias vartoti pjaustytas tabakas «Five Brothers» galima gauti pirknt kiekvienoj krautuvėj.

5 ir 10 centu pakelis.

The American Tobacco Co.

KNYGOS.

«Knygos» — trumpas žodis, bet labai daug reiškiantis. Tik žinomas dalykas, nevisos knygos yra geros, kaip nekuri žmonės pratę yra reklamuoti. Tos tik knygos yra geros ir naudingos, ypač darbininkams, kurios yra parašytos socialistišką pakraipą; kuriose atvirai ir aiškiai parodoma visos daromos nuoskriaudos bėdiniams darbininkams. Kas tokias knygas išleidžia? Paklausti. Aišku, kad Liet. Soc. Sąjunga rupinasi ir išleidžia tokias naudingas kiekvienam galvojančiam žmogui knygas. Jau daug jų yra išleista ir toliau leidžiama. Tad, dabar, ilgais žiemos vakarais galima paskaityti—pasimokyti. Todėl reikalaukite iš «Kovos» administracijos knygų, o mės tuojaus prisiųsime. Ypač rekomenduojame tuojau užrašyti labai gerai parašytą ir populiarišką—moksliškai išaiškinanti knygelę — Socijaldemokratų Mokslo Pamatai.

Visuomet adresuokite:

«Kovos» Administracija,
1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

KOVOS Agentai.

J. BUKANTIS, 28 W Broadway, So. Boston, Mass.
K. DEMIKIS, 134 Prospect st., Wilkes Barre, Pa.

«KOVOS» Agentai.

- J. VISOCKIS
8139 Vincinus Road, Chicago, Ill
FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill
J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
G. A. PUPAUSKY & CO.
2342 S. Leavitt St., Chicago, Ill.
MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.
A. M. RUKAS
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.
J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa
J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
SIMON KARALIUS
342 Lenox St., Norwood, Mass.
P. A. JETULEVIČIUS.
Box 206 Lawrence, Mass.
V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.
F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.
J. A. TILNDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
K. ARMINAS.
204 E. Main st. Plymouth, Pa.
J. ZALANSKAS.
11 Charter, St Exeter, N. H
A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash.
A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 80, Edwards Ind.
M. K. ŽVINGILAS.
keliaujantis agentas
R. F. D. Simebur Conn
V. K. RAČKAUSKAS
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.
P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore,
J. KALAKAUSKAS
55½ Green St., Worcester, Mass.
J. J. VAITKEVIČIUS
227 Chapel St. New Haven, Conn
J. BINDOKAITIS.
71 Henry St. Rochester, N. Y.

— **Fotografistas** —

A Valinčius, 9 William st., :: :: ::
Naujas Tel. 404 J. PITTSTON, PA

NAMINE MOKYKLA
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta)..... \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15c.
Naujas Būdas mokintis rašyti be mokinio 10c.
Aritmetika mokinimuisi r Kundų su pav. (apdaryta).... 35c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu:
P. Mikolainis
Box 62 New York City

Kelstone Phone Main 14—28.
Bell Phone Lombard 2506 A.
Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Jei tu nori apsisaugoti nuo Reumatizmo tai naudok
Giles Aptiekoriaus «Elixir»
Gyduolis prekiuoja tik 50c.
Gaunamos:
S.E. Cor. 2nd & Federal sta., ir S.W. Cor. 2nd & Wharton sta. Philada., Pa.

Dr. Eva Katzman ::
Dr. James M. James
Dentistai (kalba rusiškai)
203 East Broadway
New York, N.Y. Tel. 3123 Orchard

Naujas sceniškas veikalas

NETIKETAI

Komedija trijuose aktuose. Parašė Aglė.

Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda «Kovos».

Labai lengvas perstatymui originališkas vaizdelis iš kaimiečių gyvenimo. Prekė 10c. Norintieji minėtą komediją perskaityt bei sulošt, kreipkitės į «Kovos» administraciją, o tuoj bus prisiųsta

Šiuomi pranešame, jog jau išėjo iš spaudos LSS. išleidimas No. 12-as
SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI
Parašė K. Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertė P. Kovas. Pusi. 55, prekė 20c
Si knygelė turėtų rasti kiekvieno darbininko žmogaus grįtelėj, ir kiekvienas interesuojantis socializmo klausimu, privalo būtinai minėtą knygelę nusipirkt ir perskaityt, nes tik tokius rašus skaitydamas darbininkas žmogus, gali gaut supratimą apie socializmo mokslą ir pažinti dabartinę netikusią išnaudojimo tvarką.
Reikalaujanti minėtos knygelės prisiųskit «Kovos» Adm. 20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nuošimčiai.

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS

“RANKPELNIS”

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas savaitė. “RANKPELNIS” stovėdamas ant darbininkų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinlas apie darbininkų judėjimą įvairuose kraštuose. “RANKPELNYJE” tilpsta apart žinių ir moksliški straipsniai, apysakos, statistikos ir t. t. In šią skyrių rašo įžymesniejie Europos lietuvių rašėjai. “RANKPELNIO” kaina: metam \$1,50 pusei metų 75c, trims mėn. 40c. Pinigus ir laiškus reikia siųsti šiuo adresu:

“Rankpelnis” Lily Bank, Bellshill SCOTLAND
Reikalaujamas numerio pažinūri (dėkite stampą už 2c.

Atsišaukimas į Visuomenę.

Per mokslą šviesą į tiesą.

Draugai ir Tautiečiai! Mokslas, šviesa, tai mūsų išganymas. Literatura, tai platintoja ir palaikytoja apšvietimo. Užtaigi mums reik stengtis kuodaugiausia pagaminti literatūros. Ką vienas žmogus neįstengia, tą visuomenė lengvai gali atlikti. Aš išverčiau iš rusų kalbos P. Kropotkino knygą «Valstija ir jos rolė istorijoje», kurią norėčiau išleisti. Knygos turinys labai žingeidus; butent istoriškai bešališkas ištirninėjimas valstijos rolės ir jos idėalo praitęj ir ateityj.

Uždengimui išlaidų sumaniau rinkti prenumeratą. Knygos kaina bus 30 c. užsiprenumeruojant dabar, prekjuoja 25 c., imant daugiau nuleidžiama nuošimtis.

Taigi draugai, mano į jus kreipimasis: pagelbėkit man išleisti minėtąją knygą, tuomi patį apturėsite nauda, nes užsiprenumeravę dabar, gausite už pigesnę kainą knygą, o lietuvių literaturoj padidinsete skaičių knygų.

Pinigus meldžiu siųsti štamptomis ant šio adreso:

A. J. Karalius, 1523 Elk Grove Ave.

Chicago, Ill.

N. B. Kiekvienas prenumeratorius prisiuntęs 25 c. ar daugiau, apturės tam tikrą kvitą, kaipo paliudijimą, jog užsimokėjo prenumeratą.

Kaipo rinkėjai įgalioti šie draugai: J. Gaigalas ir J. Juodžiu-kynas (Philadelphijoj); K. Kvederas, Kalinauskas, Kuznickas, Šidiškis, Brajus, Audrius, Sederavičia, Jamantas ir Margevičia (Chicago, Ill. A. J. Karalius.

DVASIŠKIJOS REAKCIJA.

MOKSLUI besiplėtojant ir laikams besimainant, tat už mokslą ir «hereziją» bažnyčia šiandien negal jau ant laužo deginti mokslavyrius, negal inkvizicijos torturose laužyti kaulus ir draskyti kūnus ir žudyti pasibaisėtinais nukankinimais žmones, kurie išdrįso galvoti ir prieštarauti bažnyčios nesutinkadėioms su mokslu dogmoms ir biblijiniam mokslui, kurio vieni punktai griežtai prieštarauja kitiems.

Taigi tie laikai praėjo, kad bažnyčia buvo galinga ir galėjo savo mokslą baisiausia prievarta brukti ir torturomis įsakyti jį pildyti. Mokslas nesuturiamai, kaip gamtinis išsivystymas, eina savo keliu ir apima kaskart didesnius žmonių minias, o mat ir bažnyčios mokslas kitados pripažindavęs, kad *vox populi, vox Dei*, tai kad šiandien tas dievo balsas-mokslas pradeda tapti didžiumos žmonių balsu, bažnyčia pradeda kariauti prieš pirmutinį savo dievą ir prieštarauti tai tiesai *vox populi, vox Dei*, nes nori padaryti dievišką balsu popiežiaus balsą, todėl jau seniai apskelbė žmonijai naują dogmą, jog *popiežius yra neklaidingas*, o kaipo toks yra patsai dievu. Tečiaus pasirodė gana aiškiai, kad popiežiai dar klaidingai už bedievius, nes už savo neklaidingumą, kurį bedieviai parodė aiškiai klaidingu, visa katalikų bažnyčia turėjo nurausti. Ypatingai tur rausti šio pastarojo popiežiaus «neklaidingumo» dėlei.

Jo «neklaidingumas» rodosi gal sukelti net kai-kuriose šalise riaušes, ypač kultūriškesnėse tautose, kur tasai neklaidingasis reacijonierius savo pastarąja enciklika įsako kunigijai griebties visai netinkančių XX me metšimtyje priemonių dėl suturėjimo modernizmo plėtojimosi. Tam tikslui popiežius savo enciklikoje įsako, kad mokytojai, profesoriai, kaip ir visi kiti kandidatai į kunigus, išišventindami darytų prisiekas, jog išsižada visokių modernizmo «klaidingų mokymų».

Atmenamuose inkvizicijos laikuose popiežija torturų ir sudeginimo grėsme liepė Galilejui atšaukti visą jo mokslą, kuris nesutiko su biblija, bet šiandien tomis grėsmėmis negalėdama priversti nėgi bauginti netikinčius ir bažnytinio mokslo dogmas, nusprendžia *Moto proprio* priemonėmis sulaikyti mokslo judėjimą, neleidama mokslui plėtoties bent tarpe kunigijos.

Krokuvos dienraštis «Naprzód» apie tokių kunigų prisaičinimą prieš neseniai rašė: Liūdnu ir pažeminančiu žmogaus vertybę rodytūsi paveikslas, matant einančius į Krokuvos konsistoriją katechus, džiakonus ir klebonus, varomus išsižadėti svietiško mokslo, jeigu tame paveiksle nesimatytų kas-nors juokingo.

Tie žmonės, nesirūpinantieji jokiais mokslo tyrinėjimais, turėjo prisiekant atsisakymą nuo dalykų, kurie jiems visai nežinomi, nerūpi ir be jokios prisiekos neprieinami. Nereikalauta iš tų dvasišku tėvelių atsižadėti girtuokliavimo ir paleistuvingo gyvenimo, vien reikalauta, idant prieš vyskupą Nowaką prisiektų, jog niekad panašiai, kaip Galilejus, netvirtis, jog pasaulis juda.

Tečiaus nevisur su tokiu pasidavimu priimama «neklaidingo» popiežiaus įsakymą. Ypač Vokietijoje «popiežiaus neklaidingumo» įsakymas sutiko nemalonią priėmimą, kadangi savo diktatoryste popiežius isikiša į dalykus, kurie ne jam priklauso.

Modernizmas yra abelnu terminu, reiškiančiu progresą, drauginio ir ekonominio gyvenimo išsiplėtojimo mokslą. Modernizmas yra arti susigiminiavęs su socializmu per tai, kad socializmas yra tarpe progresą priekyn vedančių spėkų vadovaujančia spēka.

Socialistai visai neatkreiptų atydos į popiežiaus «neklaidingą» veikmę, jeigu popiežius užsiimtų tik savo religijos reikalais ir savo šventa pramone, tečiaus, kad popiežius kiša savo nosį į valstybines viešas mokyklas ir pradeda diktuoti profesoriams ir mokytojams,

kas jiems daleistina, o kas nedaleistina aiškinti mokiniams mokslo srytise, tai per tatau popiežius nueina nuo savo nepaliestinosios vietos, kuri apsaugoja jį nuo visokios kritikos.

Popiežiaus ediktas daugelio katalikų palaikomas už įsakymą naikinančių žmogaus inteligentiškumą, už varžantį mokslo progresą, ypatingai Vokietijoje, kur žmonės kultūriškesni, ir kur kunigija negal žmonėms įkalbėti popiežiaus neklaidingumą, noroms-nenoroms pati Vokietijos kunigija pradeda dvejojai manyti ir pusiau skilti. Nesutikimas tokiu būdu auga ir pasekmėse gal būti net ir riaušės. Jeigu katalikai nevisi su popiežiaus pasikėsinančiu ant žmonių švietimosi įsakymu sutinka, tai ką jau bekalbėti apie laisvamanius ir socialistus, kurių Vokietijoje pakaktinai yra, kad galima būtų valdžią priversti, idant ta popiežiui uždraustų kišti nosį į ne savo reikalus. Net klerikališki laikraščiai tokių popiežiaus pasikėsinimą ant žmonių sąžinės laisvės neprielankiai pasveikina. «Kreuzzeitung» rašo: «Nėra abejonės, kad popiežiaus intencija sukels konfliktą su valdžia ir to konflikto pasekmių šiandien dar perspėti negalima». «Leipziger Neueste Nachrichten» gi rašo: «Enciklika parodo, kad Vatikanas užmano stoti kovon priešais modernizmo judėjimą ir visai neatsižūri į valstybės teises».

«Šventasis tėvas» privalo atminti ir žinoti, kad ne žodis, ne religijos įtekmė pakelia draugiją, pakelia ją svietiško mokslo pasekmės, kurios tai draugijai duoda vieton primityviškos žagrės plūgus ir nuo tų plūgų paliuosuoja gyvulius, leisdomas užjungti garo bei elektros spēką; vieton prastų pjautuvų ir dalgių — tam-tikras mašinas, kertančias ir valančias javus; vieton prastų, alkiais traukiamų vežimų — geležkelinius traukinius ir pateinančius vežimus. Tam tik svietiškam mokslui pasidėkavojant ir šventas tėvas žinoti gali, kas pasaulyje veikiasi; tam svietiškam mokslui, ne religijai, pasidėkavojant turime telefonus, telegrafus vielinius ir bevielinius; tam mokslui pasidėkavojant žinome gamtos paslaptis, kurios pirma buvo laikomos už dievų stebūklus; žinome chemiją, astronomiją ir visas kitas mokslo srytis. Ir tie faktoriai tik kelia žmoniją prie tobulybės, o ne vaikiški «neklaidingojo švento tėvo» įsakymai, kad palaikyti žmoniją viduramžio nežinystoj ir tamsybėj, ir dėlei to kreipiasi tasai dievo įpedinis prie ginkluotų valdžių, kad tos su pagelba savo armijų prigelbėtų jam tuos užmaoyms įvesti gyve-niman.

Veltui! persilpnas jau popiežiaus balsas, kad prieš jį žmonija drebėtų. Valdžios tur klausyti žmonių, o ne «neklaidingojo» mokslo priešo — popiežijos.

Inkvizicijos laikai seniai praėjo, sugrąžinti jų jau nebegalima nė su visagalio dievo pagelba.

Kalbant apie tokių popiežijos pasikėsinimą ant žmonių minties laisvės, negalima nepaminėti ir kunigijos darbus dėl išpildymo tokio popiežiaus inkvizitoriško reikalavimo. Štai laikraščiai praneša, kad Frydlando (Vokietijoje) arcivyskupas, kuriam priklauso didelė dalis pramonijos, įsakė kunigijai, kad nuo susituokiančių porų reikalautų protokuliariškos išpažinties, t y. nuotaka tur savo «nusidėjimus» į protokolą surašyti, o vedantis ją vyras ant protokolo pasirašo(!). Arcivyskupas savo spaustuvėje atspaudino tam-tikrus formuliorus su atsakančiais klausimais, į kuriuos reik atsakyti. Klausimų yra 52, tarpe kurių yra sekantie ištardymai: «Kokią vertybę tur jūsų turtas (kraitis) atėmus skolas? Šis klausimas tur didelę svarbą tiems, kurie jau priprato prie *jura stolae*. Tolesniai: Ar esi neščia? Ar žino apie tai sužieduotinis? Ar nusidėjai kūniškai su savo tėvu(!), sūnum(!), broliu, brolienu bei genčiu? Ar patvirtini tą vlską prisieka? Našlėms gi apart paminėtų klausimų dar priduriama: Ar nusidėjai kūniškai su savo sužieduotiniu dar esant gyvam pirmesniai vyru? Ant galo pasakytas: «Protokolas išpildytas, perskaitytas ir parašais patvirtintas». Tarpe tų klausinėjimų klausantis išpažinties tur tyrinėti «pažūras nusidėjėlės». Abejojame, kad tokiam inkvizitoriškam tyrinė-

Jimui pasīdus kad ir tamsiausios mergīnas. Dēļ to daugelis kunīgu bijosi tū reformā gyvenīman īvykdīnti, nes zīno, kad šīandien jau sunku žmonījā priversti akīai pasīduoti dvāsīškījos reikalavīmams.

Žīngeīdaujame, kā ant to pasakys mūsū klerikalai?

Abraham Lincoln ir jo pažiuros.

Vasario 12 dienā sukanka 102 metai nuo dienas gīmimo vieno īš Jungtīnū Valstījū prezidento, Abrahāmo Lincoln, kuris net īr pasīekš augščīlausīā vietā Amerīkos tautoje, niekad neužmīršo, jog yra žmogumi.

Ir dēlto tai, kad Abraham Lincoln pirmvīsko buvo žmogumi, jo vardā šīandien kiekvienas doras pasaulio pilietis, nekalbant apie piliečius šios mūsū šalies, mīni su didžia pagarba.

Amerīkoje vardas tojo žmogaus yra gerbīamas, gerbīmas jo vardo likosi tautīška tradīcija īr švente, nors tiesā sakant plutokratīja arba viešpataujanti kapitalistū klesā īr neapkenčia to, tečiaus, kad parodyti savo veidmainīgā patrijotizmā, kiekviena partīja norētū jī prīskaityti prie savo doktrīnū īšpažīntojū. Net īr republikonū partīja gīriasi, jog Abraham Lincoln buvęs republikonu īr net begēdiškai savo partījā vadīna «Lincoln partījā», tečiaus bent pavīršūtīnis žīnojīmas gyvenīmo īr darbū to gerbīamojo žmogaus sako, jog prīskaitymas tokio žmogaus, koku buvo Abraham Lincoln, prie šīandīnīnės republikonū partījos yra nedaleistīnu, o jeīgu republikonai tū daro, tai daro dēl hūbugo, dēl mūlīnīmo žmonēs akīj.

Nes žvilgterėjus ī pažiūras Abraham Lincoln'o īr prīstībėjus jo darbams, randame jī griežtu priešū kapitalizmo viešpatavīmo, nors īšdalies jo veīkmē pasīliko naudai kapitalistū īr pramonīnīkū. Pats Lincoln'as buvo tobūliausīu anū laikū žmogaus tipu, prīpažīstantis darbā vienatīniu tiesotu gerbūvio šaltīniu īr vienatīniu garbēs vainīku. Įšīuosavīmui darbo pašventē jis nemažal savo triūso īr pastangū. Kovā, kuriā jis savo gyvenīmo metais vedē dar nepasībaīgē; kitokioje formoje jī tęsiasi tolesniai, žīngsnis po žīngsnio artīndamasi prie galutīnos savo pergalēs — prie īšīuosavīmo darbo žmonīj.

Līkēs Jungtīnū Valstījū prezidentu Lincolnas pasakēs: «Stovēdamas vietoj, ī kuriā mane žmonēs pastatē, negaliu susīturētī nepasakēs žodžio persergėjimo nuo šmēklos sugrīžtančio despotizmo».

Tū despotizmā jis matē tame, kad draugījos gyvenīme kapitalas pradeda viešpatauti ant darbo, kad kapitalas sugrāžina retēzīnē vergījā, kuriā jis īšdalies vėliaus panaīkino.

Į tuos jo persergėjimo žodžius verta yra atkreipti atydā. Nepasakē jis juos tyčiomis dēl īšreīškimo vien savo humanitarizmo, kā īr šīandien tankīai viešpataujantieji mėgsta daryti, kad pasīgirti. Ne! jis kalbėjo īš persītīkrīnīmo īr tū darodē savo veīkme. Visus savo viešus īšsītārīmus jis gīliai apmāstydamo, svarstydamas beveik kiekvienā žodī. Jeīgu taip, tai jo persergėjimo žodīs reīškīa, jog kapitalas netur tiesos lygīnties su darbu, kuris sulyg jo nuomonēs yra visai kuo kitu īr daug svarbesniu už dolerī; Lincolnas nuogandavo to, idant ateityje darbas nelīktū pavergtu per kapitalā.

Tas prajautīmas, koki jis turėjo īstīkrūjū nebuvo nepamatotu. Į keturiadsēimts kelis metus po jo mirties «jo» partīja atīma darbo žmonēs laisvę žodžio īr laisvę spaudos, galīaus stengīasi atīmīti svarbīausias teises: streīko īr boīkoto; kalėjīmais īr kartuvēmīs kēsīnasi īšnaīkīnti protestuojančius prīeš sauvālīškā īr be teisū kapitalistū despotīškā laisvēs naīkīnīmā, prīeš tos partījos pīktadarystes, kurios papīldomos dēl pavergīmo darbo žmonīj īr īšplēšimo jīems užtīkrīntū per konstitucījā teisū. Ta patī partīja

visai nebījodama jokios atsakomybēs gal kalėjīmuose torturuoti, gatvėse buožēmīs daužyti galvas īr šaudyti trokštānčius laisvēs īr gyvenīmo žmonēs.

Argī Lincoln perspėjīmas despotizmo sugrīžimo neīšsīpildē, ar tas despotizmas neviešpatauja, kurio tai despotizmo nuogandavo, īr nuo kurio persergīnėjo visuomenę tasai didīs prezidentas? Ar akvyveīzdojē to republikonū partīja leidžīusi īr leidžiantī despotizmui īvykti īr viešpatauti, turi tiesā vadīnties partīja Lincoln?

Mums rodos, kad remīanties Lincoln žodžīais, įvairiose valandose īstartais, jo veīkme īr jo pažiūromīs linkū draugījos gyvenīmo, daug lengvīau yra prīrodyti, jog Abraham Lincoln buvo socialistu, negu kad republikonu, īmant tū žodī šīandīnīnēj jo pras mėj.

Rods, Lincolnas neturėjo dar supratīmo apie prīdedamosios vertybēs teorījā, bet turėjo jis tū teisingumo pajautā, kuri prie jo praktīškos suomonēs leido jam lengvai pastebėti, kaip darbo žmonēs yra īšnaudojami per kapitalā.

Kai—kurie jo tame įžvilgyje īšsīreīškīmai yra, īstīkrūjū, nere publikonīški, greīčiau socialistīški.

Pavyzdžiui 1847 metais jis īšsīreīškēs: «Apsvarsčius, kad darbas produktuoja daugīausīai naudingus daiktus, tai sulyg tiesos visi tokie daiktai prīklauso darbo žmonēsms.

Tečiaus visoje žmonījos istorījoje visados buvo, kad vienī žmonēs tik dirbo, o kītī be darbo naudojosi dirbančiųjū pagamīntais triūso vaisīais. Tas yra neteisinga īr taip toliaus netur būtī.

Apsaugojīmas kiekvienam darbinīkui viso jo triūso vaisīaus arba kiek galīma kuodīdžiausīā to vaisīaus dalī, yra pareīga kiekvienos teisingos valdžios».

Kītoje vėl vietoje raudame jo īšsīreīškīmā. «Visa mūsū visuomenē padalyta yra ī trīs dīdeles klesas: naudingū darbinīkū, ne naudėliū darbinīkū īr parazitū. Įš jū visū tik pirmieji užsīpelno pagarbę īr guodonę — īr jīems beveik vienīems prīklauso vaisīai jū triūso. Dvī antros klesos yra tīk sunkīu balastu, atīmančia pirmajai žymīā dalī jos teisingū teisū».

Taīgī tokīa pažiūra prītinka tik socialistū, nors tarpe socialistū randasi nemažai žmonīj, kurie mažīau supranta esybę viešpataujančios kapitalistīškos tvarkos negu suprato ją Abraham Lincoln.

Be īlgū mokslīškū īšvadžiojīmū Lincolnas pataīkē pasakyti tai, kas šīandien yra mūsū programos pamatu. Jam socializmo mokslas dar nebuvo žīnomas taip, kaip yra jis žīnomas mums, tečiaus jis nuoseklīau už mus protavo, nes jei mēs panašīai protautume, socialīzmas turētū smarkīai plėtoties īr neleisti viešpatauti despotizmui, kurī īvykdē nenaudėliū īr parazitū klesos, būdamos daug menkesne spēka, abi sykiu sudėjus, negu kad darbinīkū klesos spēka, kuri īstīkrūjū galīnga, bet mums dar nevisiems yra jī suprantama. Supraskīme ją!

Negana to. Jīsai žīnodamas, kad tik darbo žmonēs gali prīšalīnti blogā īr neleisti aršesnīam plėtoties, jis su džiaugsmu sveīkindavo kiekvienā apsīreīškīmā, parodantī, kad darbinīkai supratavo savo reikalus īr vienījasi dēlei padarymo naujos tvarkos.

Pasveīkīnīmui Internacījonalo, kurio sekretorium buvo Karolīus Marx'as, Lincolnas parašēs laīškā, īšreīkšdamas savo karštā simpatījā susīvienījantiems pasaulio darbinīkams.

Netrukus po to Jungtīnū Valstījū prezidentas, Abraham Lincoln, rašē darbinīkams New Yorkan, patardamas jīems apsīsaugot nesūtīkīmo, gīnėjū īr skīrstymosī tarpe savēs.

«Papeiktīniausīu apsīreīškīmu mūsū mīeste pereītais metais — rašo jis — buvo pakorīmas kelīj darbinīkū per darbinīkū mīnīā. Tas neprīvalėjo niekad atsītīkti.

«Stīprīausias žmonījū simpatījos ryšys po šeimynos, prīvalo rīštī visus darbinīkus, nežiūrīnt tautos, kalbos īr tarmēs skīrtumū».

Kiek gi mokslo ir gražių nurodymų yra tuose patarimuose, išreikštuose prieš pusę metšimčio!

«Stipriausias darbininkų vienybės ryšiai», sulgy Lincoln nuomonės yra stipresniais už patrijotiškus ryšius, stipresniais už religijinius ryšius, nes sako, kad išskiriant vien tik *šeimyną* darbininkų meilė turi būti tikriausia ir tvirčiausia vienį kitiems.

Iš ištraukų iš laišku ir kalbų Lincoln galima būtų lengvai sustatyti visą darbininkiską programą, visiškai atsakančią jų kleisiniems reikalams. Ir ta programa skambėtų:

reikalaujame atiduoti darbininkams visą jų triūso vaisių;

reikalaujame pilno dalyvavimo valdyboj;

dėlei atsekimo to visko, vienijamės visi vienybėn, nežiūrint tautos, kalbos, religijos bei odos parvos skirtumų.

Taigi Lincolnas pilnai užsipelnė, kad mes susipratę darbininkai jo atminimą gerbtume, jojo suaktyvės švęstume, o mūsų pagarbimas jo vardo bus atsakančiausias, jei pagarbįsime taip, kaip pataria jį pagarbinti Eugenijus V. Debs!

J. B. S.

Eugene V. Debs.

Žmonės yra su mumis.

Atsišaukimas į žmones, kad darytų demonstracijas protestuojant prieš apkaltinimą Warreno, padarė didelį sujudimą visoje šalyje. Jeigu buvo kokia abejonė, tai tą abejonę išblaškė dešimtys tukstančių atsiliepimų, kurie plaukte plaukia į laikraščio «Appeal to Reason» raštinę iš kiekvienos valstijos ir kaimelio. Žmonės yra su mumis ir pasirengę busiančiose sukilimo demonstracijose dalyvauti. Jie supranta, kad tolesnis nuolankumas reiškia žemesnį nupuolimą ir galiausiai visišką pasidavimą.

Ačiū dievui ši dvasia dar tebėra, nežiūrint visų kėsinimųsi valdančiųjų pajegos, kad sutrinti ją. Taip pasalinga buvo ši šmėkla, kad žmonėms kietai įsigyvenusias liuosybias išplėsdavo vieną po kitai savo laiku ir praktikoje jie gyvena po despotizmą.

Kongresas ir valstijų įstatymavystės, susidedančios daugiausia iš korporacijų advokatų, padarę viską, apart perleidimo tiesų, užstojančių žmonių reikalus. Prezidentas ir valstijų gubernatoriai visuose atvėjuose pasirodė esanti prieš mošykavimą ir reikalavimą valdančiosios dinastijos. Teisdarystė visokios rūšies nuo dvikąsnio magistrato iki augščiausiam teismui be skirtumo parodė save, kad jų nuosprendžiai ir tarimai yra viliuklingi, visiškai pagal norą kleso, kuri yra savininke gyvenimo reikalų ir kontroliuoja valdiškasis mašinerijas.

Mazyčio šviežio spindulio blykstelėjimas tvenkinyje prieš personalo šių taip vadinamų reprezentantų (perstatytojų, atstovų), teisdariškų tribunalo ir išpilančiosios valdybos, jau pakaktinai prirodo nors ir paprastam žmogui, ką tai reiškia blogas kapitalistų valdininkavimas, ir kad juo žmonės ilgiau niekšams pasiduos, tuo daugiau bus apvėjami ir tuo giliau skęs vergovėj.

Dar ne visukame iškilo aikštėn nedorybės šios brutalioskos spėkos, pagriebiant Fred D. Warreną ir apkaltinat jį. Šis pasikėsinimas iš jų pusės, kad nusmaugti socialistų spaudą, tai reakcija ant jų pačių, kuri privers jų karunas silsėtis

neramiai ant jų galvų. Jie turi atsiimti daugiau negu užsielpno. Žmonės nukenčia daug, bet ne viską. Jie gal but paskutiniai ligoniais, bet ne palaižunais.

Susisipietimas žmonių prie vėliavos sukilimo, yra visudžiausia įkvėpimo žymė to laiko. Tai reiškia, kad žmonės atsibunda pagaliaus, ir kad jie eina pasiliuosuoti. Šis užtikrinimas pasisekimą Warreno dėlei protestų demonstracijų po visą šalį. Tai parodo tęsimąsi šiųjų protestų visus šešis mėnesius, kad Warrenas buvo apkaltintas kapitalistiskame požeminiame urve. Reiškia, daugiau ir daugiau kurstymo (agitacijos), daugiau ir daugiau viešų susirinkimų, daugiau pagiežos, protestų ir sukilimų; pakol pagaliaus visos tautos dvasia užvirs ir sustabds jų begėdišką slopinimą žmogiškų tiesų ir žiaurų kėsinimųsi ant jų, kurie turi pakaktinai žmoniškumo, kad kalbėti teisybę ir ginti tiesas.

Varykime gerą darbą pirmyn! Atkartokime susirinkimus vieną po kitam ir leiskime jiems visiems lietiesi į vieną reikšmingą protestą, kuris turės buti girdimas visoje draugijoje.

Ši yra didžiausia kova, kokioj kada «Atsišaukimo» kariaunai teko dalyvauti.

Ir ši kova bus išlaimėta. «Atsišaukimo» kariauna darnė kuomet nebuvo nuplakta, apgalėta. Jos kariškas ginklas yra be dėmės. Jos kraujas verda, kaip niekad pirmiau ir pažymi pranašystę: «Atsišaukimo» kariauna yra didele kariauna Liuosybės mylėtojų Amerikos žmonių, niekuomet nenusilenks ir nepaliaus kovoję už laisvę žodžio, laisvę spaudos ir laisvę žmonių, pakol ji nebus apvainikuota vainiku pergalejimo.

(Iš «Appeal to Reason») Vertė, J. Stasiulevičius.

ŠIS BEI TAS.

Paaiškinimas Tarnaitėi.

«Kovos» N36 p m. tilpo mano straipsnelis, kuriame nurodžiau, kad šiandien moteris tankiau pasiskiria sau sunkų dirbtuvės darbą už žemesnę užmokestį, vieton dirbti už tarnaitę pas poną. Priežastimis tokio šalinimosi nuo tarnaičių vietos privedžiau — ilgas darbo valandas, nemandagų bei žiaurų ponų apsiėjimą ir nedoriškų pasielgimus tų pačių ponų. Ant to straipsnelio atsiliepė «Tarnaitė», pabardama mane, kad tokių straipsnių rašytojai, nepatyrę dalykų, perstatydami juos klaidingai, apšmeižia tarnaites ir tuomi sukelia nesusipratimą tarpe pačių darbininkų. Kaip tik priešingai — aš nenorėjau ir visai nešmeižiau tarnaičių, bet perstačiau dalykus taip, kaip jie šiandien gyvenime yra, taipgi nemaniau ir pagalios negalėjau sukelti jokių nesusipratimų tarpe darbininkų, nes tikiuos, kiekviena tarnaitė arba dirbtuvės darbininkė, kuri tik daugiau pažįsta gyvenimą negu Tarnaitė, supranta tikrą prasmę to mano straipsnelio.

Tarnaitė, patyrusi tik iš savo prietikių linkui savo sąlygų savo tarnystėje ir atsinešime linkui savo darbdavio, mano, kad tarnaičių padėjimas visur tokis. Taip manydama Tarnaitė labai klysta, kaip jau tą «Kovos» Redakcija teisingai nurodė «Kovos» N46 p m. Bet neužiganėdindama Redakcijos teisingu paaiškinimu vėla daro nelogiškus ir nepamatuotus išvedimus. Idant parodyti aiš-

kiai, kad Tarnaitė nepatyrusi tarnaičių stovį, kalba apie nesantį dalykus, tat privesiu tūlas skaitlines, ką pirmesniame strpaipsny nepadariau, nes maniau, kad visiems tas dalykas gana aiškus, todėl perščiau trumpoje formoje.

Savo antrame laiške į redakciją Tarnaitė sako, kad tarnaičių stokuoja, per ką ponai gerinasi, idant tik gauti sau tarnaitę, o gavę taikosi joms įtikti, o jau apie tarnaičių išmetimą ant gatvių, tai ir pamislyti ponai negali. Pačios Tarnaitės tvirtinimas, kad stokuoja tarnaičių, aiškiai liūdija, kad tarnaitės amatas nelabai per moteris pageidaujamas ir tokiam nenorui, žinoma, yra tam tikros priežastys. Aišku, jei kur yra tinkamas darbas, ten ir darbininkų niekad nestokuoja, nes kiekvienas nori su melu noru gauti proga dirbti gerą darbą, bet darbininkų ten stokuoja, kur yra blogas darbas arba darbo vieta. Beto, kiekvienam žinoma, kad visi blogiausi darbai atliekami per ateivius.

Dabar pažvelgsime, ką sako Suv. Valstijų datai (žr. «Twelfth Census Report of United States», išleistas Washington, D.C. 1902-04m). Sulyg tos statistikos 1900 met., Suv. Valst. buvo 2,099,165 tarnaičių. Iš viso tarnaičių skaitliaus, sulyg «Eleventh Census Report of U.S.», 61,7% buvo ateivės. Prieš tam ta statistika parodo, kad kur blogesnis apsiėjimas su tarnaitėmis pav. pietinėse valstijose S. Valstijų, ten tarnaičių ateivių skaitlius yra didesnis (83,23%) nuošimtis negu kur geriau bei žmoniškiau apsieina su tarnaitėmis, pav. vidurinėse valstijose, kur tarnaičių ateivių yra mažiau ant pusės (40,02%). Prie to, visiems gerai žinoma, kad nuo tarnaičių, kaip ir abelnai nuo visų tarnų reikalaujama nusilenkimo ir didelio paklusnumo, ir iš visų tautų daugiausiai linkę ponui-darbdaviui atsiduoti yra airiai, ir todėl jų skaitlius tarpe tarnaičių ateivių užima pirmą vietą (37,64%).

Tarnaitė sako, kad tarnaitės priverčia teisingai elgties ir iškovoja sau didesnes algas, ką dirbtuvių darbininkas negali (sic!). Matomai čion Tarnaitė visai nežinodama dalykų stovio, kalba apie dalyką. Tikra nelaimė yra tame, kad tarnaitės (čion, suprantama, kalbu apie tarnaites abelnai, nes susipratusių tarnaičių visai mažai tėra), gyvendamos skirtingai viena nuo kitos yra laikomos abelname nesusipratime ir ignoracijoje, per ką, nežiūrint, kad jų skaitlius yra didžiausias iš moterų atliekančių fizišką už užmokestį, ikišiol nėra susiorganizavę į organizaciją, idant galėtų vesti kovą su savo darbdaviais, kuomet dirbtuvių darbininkės tūlose pramonijos šakose jau nuo seniai yra susiorganizavę ir nemažai iškovoję savo būvio pagerinimui. Gal būt, kad Tarnaitės ponai ir yra žmoniški, ir linkui jos atsineša kaip ir žmogų, o ne kaip ir žemesnį sutvėrimą. Vienok tokių tarnaičių užlaikytojų gal rasime iš tūkstančio vieną, o ir tas bus tik reti išėmimai. Idant pažinti santykius tarpe ponų ir tarnaičių bei patį stovį pastarųjų plačiame pausulyje, tai patarčiau perskaityti sekančius veikalus: Salmon'o straipsnį «Domestic Service», kuris randasi «Eleventh United States Census Report», Baylis'o «The Right Duties and Relations of Domestic Servants», 5 laida Londone 1896m.; Graham «Master & Servant» išleista Londone 1899m.; Adams'o «A Belated Industry», kuris randasi «American Journal of Sociology» vol. I, Chigago, Ill. ir daug kitų veikalų.

Tarnaitė sako, kad niekad ir niekur ponas negali priversti pasielgti nemoraliskai savo tarnaitę. Kad taip yra, tai nėra reikalo leisti laikas prirodant, ir jei tēmijama į laikraščius, tai gal dar visiems gerai pamenama tūlų Chigagos kapitalistų skandalas, kurį iškėlė «Chicago Daily Socialist» 1910m. pavasaryj. O kuriam gi nežinomas garsiojo kanuolių karaliaus Krupp'o skandalas už jo darbelius, kuriuos iškėlė «Vorwärts» 1904 metais! Taipgi pažiūrėkim, ką sako statistika ant to dalyko. Dr. Stillich paduoda Dr. Mortos Markwardt surinktas skaitlines (žr. «Der Prostitution» P. Kampfmeier'io), sulyg kurių Berlyne (Vokietijoje) nuo 1900 iki 1901 metų po policijos užžiūra buvo 1689 prostitutės, iš kurių 379 buvo

pirm paėmimo po prostitucijos kontroliavimo įstaigos priežiūm tarnaitėmis, atliekančiomis įvairius namų darbus (tarp jų: 36 sadydų mozgotos ir 6 virėjos), 300 darbininkų dirbusių dirbtuvėj, 171 tarnavusios gertuvėse (pirmiaus buvę tarnaitėmis pas ponus), 1026 buvusios kambarių tarnaitėmis, 663 merginos, dirbusios kitose profesijose. Tos skaitlinės aiškiai kalba, kad nelaimingosios sudeda daugiausiai iš tarnaičių. Dėl sulyginimo daugybės kitų statistikų apart augščiau paminėto veikalo, galima peržiūrėti sekančius: Dr. A. Blaschko «Hygiene der Prostitution», Kuhn Reich'o «Vorlesungen über die Prostitution im 19 Jahrhundert und die Verhütung der Syphilis», išduotą Leipzige 1888m. Dėl faktorių, kas moteris priverčia likti prostitutėmis, galima peržiūrėti šim veikalus: Sauger «The History of Prostitution», išduotą New York 1898m. ir protokolą «Conférence internationale pour la prophylaxie de la syphilis et des maladies vénérées», išduotą Brussels 1899-1900m.

Tarnaitė reikalauja, idant būtų darodytą, kad ištikro Suv. Valstijose yra pusė milijono prostitučių; nežinau ant ko redaktorių rėmė savo skaitlines, bet kad apie tiek, jei ne daugiau prostitučių Suv. Valstijose randasi, tai nėra abejonės. Ir štai ką sako garsus pasaulio socijologas, prof. Albion W. Small, kuris yra mokytojus Chicago Universiteto Socijologijos fakultete ir vyriausis redaktorius «American Journal of Sociology». Jis sako: «Suv. Valstijose randasi 500,000 prostitučių, dėl kiekvienos prostitutės yra 5 vyrai, reiškia reikalą su prostitutėmis turi 2,500,000 vyrų!» Tą sako žmogus, kuris pašventęs visą savo laiką studijavimui apsireiškim draugijoje ir jos kilimo bei puolimo priežasčių. Beto, paimkime mūsų didmiesčių išduodamus oficiališkus pranešimus, arba kaip juos daugiausiai vadina «City Record» ir pamatysime, kiek kiekvieną naktį yra nuteisiama moteris už «negerą pasielgimą ant gatvės». Žinoma, niekas nesako, kad tai baudžiama už užsiėmimą prostitucija, nes prostitucija nėra toleruojama.

Tikinosi, kad ir Tarnaitė dabar dalykas bus aiškus, o dar geriau bus suprantamas dalykas, kuomet perskaitys vieną arba kitą iš paduotųjų veikalų.

L.F. & M.R.

Nustojusio kantrybės atbalsis.

Ant patilpusių laikraštyje «Keleivis» N4 anomališkų išvedimų ir patarimų link laikraščio «Kova», matydamas tame išvedime alegoriškumą ir jo neteisingumą, turiu atšaukti tuos išvedimus, metamus ant socializmo.

Jeigu žmonės nemėgsta «Kovo», tai ji ir negyvuotų, nes nebūtų kas ją skaityti, ir nieks nebūtų ją sutvėręs. Matyti, kad ją daug daugiau mėgsta negu kiti jos nemėgdami mano. «Kovo» nemėgsta tie, kuriems žmonijos pagerinimas nerūpi, o tik rūpi išnaudojimas ir biznis. Taipgi nemėgsta darbininkai užignoruoti per šiandieninę valdymo sistemą ir alegorišką mokslą, tokie jos nemėgsta, nes jie jos bijo, įbauginti pragaru dvasiškijos, o antra neatskiria teisybės nuo melagingų sensacionališkų pasakų.

«Kovą» mėgsta tik tie, kurie anot Omaro Rubayato žodžių: «Tenai buvo duris, dėl kurių nesuradau rakto. Tenai buvo šyras per kurį permatyti negalėjau». Tas jieškomas raktas yra socializmas. «Kova» tai yra kalvė, kur tas raktas pasaulio uždarų durims kalamas.

Mąstytojai per amžius jieškojo aptemdinti šyro, kuriuo yra despotiška valdžia ir kunigija su alegoriškais dievais, bet galiaus nutraukė nuo akių ir pamatė socializmą, vedantį prie laisvės, lygybės, teisybės ir vienybės. «Kova» ir visi socialistiškai laikraščiai traukia tą šyrą ir duoda visiems paregėti, kas dedasi. Diena po dienos vis dauginasi skaitlius tų, kurie pradeda matyti, ir ateis

laikas, kada nuplėš nuo mus despotiškų valdonų, kunigijos, kapitalistų ir visų išnaudotojų veidmainystės skraistę.

«Keleivis» rašo, «kad skaitant «Kovą» ima miegas», o draugas J.B.S. rašo, «kad daugumas miega suoluose universiteto». Tai čion prisimena L.Tolstojaus žodžiai: «Viskas remiasi supratimo laipsniu», miegas ima tokius, kurie nesupranta dalyko, apie ką yra šnekama ir nenori suprasti, o būdami optimistai, matydami vien gerą visame, miega, nes jie nieko geresnio nereikalauja už esančius dalykus; antri miega, nes jiems «Kova» nemaloni skaityti, nėra kame nusijuokti, o tik reikia mąstyti ir vien apie darbininkų ateitį skaityti, jiems tinka alegoriškos pasakos, fikcija, mitologija ir romanai, tokius jie skaitydami ar klausydami užsibovija, taip kaip kūdikis klausydamas pasakos apie Santa Claus ir laukdamas jo su dovanomis prieš Kalėdas, taip tokių laikraščių skaitytojai laukia to, kas nebuvo, nėra ir nebus, o tik pasilieka sensacija.

Dėl gyvumo ir «sensacionališkumo» «Kovos» pasiremiu ant žodžių Darvino: «Augščiausias triumfas žmogiško proto yra teisingas žinojimas abelnai žmogiškų gamtiškų įstatymų; mokslas nepridera pasilikti privatiška savasčia privilegiuotos klesos mokytų vyrų, bet pridera tapti visuomeniška savatimi visos žmonijos» ir žodžių J.Rogers'o: «Gyvenimas yra kova, mokslainė — mėginimas pritiki- mo». Ar dar gyvesnio laikraščio reikia, kurs skelbia gamtišką mokslą visuomenei, nurodydamas neteisingumą nuduotojo mokslo; kurs išreiškia visas gamtiškas privilegijas nuo proletaro pavergtas per kapitalą; kurs skelbia, kad mūsų išganymas yra tik pasiekiame laisvės, lygybės, brolystės, solidarizavimo, teisybės ir komunos.

Argi ligoniui jo dejavimai jam didesnę ligą įvaro ir sopulius padidina? Daktaras optimisto ypatoje ramina išgijimu, o ligonis būdamas pesimistu dejuoja ir aimaunoja, kol sopuliai pasilengvina ar išgyja, arba miršta. Daktaras užrašo jam visokius vaistus, reikalingus numalšinimui ligos, ligonis naudoja juos pagal daktaro patarimus, tankiai ir atgauna sveikatą ir liekas laimingu, taip kaip ir prieš ligą buvo.

Tai proletaras serga užkrėstas neturto, šalčio, neatekliaus, bedarbės, badavimo, tamsumo, nelaisvės, neteisybių, išnaudavimo, kankinimo ir daug kitų tam panašių sopulių liga, verkia-dejuoja, o specialistai per savo laikraščius paduoda vaistų receptą, patardami pagal savo nuomonę vartoti vaistus, jei proletaras naudosis, tai pagriš į sveikatą, kas yra laisvė, lygybė, teisybė, vienybė ir komuna.

Bet kaipgi gerą nuo blogo atskirdamas žmogus gali būti optimistu, matydamas, kad jo broliai ir seseris, teisybės jieškodami, žūna nuo išnaudotojų rankų, kurie kad galėtų ir saulę su oru į trustus paverstų, optimistais tegali būti, katrie į toki kaskart pasibaisėtinesnį darbininkų klesos išvėldėjimą nenor pažvelgti, manydami kad viskas gerai, kad tas nevertas atydos, jog broliai, seseris ar gentis žūna, kovodami už egzistenciją.

Ar gali būt socialistai pesimistais, matydami neteisingumą despotiškų valdonų su jų profesionalinių žmogžudžių armijomis, biurokratija, autokratija ir kunigija, matydami neteisingumą jų mokslo ir atėmimą mums visų teisių?

Argi čion gal būt pesimizmas, kur tokia melancholija ir niekšystė viešpatauja? Ar gali būti optimistu, kurs mato, jog darbininko rankos audžia ir siuva puikius rūbus, o pats apiplyšęs esam; jei mes, darbininkai, pastatome namus, kurie tušti stovi, o mums nėra kur gyventi; jei mes pagaminam visus gyvastį palaikančius produktus, o patįs badaujame, o mūs produktai pūna magazinuose; mes pastatėme mokslaines, o mūs vaikai lieka nemokytai, nes vieniems statant mokslaines, kiti pastatė fabrikas, kur mūsų vaikai eina žūti, vietoje mokslainėje auklėties. Vienu žodžiu mes pagaminome viską, o nieko neturime. Per tai neturime, nes mes optimistiškai pasikakiname trupinėliu savo produktų, iš kurių kapitalas mums paskiria tiek, kiek reik, kad neišdvėsti. Kame gi

čia pesimizmas, jei išreiškiame savo nepasikakinimą?

Draugai, darbininkai, supraskite visus tokius neteisingus suvedžiojimus. Mums reik teisingos kovos!

Po lietu ir šturmų sulauksime giedros, po sunkios kovos už egzistenciją sulauksime laisvės, lygybės, teisybės, solidarizavimo ir komunistiškos respublikos ant gamtiškų įstatymų parentos.

Raktą jau atradome, su kuriuom atrakysim duris į amžiną laimę, tik prisidėkime visi kalti tą geidžiamą prie saulyje raktą.

L. L. Mikalūckas.

Guodokime socialdemokratijos principus.

Tarptautiškoji socialdemokratija jau nužengė gerokai pirmyn. Proletarijato kova su kapitalistiškąja draugijos sistema išbandyta teorijoje ir praktikoje. Kiekviena tauta dabar jau turi nuosavas socialistų partijas, kurios rupinasi išgvil-denimu politiškosios ekonomijos ir kitais dalykais.

21 metai eina, kuomet tarptautiška socialistų kongresas pasakė: «Visos pasaulės darbininkai vienykitės!» — ir ta devyza dabar užrašyta kiekvienos socialistų partijos taktikoje ir programoje.

Marksas su Egelisu, pasirodė pirmutiniais žinovais politiškos ekonomijos, atidengė butinybę kapitalizmo išsivystymo, savo pažvalgas ir mums paliko.

Markso ir Engelseo teorija nežuvo. Paskui ją seka viso pasaulio proletarijatas, raudoną vėliavą nešdamas.

Ir 17 metų sukako kaip lietuviai darbininkai pradėjo žengti Markso ir Engelseo nurodytuju keliu. Gal užsienyje likosi užmegsta pradžia, vienok diegai pasirodė pirmiausiai pačioj Lietuvoj. Ir kad būtų buvę geresnės politiškos gyvenimo sąlygos, kad ne dabartinė reakcija, L.S.D.P. matytume stipria organizacija.

Dabar pažiūrėkime į užsienio lietuvių darbininkų socialistų judėjimą.

Apie Skotijos lietuvius socialistus mažai ką galima pasakyti, nors ten socialistiškas judėjimas tarpe lietuvių darbininkų yra užsimezges jau apie 10 metų tagal. LSS. Did. Brit. dar mažutė, silpna, vos įstengia išleidinėti mažą laikraštėlį «Rankpelni». Agitatorių, kurie galėtų gyvu žodžiu skelbti socialistišką įdėją, kaip ir dvasiškų spėkų, LSS. D. B. labai mažai. Negalime primesti tenaitiniams draugams kokios tinginystės ar apatijos. Jie veikia pagal išgalę. 1905 ir 1906 metais, ten surinkta arti šimto svarų sterlingų aukų parėmimui revoliucijos Lietuvoje. Pereitas metais vėl, per pasidarbavimą Skotijos draugų, išgauta 30 svarų suviršum, kadaisi buvusios pašelpinės draugijos likusių pinigų ir suau-dota naudingiems reikalams. Toliaus, LSS. D. B. gal sutvirtės ir nuveiks ką daugiau, nors Skotijoje lietuvių darbininkų neperdaugiausia.

Tiek apie Skotiją.

Daugiau prisieina pakalbėti apie LSS. A. Čia judėjimas didesnis ir spėkų daugiau negu Skotijoje. Nors ir ne Amerikoj gyvenu, vienok spėjų tatau iš «Kovos» ir kitų laikraščių ir drįstu apie tai kalbėti. Manau, kad draugai amerikiečiai paims mano nuomonę savajai kritikai.

Amerikos draugai daro progresą ir tvėria istoriją. Tik vienas ir kitas atsižymi dvejopai: ypatybė darbštumo ir duosnumo ir šale to, taip vadinamieji vaidai.

Iš senovės sakoma, kad lietuviai būvę karšti karžygiai. Gal taja ypatybė ir amerikiečiai naudojami? Vionok tai bloga yda, kartais net pavojinga organizacijai. Juk tasai karštumas, gana tankiai gimdo blogas pasekmes. Net ir su klesiniu priešu susidurus, turi but apmąstytas kovos budas, kad neįsišokti bereikalo.

Berekalingas butų nurodymas laiko ir ypatų, kėlusių tuos vaidus. Abelna pažvalga į tą dalyką, nuodingesnė, negu atkartojimas to, kas buvo.

Kas vaidijasi?— daugiausiai apšviesti žmonės, inteligentai, pastatyti į organizacijos įstaigas. Ir dėlto jau nevienas rezignavo iš pačios LSS.

Turiu prisipažinti, kad aš netikiu į tai, kad žmogus įstotų į organizaciją su tikslu vien kenkti jos augimui. Tas gali atsitikti tik ten, kur nėra politiškos laisvės. Ir todėl visos kias «klykas» ir įtarimus, reikia skaityti už pramanytą dalyką.

Vaidų priezasties reikia ieškoti kur kitur. Jeigu organizacijos įstaigoj įvyko klaida, tai pas draugus amerikiečius paprastai esti panaudojama įtarimas, nedraugiškumas. O Juk kiekvieną klaidą galima atitaisyti rimtesniu budu.

Rodos, įvairiuose dalykuose, atskirų draugų, gali buti skirtingos nuomonės. Vienok, kiekvieną klausimą rišant, nedaleistina peržengti kritikos ir etikos rubežių, ir turime atsiminti vieną dalyką: mažuma turi pasiduoti didžiumos nuosprendžiui. Be to, organizacijose nebutų jokios tvarkos.

Toliaus. Kiekviena organizacija turi savo discipliną. Tas yra ir socialistų organizacijose ir tos bent disciplinos turime prisilaikyti ir mes, kaip socialistai. Kiekvienas mūsų žingsnis, turi but dabojomas tos organizacijos, prie kurios priklausome, kuri visame pastato savo rubežius.

Vienok kartais atsitinka, kad žmogus nejučioms, per klaidą (juk klaidas mes visi turime) peržengia organizacijos discipliną, taktiką. Ir tokiame atsitikime nereikia karščiuoties. Organizacijos klausimus riškime rimtai, šalta, visapusiškai, draugiškai ir neįsižeisdami vienas kito.

Bet draugų amerikiečių tankiai daroma kaip tik atžargariai. Ir žmogus padaręs klaidą, kartais nukenčia daugiau negu to vertas; arba iš mažo dalykėlio, įsikaisčiąvę draugai, sukelia didelius vaidus.

Juk kokių pilipikų mes nematėme «Kovojo» praėjusį laikų! Kiek pašvęsta triuso vaidų ratelį, kiek brangaus laiko sugaišta! Argi mes draugai, negalime ar nemokama suvaldyti savo plunksmos ir jausmų! Juk tame vaidų sukuryje jau daugelis energiją ir viltį į geresnę ateitį pametė, daugelis karštų širdžių atvėso...

Užvis labiausia turime guodoti socialdėmokratijos principus ir taktiką. Atminkime, kad mes dirbame didelį darbą. Mes organizuojame darbininkų klesą po raudona vėliava, mes žengiamo į šviesą ir laisvę socializmo ateityj. Ir priešų turime užtektinai. Jie tyko, kad išplėsti raudoną ženklą iš

musų puslėtų rankų ir nori sutrepti mūsų organizacijas. Nepasiduokime. Rinkime spēkas ateičiai, negaišinkime laiko veltui. Kiekvienas mūsų žingsnis, nužengtas pirmyn, tebuna arčiau tos ateities, kuri žiba aukso spinduliuose.

Amerikos skaitlinga lietuvių darbininkų visuomenė pradeda susiprasti ir reikalauja vadovo. Ateityje, jiems turės buti LSS vadovu.

A—lis.

Teroro Perijodo Aukos.

Abelnai manoma, kad Didžiosios Francuzų Revoliucijos «Teroro perijode» daugiausiai tapo nužudyta dvarponių ir dvasiškių. Bet pasirodo, kad suvis taip nėra.

Tulas francuzas, istorikas, apskelbė rašėjo Louis Pridom (mirė 1830 m.) surinktus faktus linkui nužudytų Teroro perijode. Tame pasirodė, kas yra žinoma pagal «Revoliucijoniškojo tribunalo» esančius užrašus, tapo nužudyta 12,076 ypotos; suprantamas dalykas, kad toji skaitlinė yra daug mažesnė negu ištikro tapo nužudyta.

Dabartinė dvarponija, kunigija ir tiem panašūs sutvėrimai be perstojo verkia, kad jų «kraujo» narių užvis daugiausia tapo išžudyta tame laike, bet sulyg apskelbtų skaitlinių, tai suvis kitkas pasirodo.

Užvis daugiausiai Teroro perijode tapo nužudyta šiaurvakarinės Francuzijos kaimiečių, (arba kaip juos vadina «Vandėjos brigantai») kurie už priešinimąsi naujai valdžiai per «Revoliucijoniškąjį tribunalą» grupomis buvo siunčiami ant šafoto ir viso nužudyta 3,193.

Tolesniai sako: įvairūs savistoviai amatninkai murininkai, siuvėjai, šiaučiai, kalviai ir tt.— 2,212; miestiečių— 1,273; kaimiečių (iš kitų provincijų)— 778; kunigų ir zokoninkų— 767; kareivių— 715; moterų ir merginų (daugiausiai tarnaitės— 708; dvarponių— 639; advokatų, notarų ir šiaip tarnaujačių prie teismišku įstaigų— 586; fabrikantų ir vertelgų— 539; tarnų— 244; viešbučių užlaikytojų ir vyno pardavinėtojų— 156; gydytojų ir chirurgų— 76; matrosų— 73; mokytojų— 49; rašėjų— 37; aktorių— 21 ir 2 skudurų rinkikai. Tokiu budu kunigai užėmė tarpe nužudytų penktą vietą, o dvarponiai aštuntą.

Ag. Purvis.

Psychologiški Eksperimentai.

Paprastai manoma, kad kačių gamtiškas pašaukimas yra gaudyti peles, kaip kad sulyg flisterų buržajų išvadžiojimo, tai moterų gamtišku pašaukimu yra skusti bulves, šveisti puodus bei šap po namus triusti.

Bet vienok Dr. Berri savo psychologiškoje laboratorijoje Harvardo universitete darodė, kad tokis manymas klaidingas. Visųpirmu bandė patirti, ar jauni katukai gauda peles iš instikto ar iš mokslo nuo senųjų kačių, kurios išmokina jaunasias.

Dr. Berri paėmė tris, ką tik užgimusius katukus ir užaugino atskirai nuo senųjų suaugusių kačių. Pagalios katu-

kai buvo atsiekę tą laipsnį, kada jie galėjo jau lengvai sugauti ir suėsti didžiausias peles, bet jie dar nekad nebuvo matę pelės. Katukus užvardijo: vieną— Zet, antrą— Iks, o tretį— Ygrek.

Darant bandymus: Zet įleido į kletką, kurioja buvo didelė pelė, Zetas pradėjo neramiai vuosti orą. Pelė pasijudino, Zetas patėmijęs ją, sudavė jai su letena, toliaus pasirodė, kad jis pradėjo su pele tik žaisti. Žaidimas tęsėsi gana ilgai, bet katukas nė sykį nesužeidė pelės. Praėjo valanda, o pelė vis liko nesužeista. Taip pat atsinešė Iks ir Ygrek, kuomet juos įleido į kletką, visi jie žaidė su pele, kaip su koku popieros šmotuku, nieko blogo nepadarydami.

Mėginimas tapo atkartotas po šešių savaičių, prieg ko kiekvienas katukas perbuvo su pele kletkoje po 30 minutų, bet nieko pikto nepadare pelėi, nežiurint, kad katukai buvo neėdę 24 valandas, vienok pelė liko nesužeista. Iš to, Dr. Berri persitikrino, kad katukai negaudo pelių ir kad tokią įtekumą idant jie gaudytų peles, gali padaryti tiktai jų motina. Dėl to tapo padarytas sekantis mėginimas:

Iksas žaidė su pele 10 minutų, kada į kletką įėjo jo motina, kuri be jokių formalškumų užpuolė ant pelės ir suėdė ją, nekaltasis katukas tēmijo atidžiai į visą tą atsitikimą. Vienok motinos pamokinimas paliko savo įtekumą: kitą sykį įleistas į kletką, mažai pažaidęs su pele pasekė motinos pasielgimą. Tokiu budu septinių mėnesių amžiaus katėje, dar nebuvo pelių gaudymo instinkto.

Ag. Purvis.

SVARBIOS ŽINIOS.

Pasekmės Celibato.

Prusuose, miete Gratze, šiomis dienomis likosi teismo nuteistas keturiems mėnesiams kalėjiman katalikų kunigas už išžaginimą 8 mergaičių, neturinčių daugiau kaip 9 bei 12 metų amžiaus. Tą savo žvėrišką pasielgimą papildęs klebonijoje Blumeau bažnytkiemij akyveizdoje kitų mergaičių, kurias susikviesdavo religijos mokintų.

Parapijai apskundus gyvulišką dušių ganytojų dvasiškaivaldžiai, toji nesuspendavo kunigą, vien perkėlė kiton parapijon.

Valdiškasis teismas irgi paskyrė nepersunkiausių bausmę, nes kunigą—kaltininką teisinga celibatas arba bepatystė, išvystanti žvėriškus pageidavimus.

Provokatorius Amerikoje.

Žydų «Bundo» užsieninis komitetas prašo apskelbti sekretų pranešimą: «Bundo Centralinis Komitetas apskelbia Rusijos policijos agentu ir provokatorium Mejerį, sunų Izraelio Meškino. Mejeris Meškinas tamsių plaukų, apie 20 metų senumo, neaugšto ugio, apsikutęs, rusiškai kalba blogai. Minske priklausęs prie «Ochranos», o dabar randasi Amerikoje».

Varžo laisvę.

Magnatų palata (taip vadinasi Austrijos parlamento ponų butas) prieš išsiskirstymą ant Kalėdų vakacijų, atmetė įnešimą, kad būtų moterims užginta naktimis dirbti. Socialistų laikraštis «Viener Arbeiterzeitung», tokį ponų drąsų pasielgimą pradėjo kritikuoti, už tai tapo sukonfiskuotas. Ant rytojaus laikraštis kritikavo konfiskavimą, už tai ir vėl laikraštį sukonfiskavo.

Taipgi čekų kalboje išeinanti socialistiški laikraščiai Brunne ir Pragoje tapo konfiskuoti. Matomai, kad konfiskacija buvo atliekama pagal įsakymą iš Vienos. Dabar Austrijos socialistai rengiasi tą dalyką pakelti parlamente, kur beabejo suduos per kailį ponams už jų tokį darbą ir pačiai valdžiai už jos pasikėsinimą užgniaužti laisvę spaudos.

Palengvinimas darbininkams.

Sulyg Sausio 1 d. š. m. Belgijoje įveikmę įeina 9 valandų darbo dienos įstatymas dėl kalnakasių. Žinoma įstatymuose yra, kaip—kurie «išėmimai», sulyg kurių kaip—kur dar tuojaus nebus vykdoma 9 valandų darbo diena. Kasyklų savininkai, supratama, visomis pajiegomis stengiasi tuos išėmimus pailginti, idant galėtų daugiau pelno išspausti iš darbininkų.

Socialistas Vandervelde pakėlė tą klausimą Belgijos parlamente, nurodydamas, kad ponams kasyklų savininkams buvo duota vieni metai laiko dėl prirengimo techniškųjų perkeitimų kasyklose, bet kasyklų savininkai per tą prabėgusį metą, nieko neveikė linkui perkeitimo tų techniškųjų priemonių. Dabar nori po priedanga visokių «išėmimų» pratęsti įstatymo įvykdinimą gyveniman iki 1914 metų. todėl Vandervelde įuešė, kad visi ponų prašymai pratęsimto įstatymo vykdymo, būtų atmesti. Vienok tas Vanderveldes įnešimas per ponų pasidarbavimą, tapo atidėtas veik iki pat balsavimui, per ką nebuvo galima klausimą gerai išdiskusuoti ir tokiu budu Vanderveldės reikalavimas balsuojant su 81 balsu, prieš 57 tapo atmestsas. Matysime kas toliaus bus.

«Warren should be Shot».

Išeinantis republikonų klerikališkas laikraštis mieste Marion, Ohio, po vardu «Star», redeguojamas buvusio kandidato į gubernatorius tos valstijos Hardingo, rašo:

«Kai—kurie laikraščiai išreiškia perdaug simpatijos nu-teistamjam Fred. D. Warrenui, redaktoriui «Appeal to Reason», nes ans likosi uždarytas patogioje celeje (comfortable cell). Kitoj kokioj—nors šalyj toksai žmogus seniai būtų pakartas bei sušaudytas už nepagudojimą ir atvirą kurstymą, neguodoti įstatus per žmones padarytus(!) dėl jų pačių apsaugejimo. Jis likos pasiūstas kalėjiman už apskelbimą kriminalistu ir už paskirimą augštos sumos pinigų tiems, kurie pargabęs žmogų iš Indiana į Kentucky valstiją, kur jis gyvenęs, jeigu nepasišvėsime kovai prieš suvedžitojus, stoisime

priešai mirties pavojų, grėsiantį iš pusės minių».

Ar dar geresnio prirodymo reikia, kuo yra republikonai ir klerikalai? Ar ponas Harding su savo «Star» nėra suvedžiotojų ir kurstytojų prieš įstatus ir žmonių teises, šaukdamas, idant žmogus, kuris pasakė, jog Kentukys valstijos buvusis gubernatorius Taylor yra prirodytu žmogžudžiu, o dėl to tur but patrauktas atsakomybėn prieš «apsaugojančius žmones įstatus», už tą tai pasakymą, už tą apginimą, tur but sušaudytas bei pakartas.

Na, ar turime konstituciją, ar kapitilistų despotizmą, ar turime laisvą Ameriką, ar despotišką Meksiką bei Rusiją?

Socialistų Laimėjimas.

Oil City, Pa., miestelyje pastaruoju laiku nuspręsta, kad priemiestis Siverly butų prijungtas prie miesto, darant jį miesto vordu. Bet politikieriai senųjų partijų pastebėję, kad naujame vorde (skyrius) socialistai turi didelę spėką, kreipėsi prie pavieto prokuroro, idant tas nuskirtų Severly priemiesčio atstovus į miestiską tarybą. Socialistai patyrę apie gudrų kapitalistiškų bernų sumanymą, greitai pasiskubino sutaisyti peticiją su parašais didžiumos piliečių ir padavė ją pavieto prokurorui, kuris neišdrįso atmesti reikalavimą piliečių didžiumos. Tokiu budu socialistai laimėjo ir išrinko vieną savo kandidatą į Select Council, vieną į Common Council, o du draugu išrinkta į mokyklos derektorius.

Socialistų laimėjimas tarpe darbininkų šio miesto, sukėlė didelį džiaugsmą.

Revolucija neapveikiama.

Meksikos kruvinojo Diazo valdžia neįstengia apveikti sukilusių žmonių. Revoliucija tęsiasi nuo gana seniai ir sulyg paskutinių pranešimų, revoliucionieriai paėmė miestą Mexicali. Valdžia bijosi, kad sukilėliai nekonfiskuotų pinigų. Revoliucionieriai užėmė minėtą miestą be kraujo, nes vienatiniu žmogum, kuris zuvo, buvo tik kalėjimo sargas, kuris nenorėjo išduoti kalėjimo raktus, kad paleisti politiškuosius nusikaltėlius. Tarpe sukilėlių, sako yra žinomas socialistas agitatorius Barthold'as. Revoliucionieriai tur savo rankose daugelį miestų, gulinčių parubežyje Jungtinių Amerikos Valstijų, kas yra labai svarbu, nes tokiu budu atidaro rubežių, kas reikalinga, kad gauti pagelbą, ypač ginklus.

Streikas Mandzurijoje.

Darbininkai dirbanti prie Mandzurijos geležkelio sustraikavo, reikalaudami iš valdžios, kad ta jų šeimynas pergabentų į Rusiją ir atstatytų nuo darbo kiniečius. Mat Kinijoje pasibaisėtinai prasiplatina liga džuma, darbininkai bijosi užsikrėtimo. Sustraikavo 8 tustančiai darbininkų, kuriuos daboja kariumenė.

Rusijos valdžia nuogandauja, manydama, kad streikas 8000 darbininkų yra jai pavojingu ir žada pasiųsti daugiau

kariumenės, nes vietinė Mandzurijos valdžia, sulyg laikraščių pranešimų, telegrafškai pareikalavo prisiuntimo daugiau kariumenės.

Baisi eksplozija.

New Yorko dokuose Vasario 1 dieną perkrauzat dinamitą nuo laivo «Pier Nr.7» į traukinio vagonus ant Central geležkelio, pasidarė pasibaisėtina eksplozija, sprogstant ant syk apie 40 tonų dinamito. Eksplozijoje zuvo apie 50 darbininkų, dirbančių prie perkrovimo dinamito ir esančių ant laivo marininkų, kurie sykiu su laivu tuojaus eksplozijai ištikus nuskendo.

Eksplozija buvo taip smaraki, kad atitolinto nuo vietos eksplozijos miesto New Jersey artymesni namai nuo sukrėtimo likosi suardyti ir visų langų stiklai išbyrėjo, žeidziami namuose ir gatvėse žmones. Sužeistų skaitlius yra didelis.

Priežastis eksplozijos tikrai dar nežinoma.

Pirmyn.

Mintis nežinomo autoriaus.

Pirmyn tikrieji tautos sūnūs!
Aušra naujos gadynės švint'!
Kovon išvieno prieš slaubūnus, —
Vergijos pančiai lai nukrint'!...

Pirmyn, išvien visi!
Sustokim į pulkus!
Nors kova ta baisi,
Bet pergalė bus mūsų!...

Klausykite! kaip klajojant staugia
Ta gauja žvėrių draskančių...
Jie mūsų brolius žūdo—smaugia, —
Tuojaus užpuls ant mūsų pačių...

Pirmyn, išvien visi! ir tt.

Nuožmių valdonų šita gauja,
Ko jieško ji čia tarpe mūsų? —
Jie nor įvest vergiją naują
Ir kaip jiems tinka engt visus!

Pirmyn, isvien visi! ir tt.

Dėlko kalėjimai baisesieji?
Dėlko šautuvai ir kardai? —
Dėl mūsų vardieniai nuskraustieji!
Jie nori slėgt mus amžinai...

Pirmyn, išvien visi!
Sustokim į pulkus!
Nors kova ta baisi,
Bet pergalė bus mūsų!...

Aidas.

Ant gyvenimo slenksčio.

(Pagal E. Čirikovą).

Parašė A. Žymontas.

Sykį Jonelis pamatė sapne dangų. Rytą atsibudęs, jis stengėsi atsiminti, kaip sutaisytas dangus, bet negalėjo... Liko liudnas atsiminimas apie ką tai šviesų, linksmą, mėlyną, žalią ir auksuotą; tarytum griežė kažinkokia ten nepaprasta muzika, o gali buti ir negriežė... Užmiršo, neatsiminsi visą

— sapną, nuo kurio ir dabar taip gerai, gerai ir biskutį liudna... Nuo ko liudna? Ach, tai, atsiminė! Jonelis matė iš-tolo Staselį, vadino jį, bet jis neatsisuko... Taip Jonelis ir nematė Staselio veido... Staselis ir dar kasžinkas kitas su juo greta? Atsiminė! Greta ėjo Jezusukas ir kalbėjo su Stase-liu. Reiškia, Jezusukas myli Staselį...

Jonelis žvilgterėjo į Jezusuką ir prašnybzdėjo:

-- Geras Jezusuk! Aš taip ir žinojau!...

VII.

— Kelkis! Mama jau mirė!

— Nemeluok!

-- Eik ir ir pažiūrėk: pirmutiniame kambaryje ant sta-lo guli...

Virėja išėjo. Jonelis gulėjo ir bijojo pasijudinti. Iš po užklodės buvo matyti tik viena galva Jonelio. Jis nejudėda-mas žiūrėjo į lubas ir klausės. Vėl trunkė duris, vaikščiojo po kambarius, kalbėjo nepažįstami balsai. Vėl buvo kamba-riuose sumišimas, kaip ir tą naktį kuomet išvežė Staselį... Kelis sykius Jonelis surupčiojo nuo skambučių pirmutinio kambario; skambučiai tie tokie garsūs tylumoj ir bauginan ti... O mama?... Kodėl jie trukdo mamai miegoti ir teta da-leidžia tai? Kas ten vaikščioja? Jonelis užsidengė galvą ir sulaukė kvėpavimą. Tegul geriau nieko nesako jam apie ma-mą! Nereikia nieko kalbėti apie mamą!

Kas ten eina arčiau, arčiau ir vis baugiau darosi Jone-iui. Ot kasžinkas ima už apklodės... Jonelis išsigandęs pa-žiūrėjo: stovėjo teta su raudonomis, užtinusiomis akimis...

— Kelkis! Reikia apsirengti...

— O mama?

— Mama...

— Ji... mama... gyva?...

— Mama numirė...

Jonelis apsivertė kniupščias ir paslėpė galvą minkštame priegalvije... Teta maloniai glostė jo nugarą, o jis nekrutėjo.

— Dabar mamai gerai; ji nustojo kentėjusi...

Jonelis nesijudino.

— Dabar ji užmigo ir jai neskauda... Dabar jai gerai...

Jonelis nesijudino.

— Rengkis... Einam pas mamą... Pabučiuosi mamą...

Gerai?

Teta atsargiai pakišo ranką po Joneliu ir norėjo prikėl-ti ir pasodinti jį lovoj. Jonelis tvirtai laikėsi abiemis ranko-mis už priegalvio ir gynėsi su kojomis... Teta atsiduso ir prisėdo ant krėslu netoli lovos...

— Dabar mamai labai gerai. Ji nueis pas Jezusuką ir pamatys Staselį...

— O aš?— umai paklausė Jonelis.

— Buk protingu, geru berneliu ir tuomet...

Jonelis tuojau nusveidė priegalvį ir atsisėdo, šluostyda-mas kumščia ašaras, pažiūrėjo į tetą ir patyliukais pasakė:

-- O ji manęs nepabučiuavo atsiveikindama. O kasžin kuomet męs dar aname sviete pasimatysim!... Mat kokia ji!...

Ant krėslu gulėjo naujas švarkelis ir naujos kelinaitės ir viskas tai buvo juoda...

— Ir tu juodais rubais ir aš... Tarytum seniai kokie...

--kalbėjo Jonelis besiprausdamas.

Paskiaus teta prigėlbėjo Joneliui apsirengti, o jis nesi-davė:

— Aš pats!... O ji, mama, kur yra?

— Pirmutiniane kambaryje.

Jonelis skubėjo. Reikia greičiau prie mamos. Ji nors ir mirė, bet turbut laukia, kad Jonelis ateitų pasisveikinti... Pirmiau Joneliui norėjosi verksti, o dabar jis pasidarė ramus ir tykus. Užmiršo išplauti burną ir dantis! Reikia gerai iš-plauti šepetuku ir milteliais. Mama mėgsta, kad dantys bu-tų balti ir ausise butų švaru!... Ilgai šukavosi, braukdamas nuo pakaušio ant kaktos ir dailino ranka plaukus, o ant pa-kaušio vis dar stovi pasišiaušęs verpetas—neklauso...

— Išgerk pirmiau arbatos su pienu!

— Ne!... Pirmiau prie mamos!...

Švarus ir grynas, naujuose rubuose, sudailinta galvele, toks tylus ir rimtas; Jonelis nedrąsiai ėjo pas mamą. Ma-ma gulėjo ant stalo. Prie galvos žiba žvakės auksiniuose liktoriuose. Rankos sudėtos ant krutinės. Vienuolė stovi prie augšto stalo ir ką tai skaito mamai... Teta pasiliko už pakalyje, Jonelis prisiartinio prie mamos.

— Mylimoji mamyte...— prašnibzdėjo jis, pasistiebdamas ant galų pirštų.

— Labą rytą.

— Nedasieksi mamos veido.

Joneli pasižiūrėjo į tetą... Ji priėjo, pakėlė jį ir jis pa-bučioavo mamai į kaktą... Šalta kaktelė... Akutės mamos ne-visai užsimerkusios: tik, tik matomos iš po blakstienų. Ta-rytum mama žaidžia: užmerkė akis o pati patyliukais žiuri...

Jonelis apėjo aplinkui mamą. Pastovėjo prie kojų. Ir veidelis jo rimtas ir ramus, kaip didelio...

— Na, einam gerti arbatos!— tyliai pasakė jis, prieda-mas ant galų pirštų prie tetos.

— Aš ateisiu ir vėl!— pasakė jis atsisukęs mamai ir linktelėjo galvą.

Gėrė jis arbatą ir arbata buvo tokia gardi, kaip ir visuo-met. Galvoja apie mamą ir mamės mirtis, rodėsi dabar jam nebaisi, nebaugino jį. Guli mama ant stalo, tarytum mie-ga... Ot tuojau jis išgers saldžią arbatą ir vėl eis prie jos. Pirmiau ji vaitojo, o dabar jai niekas neskauda, dabar jai vis viena...

Ir kol mama gulėjo ant stalo, o paskiau sidabriniam gra-be— Jonelis duvo ramus. Mama čia... Naktį jis klausė-si vienodam skaitymui vienuolės ir manė, jog mamai nebau-gu gulėti tenai, todėl, kad ji ne viena... Tegul miega, o ry-tą jis vėl nueis prie jos... Nuo mamos jo mintys perėjo prie Staselio: jie greitai pasimatys ten danguj... Jiems nebus il-gu... Staselis nudžiugs pamatęs mamą, labai nudžiugs. Dau-guj, labai gerai, bet geriau, jei buti ten sykiu su mama...

Mama turbut norėjo kuogreičiau numirti, todėl, kad sykį pasakė:

— Nereikia gydytojaus... Geriau greičiau numirti....

Jonelis girdėjo tai, kuomet pirmą sykį išsiuntė teta gy-dytojo parvžti.

(T. B.)

Carbe Tau.

(Aukauju M.M. Račtutei).

O kaip gi laiminga būt mūsų tauta,
Kad daugelį tokių dukterų turėtų,
Kaip tu, miela drauge, kad esi kiltą, —
Jos vardas žmonijos lyg gėlė klezdėtų.

Dora ir teisybė — tai jūsų žiedai,
Kuriais mūsų pilkus dirvonus išpuošiat,
Progresas ir mokslas — tai jūsų keliai,
Kurios praskinat mums ir ėjimą ruošiat.

Laisvė ir vienybė — tai jūsų tikslai,
Prie kurių mus vedat ir žengiat,
Draugiškąją meilę kurdama tikrai
Tarp mūsų ir mumis ateitį rengiat.

Mandagi, maloni, nežiūrint ar tai
Būt draugas geriausias ar priešas,
Guodojate, gerbiat kiekvieną tikrai,
Kas tiktai yr' žmogus — ne niekšas.

Nors Lietuva savo krutim's nepenėjo
Jūs *Lietuvės* vardą su garbe nešiojat!
Šalis svetimoji našlaitę auklėjo,
Jūs lietuvių vargšą mylite, guodojat.

Garbė tau o drauge! ir širdingą ačiū
Už triušą ir meilę dėl mūsų tautos,
Te daugel sulaukia tokių lietuvačių,
O sykiu sulauks ji ateities gražios.

26, I. 11.

J. Bienesevičiūtė.

LAISKAI Į REDAKCIJĄ.

GERBIAMOJI «KOVOS» REDAKCIJA!

Jūsų nayviškas atsakymas bei klausimai priverčia mane dar syki paimti balsą tame dalykė. Visupirmu meldžiu paaiškinti man tas «pasibaisėtinas» pasėkmes tarnaičių padėjimo, nes aš nematau jas nė kiek baisesnėms už dirbtuvių darbininkų, kurios paprastai džiova užbaigia savo nelaimingą ir skurdų gyvenimą.

Turiu Jums pasakyti, kad tarnaičių nieks ant gatvių nemėto, nes jų neperdaug tėra, kad galima būtų mėtyt. Gera tarnaitė, suprantanti ir atliekanti savo darbą, taip sunku yra gauti, kad kiekvienas džiaugiasi ją turis, o ne kad dar ant gatvės mestų. Nueikit tik į darbo biurą ir pakalbinkit sėdinčias ten tarnaites, o pamatysite ką jos Jums pasakys.

Gaudama gerą algą tarnaitė, gali sutaupinti tiek pinigų, kad senatveįtatėjus, negalint dirbti, galėtų iš jų pragyventi (ko dirbtuvių darbininkės, imdamos po \$5-6 jokiū būdu negali padaryti), todėl ji visai nereikalauja «mesties į prostitucijos glėbį».

Pagaliaus nesutaupinsi ant senatvės dėl kokių ten nebūt priešasčių pinigų, o negalėdama savo darbo atlikti, ji tą labdaringą dirbtuvę, pilną dulkių bei nuodijančio oro, visada gali rasti ir prie jos priprasti, nes pripratusi nė viena neužgimė.

Jei Jūs skaitot p. L.F. d' M.R. straipsniuką apginančiu tarnaičių žmogišką vertybę, tai labai Jums ačiū už tokį apginimą. Nors Jūs sakot, kad p. L.F. d' M.R. straipsnelio prasmės nesupratau, bet aš supratau tą, kad apart kitų neteisybių, yra ten pasakyta, kad: «tarnaitė turi netik žemai lenkties prieš kiekvieną narį pono šeimos, bet ir nuolankiai pasiduoti visiems ūpams ir užmačiams kaip vaikų, taip ir veidmainingiems smagumams ir geismams savo paliepėjo pono ir jo sūnų». Tas yra *neteisybė!* To ne rasite visoj Amerikoj, o net ir Europoj. Nieks jokios tarnaitės

prie to neverčia, *nė gali* priversti.

Reiškia, jei jos yra priverstos tą daryti ir eina tarnauti, tai jos netik kad mažos, bet jokios vertės neturi. Nes vietoj dirbtuvė dirbti ir dorai gyventi, eina su darbdaviais paleistuvauti. Tame tai ir yra šmeižimas.

Aš neištyriau, iš ko susideda ta 500.000 prostitučių Amerikoj, taip kaip ir Jūs neištyrėt, bet *galiu* užginčyt tam «faktui» (ne faktui, nes tas neištirta), kad ten daugiausia randasi tarnaičių. Ten Jūs nė penktos dalies nerosite tarnaičių. Meldžiu man taipgi paaiškinti, iš kokios statistikos Jūs tas skaitlines (500.000) paėmėt, nes oficiališkos prostitučių statistikos Suv. Valstijos neturi, kadangi prostitucija yra uždrausta.

Kad tarnaitės gali priversti savo ponus užtikrinti joms rytojų, aš to visai nesakiau, o kaip jos priverčia juos save guodoti, tas buvo mano straipsnelyje aiškiai pasakyta. Bet kadangi Jūs nesupratot ar užmiršot, todėl atkartuju. Priverčia jos sekančiu būdu: kad vietos, kur tarnaitės nėra gerbiamos ir kur su joms blogai apsieinama, yra visada *tuščios*. Ten tarnaitė pabūna kelias dienas ir išeina (vietų yra užtekina, nėra reikalo blogoj vietoj būti).

Tokie ponai, neturėdami tarnaitės, turi patįs dirbti, o dirbti jie viena nemoka, o antra nenori, todėl ir yra priversti kuogeriausiai su tarneite apsieiti, kad tik ji būtų. Taipgi labai norėčiau žinoti, kuom mano straipsnis tarnaites pažemina. Kad Jūs su mano nuomone nesutinkat, tas nesvarbu, aš pasikakinu tuomi, kad skaitančioji visuomenė, norėdama žinoti teisybę, patyrinės ir suras ją, o aš kito nieko ir nenoriu, kaip tik *teisybės*.

Tarnaitė.

Atsakymą kitoj vietoj duoda pats autorius straipsnio, kuri Tarnaitė palaiko už «šmeižimą», malonėkit atydžiai perskaityt.

II.

GERBIAMOJI «KOVOS» REDAKCIJA:—

Meldžiu paaiškinti šiuos klausimus:

1. Dėlko žmogus gyvena ant svieto? Ar dėl darbo, ar dėl kokios garbės, ar tik dėlto, kad yra leistu ant svieto vargiti?
2. Iš ko pirmas žmogus išsivystė: ar iš kokio vabalo, ar ji gamta iš sykio tokį leido, kaip žmogus yra?
3. Kas yra pasaulyj galingiausių: ar pinigas, ar žmogus, ar kokis dievaitis. Už pinigą žmogų užmuša, pakaria ir sušaudo. O dievas vadinasi visagalis ir į jį šaukdamiesi tuos darbus dirba.
4. Kad žemė sukdamasi gimdo orą, tai kas žemę suka kasdien ir kas metai vis vienodai, nė smarkiau, nė lėčiau?

W.B. Arčišaukas.

1) Žmogus gyvena dėlto, kad yra dalele gyvosios gamtos. Dirba dėlto, kad jo gyvenimas arba egzistencijos reikalai to reikalauja; dirba taipgi ir dėlto, kad įgyti užsiganėdijimą, kas pramin-ta «garbe».

2) Visa gyvybė ant žemės išsivystė iš mažyčio kiaušinėlio, iš kurio negalėjo susitvert panašus į šiandieninio žmogaus pavydalą tvarinys, bet iš mažyčio gyvūnėlio, žuvelės, driežo, beždžionės išsivystė šiandieninis pavydalis.

3) Galingiausių yra žmogus, nes jis pats sau dievą ir pinigą susitvėrė, o tvarinys negal būt galingesniu už sutvertojį. Dėl pinigų žudo ir žudosi dėlto, kad draugijos surėdymas vieniems atiduoda kone visus triūso vaisius, o pagamintojams triūso vaisių tik mažą dalelę. Tą surėdymą panaikinus žmonės dėl turto nesizudys ir nežudys.

4) Trumpas atsakymas neišaiškįs priešasčių žemės vienodo sukimosi, todėl patariame Tamstai skaityti veikalus mokslo apie žemę ir planetas. Tokius veikalėlius galima jau gauti ir lietuvių kalboj.

Red.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinamos.

ATHOL, MASS. S.L.A. 117 kuopa (susidedanti iš 90 narių) laikytame susirinkime 15 Sausio 1911 m. vienbalsiai nutarė; a) jokių mokesčių į centrališką kasą nesųsti, pakolei nesusitvarkys draugijos reikalai, t. y. iki XXVI seimui; b) sumokėtus narių pinigus pasilaikyti kuopos ižde, tik blanką pasiųsti Centro sekretoriui su pažymėjimu, kiek narių užsimokėjo ir kad žinotų, ant kiek kuopa liekas skolinga.

Per tą patį susirinkimą buvo pakeltas protestas, su pareikalavimu, kad Cenro valdyba umu laiku atšauktų nelegališką suspendavimą musų kuopos atstovų, kurie dalyvavo Connecticut ir Massachusetts konferencijose.

Sausio 22 d. LSS. 114 kuopa buvo parengusi prakalbas, paminėjimui Kruvinajo Nedėldienio 1905 m. Perapilėj. Už kalbėtojų, buvo pakviestas «Keleivio» redaktorius p. Michelsonas. Kalbėjo gana aiškiai ir kieviemam suprantamai. Tikrai oratorišką darbą atliko.

Bet susirinkusiai publikai, neviesiems patiko, buvo ir tokių, kurie kaip nuo «piktų dvasių» bėgo lauk iš svetainės. Prie kuopos prisirašė du nauji draugai.

J. D. Tannis.

MONTREAL, CANADA. Darbai neperblogiausiai eina, bet iš kitur pribuvusiam, ypač žiemos laiku visiap atsitaiško: vieni darbą greit gauna, kiti negauna darbo, o be darbo darbininkui gyvenimas nelengvas.

Lietuvių gyvenime ypatingesnio nieko nesimato, negut kad LSS. kuopelė šiek-tiek bruzda visuomeniškame lauke.

Gruodžio 24 d. lietuvių gyvenime pasirodė gyvesnis apreiškimas, turbūt laukiant šventės Kalėdų: smuklėje smailiai pasimylėjo, bučiudami kits kitam galvas ir žandus kumščiomis ir buteliais, ant ryt turėjo lopinti 5-nėms ir 10-nėms.

Susirinkusieji baigti senus ir laukti naujų metų draugai, nesikalbant sumanėme padaryti kokią-nors atmintį. Nutarė paaukauti po keletą skatikų Lietuvos kankiniams.

Aukavo šios ypatos: A. Marcinkevičius, M. Kerutis, J. Kekys, J. Kesleris ir K. Kryženauskas— po 25 c; J. Abraisa ir J. Kvietkauskas— po 10 c.

Taipgi susirinkę draugai pas J. Dailydą irgi tam tikslui aukavo šie draugai: J. Rukštelis, A. Žvalionis, A. Dubauskas, D. Norvaiša— po 25 c; J. Dailyda ir M. Gieščutė— po 15c; J. Dailydžiukė 10 c. Prie to K. Šlekiutė pridėjo 25 c. Iš viso pasidaro \$3.10. Atėmus 5 c. persiuntimo lėšų, \$3.05 pagasta «Kovos» administracijon.

Sausio 1 d. D.L.K. Vytauto klubas savo susirinkime aukavo Chicago rubeivų streikierių pašelpai.

Tokie darbai, darbininkams tirai pagirtini ir verti yra garbės.

J. Mažas.

NEW KENSINGTON, PA. LSS. 151 kuopa Sausio 22 dieną, parengė paminėjimą kruvinų skerdynių Petrapilėj 1905 m. 22 Sausio.

Pirmučiausia drg. K. Justinavičius paaikšino apie tos dienos klausimą ir nurodė vargingą padėjimą darbininkų ir bjaurius pasielgimus valdžios ir kapitalistų Rusijoje.

Toliaus drg. A. Žukienė ir K. Stašinskas padainavo. Ant galo drg. K. Justinavičius padeklamavo.

Prie šio paminėjimo prisidėjo ir italijonai socialistai. Aukų surinkta \$460 c. Atėmus lėšas už salę, o likusieji \$3.10, likosi paskirta Chicagos streikieriams.

Aukavusiems ištariame širdingai ačiū.

P. Rakas.

KENSINGTON, ILL. Kiek sykių patėmijau iš Kensingtono korespondenciją pirmėivškuose laikraščiuose, visados buvo rašyta: «vakaras buvo toks, taip nusisekė, arba gi taip nenusisekė ir tt.» Visi su atvirumu į darbą, prie dailos, prie scenos. Pamylėjom ją iš visos širdies ir džiaugiamės, kad nuveikėm ir veikiam.

O gal ir tiesa, kad veikiam — krutame vieta iš vietos? Vieni gi dirbame visą laiką dirbtuvėj ir sakom, kad dirbam; kiti gi, einame prie fabrikos, stovime sušalę ir badaudami laukiam valandos, kada fabrikanto tarnas pašauks į dirbtuvę. Netruksta ir tokių, kurie jau trečias arba ketvirtas mėnuo, diena iš dienos, stovi ir šala prie Pullman Co. dirbtuvės ir laukia laimikio.... Laukia su rasotais veidais nuo sąry, kuriąs išpučia vėjas iš akių bestovint.

Šimtai senučių ir tukstančiai maziučių trisiasil ilgiasias valandas, neįleisdami į darbą tų kurie pilnai jaučiasi stipriais.

Dailės ir scenos mylėtojai suramins mus. Dainiai mus pasotys ir sušildys. Divyriai kaip tėvunai paguos mus ir naves į «kovą» po Grunvaldu už buvį...

Brolau ir sesuo, agi neišgirsi tų žodelių, kuriuos aš girdejau ir čion juos kartoju. «Likau ne žmogus, nes pinigų nėra, pažįstamo nėra, nes pinigų nėra. Duonutė manęs nelanko, nes pinigų nėra.... Draugai mano, tai fabriko vartai, nes kiekvieną dieną susitinku su jais. Tėvynė mano, tai plotas apstatytas nuskurusiais darbininkais...

Nenusistebėkime iš to, ir snausdami laukime, neorganizavę darbininkus į visosvietinę uniją.... Jau jeigu dabartiniu laiku, kada dar darbai eina geriau, sulaukiame ir girdime tokias melodijas prie fabriko vartų, tai kokios dramos lošis, kada ateis viešpaties į prezidentus rinkimas!

Dar primenu, kad Kensingtono LSS. 137 kuopa, 26 d. vasario statys ant scenos dvi dramas «Pentkas Prisakymas» ir «Vagys», loš iš rankraščių.

N. A. Vilimaitis.

ELIZABETH, N. J. Nedėlio, sausio 22 d. LSS. 147 kuopa, buvo parengusi prakalbas, kaip paminėjimui Kru-

vinojo Nedėdienio Petrapilėj 1905 m. Kalbėtojai buvo pakviesti iš Brooklyn, N.Y. J. Šukys ir K. Šeštokas.

Publikos susirinko daugiau pora šimtų. Gal būtų prisirinkę ir daugiau, bet mūsų gerbiamasis kun. Žindzius, žinodamas, kad bus bedievių prakalbos, užsakė žmonėms susirinkti ant mišparų 3 val. po pietų; paprastai, atsibudavo mišparai 7:30 vakare. Matyt, kad mūsų gerbiamasis piemuo bijojo, kad šventakupriai nenurioglintų ant bedievių prakalbų, bet jau per pamokslą, nieko blogo nekalbėjo ant socialistų.

Laike prakalbų, publika užsilaiškė ramiai; tik keletas orang-utangų išsinešdino laukan, kada drg. K. Šeštokas laike savo kalbos nurodinėjo mūsų dvasiškų piemenėlių blogus darbelius ir neteisingą užsipuldinėjimą ant socialistų.

Prakalbos prasidėjo 3 val. po pietų ir tęsėsi iki 7 val. Publika buvo užganėdinta iš kalbų draugų — šeštoko ir šukio.

Paskiau buvo renkamos aukos kankiniam. Aukavo šios ypotos: J. Mickevičius ir K. Jakštys — po 50 c; V. Barauskas, V. Bitė, F. Savičius, P. Stukas, V. Poškevičius, A. Gudinas, P. Vilimavičius, J. Stukas, M. Svetulavičius, S. Narolis, A. Žintikas, P. Visboras, T. Vaičiulis, A. Zaylskas — po 25 c. Smulkesnių aukų surinkta 30 c. Viso \$5.30.

Aukos pasiūsta «Kovos» redakcijon. Aukavusiems draugams už minėtas aukas, rengėjai ištaria širdangą ačių.

J. Norkunąs.

Pinigai gauta, ačių.

Adm.

PETERSON, N. J. Sausio 22 dieną LSS. 65 kuopa surengė prakalbas. Žmonių susirinko labai mažai, priežastis to, tai alkoholis ir mūsų vietiniai lietuviai su juo niekaip negali persiskirti, todėl ir į susirinkimus ar prakalbas ateiti neturi laiko.

Kalbėjo drg. J. Šaltis iš Brooklyno, apie Rusijos revoliuciją, apie Kruvinąjį Nedėdienį Petrapilėj 1915 metais. Gana aiškiai ir suprantamai nurodinėjo priežastis ir pasekmes revoliucijos.

Jo kalba padarė nemažą įspūdį ant susirinkusių. Baigdamas kalbėti, priminė reikalingumą šelpti kalinius, kur liko suaukauta \$3.97.

K — tas.

SAJUNGOS REIKALAI.

I Draugus sąjungiečius.

«Kovos» N1 drg. K. Liutkus sako: «Nustoję savo organo, manau, mes nieko nenustotume, nes galėtume veikti tikrą darbą dėl sociališkos revoliucijos prisidėdami prie Soc Party». Kokį tikrą darbą nepasako. Socializmą dar neįvykdome, tik skelbiame nesupratusiai miniai darbininkų; taipgi skelbtume ir prisidėję prie S.P. Taigi reiškia, kad «darbas» jau pradėtas seniai. Valsitybės rinkimuose vistiek negalėsime dalyvaut, nes didesnė pusė esame nepiliečiai šios šalies. Pilietis tokį pat balsą gali duoti iš sąjungos, kaip ir iš S.P.

Draugai! Nesikarščiukime, rimčiau apsvastykime, o ne nutarinėkime vardu kuopų. Ar bus kokia nauda mūs darbu prisidėjus?

Kad nebūtų kaip SLA. su nauja konstitucija. Beralkalo tik organe vietą užimame, nes sąjungai yra daug priežasčių, trukdančių prisidėti, būtent: didesnė pusė sąjungiečių nepiliečiai ir nesupranta kalbos šios šalies; susideda iš sąnarių nevienokių nuomonių; Sąjunga turi platinti ne vien socializmą, bet ir mokslą, nes lietuviška liaudis tamsi, kunigų sufanatizuota, jai reikia apšvietos, o tik tada bus socialistais. Atsitinka, kad pristoję užsimoka už kokį mėnesį, paskiaus užgirdę, kad kunigai baugina velniais, atitraukia, nepranešdami administracijai, o «Kova» siunčiasi kelis mėnesius už dyką, per ką pasidaro skriauda pačiai organizacijai per tokius socialistus; užsiimt ne vien prirengimu piliečių šiai šaliai, bet daugiau atydos atkreipti į grįžtančius Lietuvon — Rusijon, išlavinti juos gerais agitatoriais, nes tokių ten stoka. Soc. Party politiškai kovoja, ko sąjunga negali, nes didžiama narių nepiliečiai.

Mūsų organas nepanaikint, o tik pagerint reikalinga. Netalpinti ypatingų ginčų, įvest sumanytą pasikalbėjimą soc. darbininko su nesocialistu. Įvest moterų skyrius, jei galima, pavedant joms nors vieną puslapį, ar kiek galima, nes Amerikoj lietuvaitės mažai darbuojasi darbininkiškuose reikaluose. Tuomi pritrauksime prie sąjungos daugiaus moterų.

J. Zolankas.

Trumpas rezultatas LSS. viršininkų rinkimų.

Sulyg Ref. Tv. K — jos pranešimo, tai balsai rinkimuose šiaip pasidalino:	
REDAKTORIUS	J. B. Smelstorius..... Už 487. Prieš 163
CFNTRO SEKRETORIUS	A. Purvis..... 384
"	J. Kačergius..... 329
ADMINISTRATORIUS	A. Žymontas..... 542
"	J. Petkūnas..... 89
"	J. M. Jasiulevičius..... 84
PILD. KOMITETAS	LITER. KOMITETAS
M. M. Račiute..... 618	J. Ilgavdas..... 522
J. S. Pruselaitis..... 378	A. Baltrušaitis..... 481
B. K. Kondratavičius..... 308	P. Kietis..... 264
A. Bernotas..... 220	P. Garmus..... 262
P. Grinius..... 193	J. Stasiulevičius..... 241
V. Geibis..... 142	J. Neviackas..... 195
D. Lekavičius..... 80	
S. Stripinis..... 69	
REV. RĖM. KOMITETAS:	
Pirm. J. P. Raulinaitis..... 394	Sek. J. Bulota..... 439
L. Grikštas..... 212	J. Stalioraitis..... 146
A. Petraška..... 114	J. Undzius..... 135
Izd. J. Ramanauskas..... 382	
S. Barzdevičius..... 326	

S — gos viršininkais, sulyg balsų daugumos, ant 1911 metų lieka tie draugai, kurių vardai pabriežti. Viršininkai užima vietą tuojau.

New York, 3, II, 11.

L. S. S. Centro sekretorius Aug. Purvis — Herman.

Reikale susivienijimo LSS. su S.P.

(LSS. 117 kp. Rezolucija)

Pamatas socializmo yra kova klesų, kur nėra klesų kovos, ten nėra ir socializmo. Pilniausiu ir aiškiausiu klesų kova išsireiškia tuom, kad į kovą stoja visa darbininkų klesa, ant viso žemės kamuolio, prie to dar ir už vienodus siekius.

Pavyzdžiui, laike revoliucijos Rusijoj visų tautų darbininkų socialdemokratų solidariskai rėmė materijališkai ir morališkai Rusijos kovotojus jų kovoje už išsiliosavimą iš po Rusijos despotizmo.

Rusijoje kaip ir kitose tautose mažina socialdemokratų spēkas tas darbininkų išsiskirstymas į atskiras organizacijas, kurios pakrikime negal atsakančiai vesti klesų kovos, kuri veda prie socialistiškos revoliucijos, kuri gi reikalauja suvienytų viso pasaulio darbininkų.

Taigi ir mes tik tuomet galėsime pasivadinti tikrais socialistais, kuomet vesime ir prisidėsime aktyviškai prie vedimo klesų kovos, kuri gal būti pasekminga dalyvaujant visiems vienos šalies darbininkams tos šalies politiškoj darbininkų kovoj. Mes nors ir dalyvaujame toj kovoj, bet būdami atskiri nuo šalies socialdemokratų partijos organizacija, nepriduodame tai partijai reikšmės. Tat priederme mūsų yra prisijungti prie Socialist Party'jos, kad būtų kaipi viena politiška šalies proletarijato organizacija.

Kol LSS. neprigulės prie S.P., mes negalime turėti įtekmes į šalies politiką. Turėti ją galėsime tik tada, kada padaugšime skaitlių S.P. narių. Aišku, kodėl mes turime susivienyt su šalies socialistiška partija, kuri yra dalimi visosvietinės tarptautinės socialdemokratų organizacijos — Internacijonalo.

Darbininkų minia, matydama, kad turime spēką ir įtekme į šios šalies politiką ir prisidedame prie perkeitimo darbo ir būvio sąlygų, noriau organizuosis į LSS. ir tokiu būdu mūsų sąjunga, turėdama savo vidurinę savyvaldą arba autonomiją neaprubėžiutą, galės sparčiau ir pasekmingiau varyti socialistišką propagandą tarpe lietuvių darbininkų.

Kad pasidaugš LSS. nariai, tai ir organas mums pigiau atsi eis, o kol kas mokėdami po 5c į mėnesį S.Partijos išdan gausime apmokėjimą algos mūsų C.Sekretoriui, kurio negalėsime turėti nemokant algos. Apart to, mūsų C. sekretorius, gaudamas iš Centralinio partijos išdo algą, nereikalaus dėl gyvasties palaikymo dirbti fabrikoj, per ką visus partijos judėjimo ir veikimo dalykus galės versti lietuviškon kalbon ir talpinti organan, tokiu būdu mes susipažįsime su partijos veikimu ir judėjimu. Prie to partija leidžia daug lapelių, tie lapeliai galės būt verčiami lietuvių kalbon ir partijos išleidžiami. Žodžiu sakant nauda prisijungimo prie S.P. aiški ir suprantama. Sąjunga sustiprėtų.

Tuo remiantis mes LSS. 117 kuopa kreipiamės į kitas LSS. kuopas, kad šį dalyką apsvastytų.

Komisija rezoliucijos apdirbimo A. B a r a n a u c k a s
B. K. K o n d r a t a v i č i u s

LSS. 117 kuopos Komitetas
Org. A. Keršis
Sek. J. Subačius
Izd. J. Blonskis

Pasarga: Ši rezoliucija buvo jau priduoata Centro Komitetų konferencijai, kuri jokios veikmės neėmė ant jos (žr. C.K. konfer. prot. «Kovos» N41 p.m.), bet dabar reikalaujant 117 kp. ta rezoliucija patalpinama, prieg tam ji dabar turės savo reikšmę, kuomet eina kalba apie prisidėjimą prie Socialist Party.

LSS. Centro Sekretorius A. Purvis.

Rezoliucija dėl aiškesnio motyvų išreiškimo likos performuluota ir sutrumpinta. Red.

Teatras ir šokiai.

Atsibus 18 d. vasario (subatoj) 8 val. vakare, lietuviams gerai žinomoj svetainėj «Thurny Hall», Midlsex st., Boston, Mass. Bus atlošta labai juokinga komedija «Milijonai vandenij», iš ko daug bus juokų. Po teatrui bus šokiai ir lekiuojanti pačta iki 12 valan. nakties. Kas daugiausiai gaus atviručių, tas laimės gražią dovaną. Išlaimėjimui yra paskirtos 2 puikios dovanos su įžangos tikietu, t. y. už tą patį tikieta matysi teatrą, prisišoksi ikvalei ir jei būsi laimingas, tai laimėsi net kelias dovanas. Įžanga šį kartą taipgi labai maža — pusdykiai. Už tai, kurie ateis, tai negalės atsidžiaugti, o kurie neateis, tai krims pirštus, kad tokio puikaus vakaro nematė. Tą viską surengė LSS. 60 kuopa.

Kviečia Komitetas.

Pavyzdys Sąjunglečiams.

Mēs LSS. 117 kuopo East Pittsburg, Pa. užsimokėjome už visus 1911 metus narinę mokesį. Šiumi kviečiame ir kitas S—gos kuopas panašiai padaryti (užsimokėti iš kalno), mes manome, kad užsimokėjusios visos LSS. kuopos už visus metus, daug ką S—gai prigėlbėtų.
Sek. J. Miklauskas.

Atyda LSS. 1—mos kuopos nariams.

Drangai! Susirinkimas atsibus 12 dieną Vasario Nedėlio, «Kovos» name 1815 E. Moyamensing Ave., prasidės 2 val. po pietų. Visi kviečiama atsilankyti, nes bus paduodami įnešimai ir renkami dalegatai į II—ro rajono konferenciją.

Org. J. Juodžiukynas.

Drangai 52 kuopos, įsitėmykit.

LSS. 52 kuopa laikys savo mėnesinius susirinkimus kas antrą nedėldienį kiekvieno mėnesio, nuo 2 val. po piet, «Rand School'ėj» 112 E. 19th st., New York City. Todėl įsitėmykit, nes ateityje negarsinsim organe kuopos susirinkimų. Ypač pasistengkit atsilankyt sekančiame (12 Vasario) susirinkime, nes yra daug svarbių reikalų apsvarstymui, ir kuopos komiteto pabaiga rinkimų.

Gal nežinote, kad po susirinkimų esti pranešimai iš viso pasaulio svarbiausių atsitikimų ir paaiškinimai nežinomų dalykų.

Sik. P. Sinkus.

Atyda LSS 19 kp. draugų.

Drangai ir Draugės! Nepraleiskite progos ir atsilankykite į 19 tos kp. susirinkimą, kuris atsibus February 12 d., 2-oj val. po pietų, Tautiškame name, 101-3 Grand st. Turime daug užvilktų reikalų, kuriuos turime atlikt. Taipgi turime aptart apie «V.L.» visokius užmetinėjimus mūsų kuopai. Antras dalykas: bus dalinama labai dailūs, prisiūsti iš «Kovos» administracijos kalendoriai, kurie šiam susirinkime prisirašys, taipgi gaus po kalendorių.

Kviečiu susirinkt kuoskaitlingiausiai ir naujų draugų atsivest.
Sek. P. Mačys.

LSS. 137 kuopos drugų atyda.

Nepaprastas susirinkimas atsibus Utarninke Vasario 14 d., F. Shedwilos svetaine, 341 E. Kensington Ave. Kensington, Ill. prasidės 8 val. vakare. Yra daug svarbių reikalų, todėl geistina kad atsilankytų visi kuopos nariai. Nors sykį draugai ateikite visi ir atsiveskite draugus.
Sek. K. Valys.

Montello, Mass. LSS. 17 kuopa surengia Koncertą ir Balių, kuris atsibus 11 dieną Vasario, 7-30 val. vakare. Svetainėje Knights of Pythias Montello, Mass. Pranešame vietiniams ir apielinkės lietuviams, kad į šį koncertą pribus iš So. Bostono garsus lietuviškas «Birutės Kanklių» Choras. Tarpais dainų grėš lietuviškas Montello Orkestras; taipgi bus lakiejanti krasa; daugiau gavusieji atviručių, gaus dovaną vertės 10 dol. armoniką.

Vardu Komiteto užprašo, Stankus.

Pranešimas Amerikos lietuviams.

Yra parengtas didelis balius ant 21 d. Vasario š. m. Prasi-dės 7 val. vakare, lenkiškoj svetainėj «Sokolov» po N.921 Talbot Ave. Braddock, Pa

Balių surengė LSS. 111 kuopa varde III—čio rajono. Įžanga tik 25 centai.

Širdingai visus užkviečia, Komitetas.

**23 AKMENAIŠ
"RAILROAD"
LAIKRODĖLIS.**

Asuoke užsakmas ir užstatomas, vyrams ar moterims. Aukso dengtas, gvarantuotas 20 metų. Lukstal abi pusi uždaromi, gražiai engraviruoti. Absolutiskai teisingai laiko laikas, specialiskai vartojamas per tarnaujančius prie geležinkelio, ir per nuolat keliančius. Pasigisime vyrišką ar moterišką laikrodėlį gavę pareikalavimą ir antrąją per C. O. n., leidžiamą išguzeminiuoti ir užmokėti tik \$5.75 ekspresul. Jei rasite netinkantį, sugrąžinkite. Atmink, kad tu gal už panašų pirkti iškalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duodame 14 karato paauksuota rėžėlį su briliuku dykal. **EXCELSIOR WATCH CO.** 903 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

**DR. RICHTER'S
"PAIN-
EXPELLER"**

Su vienu buteliu **Pain Expelerio** Galit askausmu giltine praginti. Siems vaistams dėl sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda taip greito palengvimo ir pastovenciai skausmuoso Romatizmo, Neuralgijos, Išsiskikimo, Sudurdimo t. t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c **F. AD. RICHTER & CO.** 215 Pearl st., New York.

Tėmykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo

**Rusiškai-Amerikoniška
LINIJA**

Vienatine be persedimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija). [Russian American Mail Steamers] Nauji dvilypiniai šriubiniai laivai: „Kursk“, „Russia“, „Birma“ ir „Lituania“ plaukioja reguliariškai tarpe Rusijos ir Amerikos. Tai yra vienatinė linija, kuri plaukia tiesiai į Rusiją be persėdimo. Pasazieriai gali susikalbėti tarp savės ir gauna valgį tokį kaip Rusija. Parankumą kelločės gali palidyti tūkstančiai važiavusiu laivais šios linijos.

Ruski pačtavi laivai išeina:

Vardas	Iš Liepojaus	Iš New Yorko
ESTONIA	"	Vasario 11, "
KURSK	"	" 25, "
BIRMA	"	Kovo 11, "
LITUANIA	"	" 25, 1911

Reikalaujant amulkesnių informacijų, kreipkitės prie vyriausio perđėtinio laivų Linijos:
A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agenti
27 Broadway New York.

Knygėlė ūkėsystės popieroms

Arba kaip tapti Suv. Valst. piliečiu. Pats vardas jau atsako už ją, todėl daug nereikia aiškinti. Prekė tik 25c. Reikalaujantiems daugiau, nuleidžiama nuošimtis. Atsišaukite į „Kovos“ Administraciją.

Carsinkities „KOVOJE“

**BUK
VYRAS**

**50,000
KNYGU**

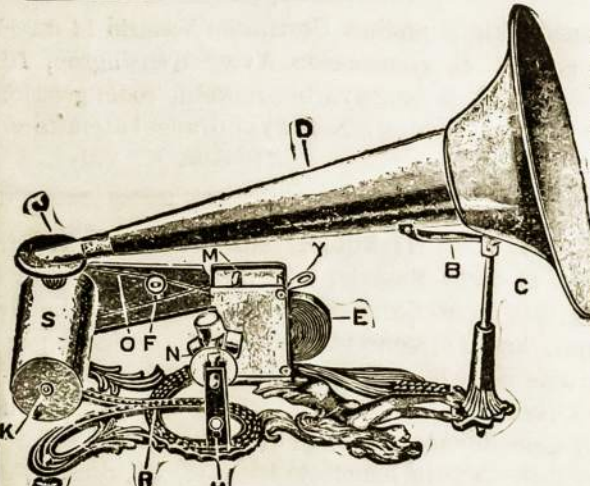
Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigydyti nuo uznudijima krauja arbasypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigydyti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekoku piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponn, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.
DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prizadiejam, aš norlečjas jog Tamista prisustumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyru.
Vardas.....
Adresas..... Steitas.....

NAUJAUSIAS INPORTUOTAS FONOGRAFAS DYKAI.

Bus duotas kiekvienam, kas nupirks pas mus Rusiško tabako už \$6. Nieko nuo jų daugiaus nerelka laujame, tik kad patartumče savo draugams pirkti iš mūs firmos tabaką. Fonografas yra padarytas iš geriausio metalo, turi didelę nikellinę trubą ir labai gerai skamba. Turėdami mūsų Fonografą galite surengti namie pulkų muzikos koncertą. Užsukite tik mašinėlę, uždėsite volikų ir galėsite išgirsti visokias dainas, marsus ir kitokius. Klausant tą vleską bus malonu ne tik jums ir jūsų šeimynai, bet ir jūsų pažystamiems ir kaimynams. Mūsų Fonografas yra geriausias, koks tik dabar gali būti. Mes duodame jums tą fonografą suvis dykal. Priesiškite tik 50c markēm ir mes atsišim jum geriausio Rusiško Tabako už \$6 ir tą Fonografą drauge su voleleis ir nurodymate kaip reikia apseiti. Apturėję tai per Expressą, užmokėsite likusius 5.50.

Ši dovana yra suprantama ir puiki, nėra čia jokios rizikos, taigi naudokitės, pamatysite kad būsite užganėdinti. Pasarga: prašome nesulygtinti mūsų firmą su kitom.

ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO.
111-115 E. 7th st. New York, N. Y. Dept. P.

M. Rosenbaum,

**SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.**

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikiety.
Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, kad jau sulaukėme ir 10 No. „Visuomenės“ Prekė N. tik 25c. Kartu NN. 1, 2, (trečias jau išsibaigė) 4, 5, 6 7, 8-9 ir 10tik už \$1.45.

Podraug pranešu, jog „Visuomenės“ pakolaik ne visi numerai išsiparduoda. Jeigu draugai taip mažai reikalau ir ant toliaus, tad būsiu priverstas pranešt „Visuomenės“ išleistuvei, idant daugiau nesiuntintų, nes nenoriu, kad S-ga perdaug išsiskolintų „V-s“ leidėjams. Todėl draugai, jeigu norite tą vienatinį Lietuvoj išeinanį laikraštį, kuris rūpinasi mūsų visų reikalais, paremti, tad jūs pareiga daugiaus rūpintis jo platinimu.

Reikalaudami „Visuomenės“ ir siųsdami pinigus, adresuokite sekančiais:

„KOVA“
1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

VISUOMENE PRADEDA SUPRASTI, KODEL SOCIJALISTAI «NEGEISTINI».

SOCIJALISTAI Amerikoje, pasidėkvojant kapitalistams tarnaujančiai laikraštijai, paprastai buvo laikomi už kokius tai bombomis apsikrovusius pasibaistėtinus piktadarius, žudančius «pasiturinčios žmonės», o todėl kaip tokie netik buvo neapkenčiami, bet dagi palaikomi už negeistinus ir kaip tokie turėjo būti naikinami. Tečiau kaip gražiai melą nesutaisytum, kaip gudriai nesugalvotum jį paskleisti tarpe minių ir kaip nesistengtum jį teisybe įtarinėti, melas visgi melu pasirodo ir melagis tuo didesnį paniekinimą susitinka.

Taip ir begėdiški kapitalistai, kad neleistu visuomenei suprasti dalyką, kad neleistu suprasti, kas tikrai yra negeistinu ir piktadarišku, tuos, kurie žmonėms sakė teisybę, apšaukė negeistiniais kriminalistais, o lengvatikė visuomenė tikėjo melui, kol teisybė nepradėjo kaip alyva iš vandens išplaukti i viršų ir parodyti dalyką taip, kaip jis tikrai yra.

Socijalistai, nežiūrėdami persekiojimų ir neapkantos tų, dėl kurių trokšta laimės, laisvės ir žmoniško gyvenimo sąlygų, ilgai triūsė ir vargo, skleisdami socializmo mokslą tarpe minių, net kol galų-gale tas jų triušas nepradėjo išduoti geistinus vaisius. Paskutiniai rinkimai atstovų i kongresą ir valstijinius seimus parodė, kad minios pradeda pastebėti, katoje pusėje yra teisybė ir pradėjo rinkti i valdininkus savo tikrus draugus-socijalistus. Ir viltis, kad išrinkti i valdininkus socijalistai neužmirš savo žadėjimų, taip kaip greit užmiršta kapitalistiški tarnai — republikonai bei demokratai, tuos rinkėjus neprigauna. Tą aiškiai parodė jau Milwauke, parodys taipgi gangreit ir išrinkti i valstijinius seimus ir šalies kongresą socijalistiški atstovai.

Pennsylvania valstijoje išrinktasis i legislatūrą drg. Maurer, pirmutinis darbininkų klesos atstovas-socijalistas, atsidiarius valstijos seimui visupirma savo įnešimu pareikalavo panaikinimo tiesų, leidžiančių kapitalistams laisvą šalį paversti i despotišką Maskoliją, įvykdant kapitalistų apginimul gvardiją, vadinamą «valstijine konstabularija», arba, kaip abelnai yra vadinama, kazokiją.

Tas reikalavimas yra pirmutiniu darbu socijalistiško atstovo, o sykiu jis parodo visuomenei, kodėl socijalistai buvo vadinami *negeistiniais* ir kam jie ištikrųjų yra negeistiniais.

Nieks iš doresnių žmonių neabejoja, kad ta razbainikiška raitųjų banda, praminta «amerikoniškais kazokais», likosi suorganizuota vien su tikslu, kad atimti darbininkams laisvę, leidžiančią jiems nuo kapitalistų besąžiningo išnaudojimo ginties atsikakymu nuo darbo. Ta kapitalistiškos klesos reikalas apginanti konstabularija jau parodė, kad žiaurume nē kiek nemenkesnē už Rusijos kalmukus-kazokus. Jos žvėriškumą darbininkai jau gerai pamatė So. Bethlehem, Philadelphiaje ir kitur, ypač paminėtuose miestuose darbininkų streiko laiku ta banda davė save pažinti be jokio atžvilgio pilnu šuoliu užsipuldama ant susirinkusių žmonių, daužydama buožėmis galvas, nežiūrint keno galva pakliuvo: vyro, moteries bei kūdikio ir trempdama arkliais parkritusius. Tik tai žvėriškai bandai pasidėkvojant streikai turėjo nenusisėkti. Todėl ir visai neįstabu, kad darbininkų klesos atstovo drg. Maurer'o pareikalavimas iš valstijinės įstatymdavystės panaikinimo tos razbaininkų bandos tarpe darbininkų iššaukė entuzijastišką pritarimą.

Pennsylvania valstijos «raitoji policija» likosi suorganizuota maž-daug apie prieš penkis metus dėlei apsaugojimo nuo darbininkų-streikierių privatiškos «fabrikanto nuosavybės». Pirmo to tas pareigas pildė kapitalistų samdomi išsigimeliai, vadinami «special poliemen'ai», tečiau kapitalistams pasirodė tas netinkančių, kad

jiems patiems reikia tokiems bernams mokėti už patarnavimą, todėl nusprendė jie, kad tokius darbinikiško reikalavimo naikintojus apmokėtų patįs darbininkai. Turėdami savo bernus valstijinėse ir šalies įstatymdavystėse, sutaisė įstatus pripažįstančius nuolatine valstijine konstabularija, kurios užlaikymo lėšas tur mokėti valstija. Mat, ir iš «visuomenės» pusės buvo reikalaujama, kad panaikinti privatišką kapitalistų policiją, kuri susidėdama iš aršiausių nupuolėlių, savo provokatoriškais ir niekšiškais darbais pereinavo visokias žmoniškumo ribas, o tankiai ir patiems kapitalistams blėdies nemažai pridarydavo. Pakeitimas tos privatiškos policijos valstijiniais konstabuliais darbininkų klesai nieko gero neatnešė, atpenč dar didesnį blogą.

Ypatingai charakteriški yra patįs motyvai suorganizavimo tos razbainikiškos bandos. Štai reikalavime pripažinimo įstatymiškai valstijinės konstabularijos randame: «...Patirimas sako, kad ateivių-darbininkų elementas reikalauja ko-nors stipresnio negu eilės milicijos ir šerifų, kad palaikyti tiesų autoritetą. Ši problema išrišant Pennsylvania įvykdo uniformuotų kareivių-policiantų skyrių, apginkluotų šautuvų ginklais»...

Kapitalistai neapsiriko, kad tokia ginkluotų šautuvais jų apginėjų banda, užlaikoma valstijos lėšomis bus jiems daug naudingesnė negu milicija bei šerifų pasamdyti padėjėjai. Tą gerai prirodė McKees Rocks, So. Bethlehem ir Philadelphia. Jie lyginai žino, kuo yra jiems tokia razbainikiška banda, sutverta dėl laikymo nelaisvėje *ateivių-darbininkų elemento*. Motyvas tos bandos reikalingumo tyčia mini ateivių-darbininkų elementą, kad tuom pridengtų tikrą priežastį dėlko kapitalistams reikalinga yra kazokiją, kad taip patrijotizmu apmuilinus amerikonomams-darbininkams akis, šieji dėl tautinio antagonizmo leistų įvykdyti visuniekiškus kiausius kapitalistų samanymus, kaip pavergti darbininkų klesą.

Tas tai ir yra priežastis, dėlko socijalistai kapitalistams taip yra negeistiniais, ypač valdvietėse bei įstatymdavystėse, kur galėtų pasakyti visuomenei teisybę ir išrodyti kapitalistų gudrybes, kurias anie pavartoja muilininimui darbininkams akis. Tečiau socijalistų triušas iš kitos pusės nepasilieka bergždžiu ir kapitalistų pastangos, kad neleistu socijalistų i valdvietes neišgali apveikti žmonių susipratimo spēkos, kuri perlaužia stipriausias užtvaras ir leidžia i kapitalistiškas tvirtoves darbo žmonių atstovus, kad tie ten pažiūrėtų i įstatų knygas ir parodytų visuomenei kapitalistiško valdymo būdus.

Tiesa, kad republikoniški ir demokratiški atstovai pieš drg. Maurer įnešimą prieš šis visomis savo įiegomis ir neleis tam įnešimui pereiti per legislatūrą, tečiau tas pats atspriešinimas nutraukia nuo jų veidų narves ir parodo darbinikiškai klesai, ko ji gal tikėtis nuo tų kapitalistiškų ponų atstovų.

Kapitalas vis kassyk silpnėsiu darosi kovoj su susipratusiu proletarijatu, kassyk aiškiau pasirodo, kad veilgai jis atstovės prieš solidarišką darbo žmonių veikmę. Pennsylvania valstijoje socijalistų spēkos taipgi yra jau nemenkos, o jas žymiai padidįs ponai republikonai ir demokratai savo pasirodymu kuo jie yra darbininkų klesai, nepripažindami tos klesos atstovų reikalavimo. Griebiasi jie įvairiausių priemonių, kad teisinti save ir parodyti socijalistų negeistinumą, tečiau teisybė eina visai kitu keliu ir kiton linkmėn, atskleidama žmonėms ta, kas yra ir kas turės būti. Gali naudoties savo politiškąja galybe, gali naudoties jiems tarnaujančia susiprostitutavusia laikraštija ir visomis priemonėmis, bet pergalinčio socializmo pirmyneigos joku būdu negal sustabdyti, nes tai yra gamtiškai vystymosi istoriškas būtinumas, kuris tur įvykti.

J.B.S.

Jan Kochanowicz.

NUO KO PRIKLAUSO ŽMONIJOS NUOTIKIAI.

Vertė A. J. Karalius.

Žmonijos draugijų istorija — tai neišsemlamas šaltinis klausimų ir minčių, paskatinančių prie apsvaistymo. Susipažįstant su ja, skaitome su kaskart didesniu žingeidumu apie stebėtino likimo eiles, kurias pergyveno lygiai kaip mūsų artimieji ir tolimieji bočiai, taip ir kaimyniškos tautos. Ištiriame jų nuolatinę kovą už nepriklausomą politišką būvį, už naują draugijos surėdymą ir idealus, kuriuos stengėsi įvykdyti gyveniman bėgyj kelių metšimčių savo gyvavimo. Su nusistebėjimu žiūrime į milžinišką grumimąsi tarp savęs, į atsiradimą naujų valstijų, į puikų išsivystymą vienu, tai vėl į liūdną egzistenciją kitų. Susipažįstant su nuotikiais mūsų bočių, patįs pergyvename tas valandas žmonių žiauraus grumimosi su įvairiomis kliūtėmis, kaip vidurinėmis, taip ir išlaukinėmis, kurias reikėjo pergalėti, ar tai dėlei apsaugojimo valstijos čielybės nuo užpuolikų, kurių niekad nestokavo, ar su tikslu praplatinimo valstijos turtų lėšoms kitų tautų; kartais mūsų bočiai patįs tapdavo užpuolikais. Su atyda tirinėjam bėgi vidurinių karių, kurios tankiai atsitikdavo lenkų tautoj (taipgi ir pas lietuvius. Vert.), nusilpninant ją kartais taip, kad kitos valstijos gaspadoriavo Lenkijoje kaip savo dvare.

Kitos tautos pergyveno labai panašias gadynes. Tiri-
nėjimai rašytų praeities paminklų pasiekė tą, kad be didelio vargo galima nuskriest minčia kokius 6-8 tūkstančius metų atgal, pažvelgt tokiu būdu į lopšį istoriškosios žmonijos. Pasidėkavojant uoliam specialistų darbu, kaskart aiškiaus stoja akįse žmonės, kurių dingo visi ženklai žmonių atminimuose. Iš paslaptįgų istoriškų paminklų dažinom, kad jau už kelių tūkstančių metų prieš taip vadinamą krikščioniškąją gadynę (arba prieš gim. Kristaus), gyvavo didelės tautos ir galingos valstijos, kurios pasiekę tūlą išsivystymo laipsnį, tūlą civilizaciją, idant po kelių šimtų ar tūkstančių metų gyvavimo užleist vietą kitoms valstijinėms organizacijoms, kurios išdygo ant anų griuvėsių, iki galop pačios griuvo, gamindamas griuvėsius kitoms naujoms valstijoms. Nuo seniausių žmonijos gyvenimo gadynių atbalsiai į mus atsimuša ir liūdija apie garsius nuotikius valstijų Egipto, Babilonijos, Asirijos, Persų, Žydų, o taipgi Chinų, Indų ir Mongolų. Likusieji anų gadynių paminklai liūdija, kad tos senovinės tautos mokėjo sutvert didelius daiktus, ir kad iš civilizacijos atžvilgio stovėjo jos — kaip tuose laikuose — labai augštai.

Taipgi kuomet skaitom apie stebėtinai būdovotas bažnyčias, piramydas ir egiptiečių obeliskus, apie burtininkavimą kunigų tos valstijos, apie priskaitytus prie taip vadinamų septynių pasaulio stebūklų kybančius sodus Asirijos sostapilio Ninivos, apie kolosališkas pagodas (bažnyčias) senovės Indijos, apie astronomišką, matematišką ir būdovojimo mokslą tų tautų, apie jų didelius išradimus ir tuometinę militarišką galybę, mums tur išrodyt stebėtina, kad tų valstijų organizacijos galėjo griūt ar persidirbt, pasilikant duokle kitų, daugkart žemiau stovinėčių iš kultūriško atžvilgio ir silpnesnių draugijų.

O vienok griuėjimas tų valstijų, neskaitant jų paslaptibių buvo faktų — ir štai istorija paskutinių 500 metų prieš Kristų, supažindina mus su naujomis, jaunomis vals-

tijomis Graikija ir Roma, kurios išsiaugštino tarp senovės Rytų pasaulio, platinant savo viešpatavimą kaskart toliau į vakarus ir pietus. Romos valstija apėmė visas labiausia žinomas tautas vakarinėj Azijoje, pietinėj Afrikoj ir pietvakarinėj Europoj, o vienok atėjo gadyne, kuomet visa galybė senovės Romos sutrunėjo, o ant griuvėsių imperijos, apsupančios mares trijų dalių pasaulio (Viduržemės mares) išdygo smulkesnės valstijos, kurių nuotikiai priklausė paskutiniems 15 metšimčiams, tečiaus šale tų, kurios išdygo ant Romos griuvėsių, išsivystė naujesnės valstijinės organizacijos, iš kurių vidur-vakarinėj Europoj užtinkame Lenkiją, o Amerikoj — Suvienytas Valstijas. Šioji paskutinė valstija atsirado ant žemės skaitlingų indijonų veislių, kurie buvo priversti užleist savo vietas «baltveidžiams».

Tokios istoriškos žmonijos nuotikių peržvalgos užtenka, idant pastebėt, kad politiška žemės išvaizda, arba jos politiškieji santikiai, nuolatos mainėsi ir mainosi: bėgyje kelių tūkstančių metų politiškas žemės žemlapis ne sykį keitėsi.

Gilesnis tirinėjimas žmonijos nuotikių supažindintų mus, apart politiškių ir vidurinių, su labiau išlaukinėmis draugijos permainomis, kurios palietė be pertrukio visas valstijas ir tautas.

Prie to tas svarbu, kad jos neįvyko ramiu keliu. Visur, kur tik gyvavo valstijos organizacija, istorikai atranda žymes karių tarpe atskirų nuomonų draugijos sluogsnų. Kiekvienoj valstijoje buvo — iš yra iki šiol — luomos valdančiųjų ir luomos pavergtųjų. Pasidėkavojant riboms nuotikių ir ipecciališkoms istoriškoms sąlygoms — tos luomos persidirbo išeilės į kastas, skyrius ir ant galo į draugijos klesas. Kiekviena iš tų luomų turėjo, ar turi savo siekius, idealus ir devyzas, kurie, įvykus įsikūnijimui, išaugštindavo tuos, kurie juos skelbė. Kokiu būdu apsiereikšė tos karės politiškam tautų gyvenime — nesunku persitikirint, tirinėjant nuotikius tų tautų. Pabaigoj šio veikalo privesim kelis žymiausius istoriškus faktus, kurie parodys mums susirišimą tarp vidurinių ir išlaukinų tautų nuotikių.

* * *

Kuomet iš aušgtybės keliolikos ar kelių metšimčių pažvelsim ant taip įvairios praecities visos žmonijos ir atskirų tautų — negalėsim susilaikyt nuo klausimo: kas buvo ir yra priežasčia tų neperstojončių permainų, kas turėjo įtekme į jas ir kas jas iššaukė? Kodėl tie nuotikiai įvairių metšimčių nepanašūs viens kitam ir kodėl įvairios gentis taip daug skiriasi vienos nuo kitų? Kodėl tautos maino sava gyvenimo vietas ar platina savo rubežius — kaip kad tankiai atsitinka, — kodėl priima kaskart naujas tiesas ir religijas, kodėl nuolatos pešasi su kaimynais ir negal užsilaikyt ramybėj?

Tuos klausimus galim suvienyt į vieną, apimantį visus: kodėl žmonių draugijos keičiasi, ir nuo ko priklauso žmonių nuotikiai?

Pakol bandysime atsakyt į tą klausimą negalim neatkreipt atydos į garsų ir idomų faktų, būtent rašėjų patvirtintas paeilines permainas, kokios bėgyje metšimčių įvyko pačiame atsakyme į tą augščiau paduotą klausimą. Apie 2000 metų atgal atsakydavo kitaip negu 200 metų atgal, o 200 metų atgal kitaip negu šiandien. Ir aut kiek šiandieninis atsakymas rodosi mums visiškai užganėdinančiu, tai vienok, kasžin, ar už kokio šimto metų jis vėl nepersikeis.

(T. B.)

Musu inteligentijos apsilpnėjimo priežastis.

«Keleivis» N2 š.m. Bevardis platokai kalba apie mūsų inteligentiją, kuri pailso ir įpuola į apatiją bei nusiminimą, ir daugelis tų žmonių žiedų, iš kurių reikėtų laukti gražių vaisių, vysta ir pačiuose pumpuruose nudžiusta nė nepražydydė. Kitais žodžiais sakant, jaunoji inteligentija, negalėdama gauti reikalingos jos išsivystymui laisvės ir šviesos, savo karštuose ūpuose skaudžiai apsirikus, įpuola į nusiminimą ir be pasigailėjimo patį save žudo. Teisingai Bevardis pamini, kad priežastis to blogo yra Rusijos caro valdžia, ir tik ją reikia kaltinti už savžudysčių pasibaisėtiną besiplėtojamą tarpe Rusijos, o apatijos tarpe musiškos inteligentijos Europoje.

Į tas priežastis verta yra giliau pažvelgti ir aiškiau jas aiškinti iššviesti, kad galima būtų spręsti, ką reikia tikrai kaltinti už tą blogą, kuris gana skaudžiai mus paliečia.

Ar ištikrųjų esame nuilę? Išdalies reik pripažinti, kad taip. Apsvarsčius, kad tarpe trijų bei pusketvirto milijono žmonių negalime dar įstengti leisti nė vieno dienraščio, apsvarsčius kad tarpe tokios minios žmonių vos-vos užsilaiko keliatas savaitraščių, lengvai pastebime koks nuožintis mūsų tautos yra šiek-tiek apsišvietusiais ir suprantančiais kultūros reikalus. Juk tokius reikia skaityti vos tūkstančiais, kuomet milijoninės minios tai piktžolėms, varpučiu užžėlę dirvonai, tai neprieinami raitai, tai uolos. Išdirbti ten dirvų kultūrai — juk tai reikia spėkų, spėkų, pasišventimo, triūso, prakaito, kančių, gyvasčių ir kraujo!...

Praeitį sudėjo ir mums perdavė labai plonyčius kultūros elementų klodelius, o mūsų inteligentijos didžiuma, rodosi, palaikė tuos klodus už pakaktinus, kad ant jų būdavoti kultūros rūmų, idant lyginties su kitomis tautomis, iššiaiškindami sau dalyką tuo, kad jeigu augštesniuose to rūmo butuose gyvės grožis, mokslas ir perteklius, tai į pamatus, kur tamsa ir skurdas, pasaulis nė nepažvelgs. Iš to atžvilgio dalis mūsų inteligentijos palikę pamatus, kur reik daug triūso, vargo, kančių, pasišventimo, gyvasčių ir kraujo, — o griebėsi už statymo sienų ir šulų rūmų, dagi niekindami tuos, kurie nutarė pirma subūdavoti pamatą ir ėmėsi už darbo, kad prašalinti liaudies skurdą, belaisvę ir tamsumą. Tokiais būdavotėjais mūsų kultūros rūmo sienų yra šiandieninė mūsų tautininkiška ir klerikališka inteligentija.

Vieni stengiasi užlaikyti liaudies sielą tamsos vystykluose, kad galima būtų tolesniai ant tos liaudies viešpatauti ir jos lengvatikystę savo naudai išnaudoti; kiti gi tai liaudžiai duoda tatau, ką duoda monarkos savo padonams, suteikdami «nuosaikią liuosybę», kurią tie valdomieji netur teisės palaikyti už jiems priklausančią teisę, vien tik už valdytojų malonę. Mūsų tanta egzistuoja frazeologijoje ir gal poezijoje arba, kitaip sakant, «ant popieros», tikrybė gi yra tik apmirusia masa, lyg kad kalnas, ant kurio kaukarų ereliai ir kirkliai skraido.

Inteligentija gi, kuriai tikrai rūpi tautos atgijimas, jos kultūra, laisvė ir gerbuvis taip neskaitlinga ir silpna, kad imtynės jos su priešginybėmis greičiau gal būt palaikomos už užsidedimo išsiveržimą negu už rimtą triūsa, kuris tas priešginybes apveiks. Tos pačios neskaitlingos inteligentijos skaudus atsimušimas karšta krutine į reakcijos uolą užsidedimą turėjo prigesinti, nes skausmas nuslopino kitus krutinės jausmus, kurie sparnavo dvasią ir šaukė kovon, darban prie apvalymo vietos iš uolų ir puvėsių, prie būdavojimo pamatų kultūros rūmų. Tas skausmas taipgi išblaivino užsidedimo apsvaigintuosius ir jie lygiai pamatė priešginybės tvirtumą ir apie savo spėkas suabejojo. Apėmė nusiminimas. Pasekėmės jo liūdno. Jos būtų dar liūdnesnės, jeigu nespindėtų spindulėlis vilties, kad tas pagimdytas reakcijos smūgiu skausmas visgi prais ir spėkos vėl pasididys. Kitaip reikėtų vien tik susikalti didelį karštą ir laukti amžino pasilsio...

Tą vidurinį mūsų skausmą ir apsilpnėjimą dar didina išlaikinės sąlygos, varžančios mūsų inteligentijos išsivystymą nesuskaitomais pančiais, kaip ir atžagareiviškų elementų pastangos dėlei apsaugojimo savos egzistencijos. Ištikrųjų reikėtų ilgai jieskoti mūsų pracityje, kad surasti paušią gudyne, kaip šiandien turime, kuomet klerikalizmas pasidėkavojant reakcijai pilnai įsiviešpatavo. Jeigu mūsų visuomenė neišsiliuosuos iš po klerikalizmo valdžios ir įtekėmės, mūsų tautai skirtas toks pat likimas, kaip ir buvo tų tautų, kurios užnuodintos palengvėle mirė, kol neišnyko. Klerikalizmas yra daug aršesniu už despotizmo reakciją gaivalu ir jis praryja mūsų inteligentijos spėką, naikindamas nepasiduodančius jo įtekmei elementus, paralyžiuodamas jų veikmę netik brutališku užsiuolimu, bet labiau pasalingu, slaptu pasikasinėjimu.

Kultūra, tai ne frazų pynutė, tai ne pelnas, kurį galima diena iš dienos tęsti bei didinti, bet ilgo ir visapusiško plėtojimosi reikalaujantis susipynimas įstaigų, sutvarkymo, taisyklių, principų, jausmų, idėjų ir siekių.

Reakcija kartuvėmis, katrogomis ir kalėjimais mūsų inteligentijos, kuri gavus laisvau atkvėpti, puolėsi prie prirengimo pamatų mūsų kultūrai, sunaikino spėkas, bet tik iš išlaikinės pusės ir tik tūlam laikui, kuomet klerikalizmas prisidėjęs taipgi prie reakcijos, naikina tas spėkas iš vidaus. Nurodydamas tamsiai miniai aukas kritusių nelygioj kovoj ir sykiu blizgučius savo klerikalizmos «kultūros», netik įstumia į sielvarto ir apatijos nasrus tikrus būdavotėjus kultūros, bet dagi nutraukia į savo viltingus tinklus tuos, kurių kultūra ir išsiliuosavimas klerikalams nėra geistinais.

Tokiose apstovose inteligentija, tikrai supratusi liaudies reikalus, ir per tos pačios klerikalizmo suklaidintos liaudies nesuipratimą paniekinta, būtina tur įpulti į nusiminimą ir apatiją.

Šį apsišikimą paprastai mes sau išaiškiname tuo, kad veikiančioji inteligentija nuilso. Ne, ji negalėjo nuilsti, vien likosi primušta, apalpo baisioj kovoj su daugkart stipresniu priešu. Ji krito, bet nežuvo. Atgijimas dar neabejotinas, pakils su tvirtesnėmis spėkomis, kuomet priešas savą spėkas jau bus sueikvojęs, besistengdamas tolesniai klaidinti liaudies minias, kol tos minios galiaus nepastebės kelio, kuriuomi jas klerikalizmas veda, ir kurių toms minioms pasaulio judėjimo šviesa neapšvies.

Taigi vilties spinduliams bešviečiant, nusiminimas būtų bereikalingas.

Vienok daug blogesniu apsišikimu, kurį pastebi Z.A. «Keleivis» N4, yra tas, kad musiškė inteligentija patį save naikina, griebdamosi už anarchizmo, rodos, lyg kad pasibjaurėdama nedėkingąja tamsia liaudžia, atsisako nuo veikimo jos išliuosavimui, ir paniekinus atitraukia nuo jos šalin. Tas apsišikimas jau daug baisesnis ir liūdnesnis už pirmutinį, o reikia noroms-nenoroms pripažinti, kad tas yra teisybė.

Tas yra faktų, kad dalykas t.v. inteligentijos santikių su socializmu, arba atsinešimo jos linkui socializmo klausimas daug gyvesnis ir daug labiau apkalbamas ten, kur darbininkų klesinis judėjimas yra silpnesnis, kur stoka sąlygų, leidžiančių atskiriems asmenims iš tarpo proletarijato atsiekti žinystą ir išsilavinimą, leidžiančius vadovauti politiškame, profesijonaliname ir kooperatyviškame organizuoto proletarijato judėjimuose.

Kame gi šio apsišikimo priežasties jieskoti, jeigu ne pačioje inteligentijoje, atsiskyrusioje nuo liaudies, nors ir nesijungiančioj ir su buržuazija. Patyrimas parodo, kad tik moksliskas pažinimas stangiai suriša inteligentiją su socializmu. Kas tveria, taip sakant, ketvirtąją luomą, nesuprasdamas klesinių interesų vienuo ar bendrumo su darbininkų arba trečiosios luomos reikalais, tas anksčiau ar vėliau pastebės, kad darbininkiškas judėjimas su filantropija bei romantizmu nieko bendro neturi, kad darbininkų klesos spėkai didėjant, ta klesla kaskart mažiau atsižvelgia į užuotautas, apeliuoja vien į spėką; kad kaskart aiškiau matoma, jog ta klesla nėra teikta, pilna mistiškų ilgėsių link ateities, vien spėka

ant savo reikalų pamato statanti savo ateiti, ir «idealistas» pasirodo nereikalingu, kuomet individualizmas nebetenka papėdės.

Otto Bauer, mėnesiniame mokslaraštyje «Kampf» už liepos mėnesį, kritikuodamas Austrijos teoretiką Max Adlerį, kuris savo brošūraitėje «Der Sozialismus und die Intellektuellen», apeliuoja į inteligentijos jausmus, nurodydamas besimokinančiai jaunuomenei, kokią tur reikšmę socializmas protu veikiantiems žmonėms kaip kultūralinis judėjimas ir išsivystymo tikslas, — nurodo, jog tas apeliavimas yra bergždžiu darbu, ir nurodymus Adlero, kad socializmas daug ko gal tikėtis iš inteligentijos, pavadina nepamatotu optimizmu. Ir jam reik pripažinti tiesą, kadangi inteligentija, kuri nepažino nuodugnai socializmo, gangreit pražudo norus artie neišplėstus dirvonus, kad prirengti judėjimui dirva, nes triūsas sunkus, bet mažai pelningas. Šaukti tokius vardan idealizmo į proletarijatiškas eiles, nurodant jiems, jog jų priederme yr eit prėkyje draugijinio vystymosi progreso ir kovoti už liaudies laisvę, reiškia veltui gaišinti laikas, nes kas save pavergti sistematiškam triūsui savnoriai nenori, tas niekad negal būti tikru kovotoju už žmonijos išsiliuosavimą. Kas supranta, kad išsiliuosavimas gal būti tik pakėlus kultūriškai liaudį, tas nuo tos liaudies nesitrauks, kas traukiasi, paliekant ją klerikalizmo nuodingam vorui ir plikakakliams kirkliams draskyti, tas negal vadinties kovotoju už laisvę, bet liaudies išsiliuosavimo priešiu ir už tokį privalo būti laikomas.

Inteligentija eis sykiu su proletarijatu vienu keliu tiek, kiek ją verčia eiti gyvenimo sąlygos ir priklausomybė jos nuo kapitalo.

Vienok panašiai galima kalbėti apie inteligentiją kultūriškų tautų, kur yra turtingos buržuazijos ir viešpataujančios klesos, bet apie musiškę inteligentiją, kuri atsišalina nuo proletarijatiško judėjimo ir to pasakyti negalima. Reiktų palaikyti arba už priešus liaudies išsiliuosavimo, arba už nepažįstančius socializmo. Ir šis pastarasis išsireiškimas, beabejo, greičiau bus teisingu.

Liūsti nėra reikalo, nes ekonominis išsivystymas juos visgi su gražis proletarijato eilėna, arba gi proletarijatu parodys kaipo klesinius jo priešus.

Proletarijatas malonių nepraso, kovoja už savo išsiliuosavimą visų žmonių, kam tie reikalai nerūpi, tokių pagalbos proletarijatas nemaldauja.

J. B. S.

Išnaudojimo budas.

«Tėvynės» N5, p. Joseph J. Hertmanowicz, duodamas atsakymus į SLA. reikaluose Jono Kimonto klausimus tarpe kitų gražių nurodymų, išteisinančių SLA. valdybą už jos uolų prisilaikymą seimo nutarimų, kurių sulyg p. Hertmanowicz'o nuomonės, valdyba tur laikytis, kad ir visi iki vienam sąnariai iš Susivienijimo atsisakytų, nes mat seimo nutarimas svarbesnis negu visų organizacijos narių reikalavimas, taip išteisinę valdybos pasielgimą, nurodo pavyzdžius naudingumo naujų SLA. įstatų, kurių nariai nenor primti, tam tikslui privesdamas, jog lenkų «Związek Narodowy» irgi panašias reformas pas save darydamas, kad organizaciją apsaugoti nuo nusibankrutijimo iš priežasties, kad nariam senstant mirimai pasidaro tankesniais ir posmertinių išmokėjimai taip pat, tai «Związkas» kad išsigelbėti, uždėjo mokesčius pagal narių metus, iš ko neužganėdinti senesni nariai iš «Związko» pasitraukė, palikdami kasoj savo posmertines. Girdi... «Pirmuose metuose daugiau atsiskakė senų negu pailsirašė. Bet ant to nei valdyba, nei išmintingieji sąnariai nepaisė. Prasišalinus seniems, «Związkas» pasidarė jaunesniu ir per tai tvirtesniu... Ponas Hertmanowicz nieko nepasako, kad tokiu būdu «Związkas» apiplėšė apie kelis tūkstančius savo narių, kurie ilgai mokėdami savo sąnarinės mokesčius, kad pra-

dėjo senti ir artinties prie valandos, kuomet «Związkas» turėtų sudėtus jų pinigų pagražinti kaipo posmertinę, likos iš «Z—ko» prašalinti be jokio atlyginimo už tat, kad savo skatikais leido «Związkui» daryti biznį. Nes mat tie «Związke» pasenę nariai nenorėjo mokėti pakeltą pagal metų daugumą mokesčių lygiai su prisirašančiais.

Tai yra ištikrųjų puiki «reforma» ir viena iš geriausių priemonių, kaip žmones išnaudoti. Kol jaunas gali būti geru susivienijimo nariu, nes jo mirtis dar nelaukiama, o kad pradeda senti, kad pajėgos mažta, kad nereiktų rūpintis pasenusiais savo nariais, tai senstantie tur eiti šalin iš organizacijos. Gražu!

Ar rūpi tiems ponams «reformatoriams» tas, kad darbininkas sensdamas sykiu kaskart mažiau uždirba ir mokesčiai jam už apsidraudimą dagi pakeliama, o kad jos negal išsimokėti, tai sulyg įstatymų, toks sąnarys gal sau eiti ir nors po tvora nudvesti, o «tautos mylėtojams» tas yra nevertu jokios atydos.

Ir kad tokie apsirėikimai priverčia protaujančius Susivienijimo narius pasakyti, jog su panašiomis reformomis nesutinka ir sutikti negalima, mūsų tautos mylėtojai pavaro «miatežninkus» šalin, o paskui ramindamiesi pasakoja, kad taip ir reikėjo padaryti, nes organizacijai reikia naujų narių, kuriuos ilgiau negu senus bus galima išnaudoti, o seni lai sau eina kur nori, jie nėra jau reikalingi.

Susivienijimui reikalingi yra pinigai ne senių posmertinėms išmokėti, bet užlaikyti susidedančią iš vienuolikos gerai apmokamų valdininkų valdybą.

Ačiū tau ponas Joseph Hertmanowicz už tokius puikius pavadijimus, jie ištikrųjų daug labo žada besiganantiems sau pilvus prie kupinos rindos ponams «tautos mylėtojams», taip lygiai, kaip ir lenkų «Rymo-katalikiško Zjednoczenia» ponams viršininkams, kurie ištikrųjų šiandien jau nereikalauja nė paisėti apie minėtos organizacijos likimą, kadangi nusipenėjo ir prisisotino taip, kad rytojus jau jiems nerūpi. Bet visus SLA., susidedantis iš darbininkų, kurie rytojaus netur užtikrinto, kuriems senatvė rodo kaip baisiausia bado ir skurdo šmėkla, už pasiūlomas reformas negal tau ponas Hertmanowicz būti dėkingais, kadangi jie reikalauja kitokių reformų savo organizacijoje, kad ta galėtų prašalinti senatve bauginančią šmėklą jiems iš po akių.

Laikykites savo reformų, nors ir visi Susivienijimo nariai nuo jo atsisakytų, tas jums ištikrųjų naudinga būtų, nes visus jų sudėtasai turtas galėtų jums pasilikti. Ar taip? Ar tik tas jums ponai tautos mylėtojai terūpi?

«Iš jų darbų pažįsite juos», — taip darbai leidžia mums jus pažinti.

ŠIS BEI TAS.

Ben. Hanford.

Darbas pagamina visus turtus.

(Iš prakalbos. „Socializmas—viltis pasaulio“)

Išskyrus tą, ką pati gamta suteikė, socialistai sako, kad darbas smegenų ir raumenų, darbas proto ir žmogiško kuno sąnarių, pagamina visus turtus.

Kadangi darbas pagamina visus turtus, mes sakom, kad tie, kurie dirba darbą, privalo turėti ir pagamintą turtą.

Yra tokių, kurie sako, kad kapitalas pagamina visus turtus ir kad pinigai daro pinigus. Leiskim sau pažiūrėti valandėlę.

Geras senis dievobaimingas diakonas Rockefelleris beabejonės turi kapitalą siekiantį bilijoną dolerių. Padėkim sau,

kad pons Rockefelleris apmainytų savo bilijoną į auksinius erelius, skaitant Suvienytų Valstijų pinigais. Ir padėkim kad jis sudėtų tą bilijoną dolerių New-Yorke miesto Rotušės garde.

Kaip ilgai dievobaimingo senio Rockefellerio bilijonas dolerių turėtų ten gulėti, pakol priaugtų nors vienu auksiniu ereliu? Jie nekuomet nepasidaugintų, ir jūs visi tai žinote.

Nėgi jie permaintytų savo pavidalą iš aukso į sidabrą.

Leiskime diakonui Rockefelleriui bilijoną sidabrinų dolerių, kiekvieną iš jų nukaltą p. Bryano šventintoj prielgyoj (proporcijoj)— jis toks dievobaimingas žmogus, leiskime pasiimti «Dievuje mūsų pasitikim» išmustus ant abiejų pusių, vietoje vienos pusės kiekvieną iš jų— kaip ilgai jie turėtų pasilikti palaidoti miesto Rotušės garde, pakol jie pasidaugintų į bilijona dolerių? Jie nekuomet nepasidaugintų ir jūs visi tai žinote.

Kad tas bilijonas dolerių gulėtų ir turtingiausioj vietoj mūsų žemės ir čielą bilijoną metų, tai prie jo nepriaugtų nė vienas doleris, net nė supelėjęs su skylė dešimtukas.

A, girdi tu, pinigai, tai tik galimas but kapitalas. Kada ponas Rockefelleris įdės savo pinigus į nejudinamąjį kapitalą, tada tik tas kapitalas atneš lobį.

Gerai, leiskime sau pažvelgti. Padėkim sau, kad palaimintas senis diakonas įdės savo bilijoną į kurpių išdirbystę. Įsivaizdinkime jei galima, kad miesto Rotušės garde yra kurpių dirbtuvė; kad yra pilnai aprupinta paskiausios ir naujausios mados įrankiais ir mašinomis dėl dirbimo kurpiu (čeverykų); kad tam-tikri kambarai prikimšti iki lubų žaliaja medega, iš kurios korpės yra padaroma— oda, su skylutėmis, šniureliais, kuoleliais ir švaksu— dirbtuvė, įrankiai ir žalioji medega, viskas sykiu turint's vertę bilijono dolerių ir viskas Rockefellerio.

Na, kaip ilgai ta dirbtuvė turėtų riogsot, pakol padarytų bent porą kurpių? Ji nekuomet nepadarytų ir jūs visi tai žinote.

Kitas faktorius turi buti pridodamas prie tos žaliosios medegos ir mašinų pirm pakol mūsų turėsime kurpes, kad ir iš milijoninės dirbtuvės. Mūsų turime turėti darbininkus— šiame atvėjyje kurpius. Tiktai kada darbininkai ateis čia ir valdys įrankius, paleis darban mašinas ir išdirbs savo rankomis odą— tada, bet niekad pirmiau, mūsų turėsime kurpes. Dabar, jei darbininkai statytojai namų įrengė dirbtuvę, jei darbininkai mašinistai įrengė mašinas, jei darbininkai to amato išbraiežė odą ir jeigu darbininkai kurpia padarė kurpes— jei darbininkai padarė viską, kur yra priežastis teisybės, kad tie kurie viską padarė, neturi teisės prie visko, kas yra jųjų?

Kurpės, kuriomis apsiavę mūsų vaikščiojame vieškeliu, nė kiek nesiskiria nuo odos mūsų kaukinamo jaučio, bėgiojančio po lygumas Argentinos, išskyrus tą, kad pačią odą kurpius pagal žinomą reikalingumą apdirbo.

A, bet dar syki girdi tu, jei tu savo pinigus padėsi bankon, tada pinigai dirbs pinigus.

Kai—kurie žmonės mano, kad pirmutinio į banką įdėtas

doleris yra vyriškos lyties (male), o antras doleris moteriškos lyties (female), ir šis vyriškis doleris ir moteriškas doleris situokia (apsiveda), po vestuvių kiekvieną metų šie doleriai gimdo kudikius formoje penktukų ir dešimtukų, arba metinės užaugos nuo penkių iki dešimts nuošimčių.

Bet taip nėra. Tas doleris, kurį jūs į banką įdėjote yra tiktai perstatytojas lobia, kuris buvo pagamintas darbo, ir kada jį išimama iš bankos, jis yra tik pamainomas į vaisius išbirbystės (kapitalo, jei jūs mylista), ir tas pats kapitalas buvo pagamintas darbo, kada darbininkas ateina ir vartoja tą kapitalą ir jo darbas atneša daugiau lobia ir tada tie lobiai pagaminti darbo yra išmainomi į kitus dolerius ir tie doleriai palaiko pirmoje vietoje principalą, apmoka palukanas ir likusieji vėl įdedami į banką. Ir darbininkai padudavojo banką, darbininkai įrengė apsaugojimą bankoje ir darbininkai atspausdino popierinius arba iškasė auksą ir nuliejo dolerius, visus juos: vyriškus, moteriškus ir neutrališkus.

Ir tiktai viena vieta, kur vestuvės atsibuvo, tai ten kur labai augštai iškilęs ponas, kuris yra prezidentu bankos, apsideva su pinigais ir po šliubui išsiveža bankon— ir ten buva laipsnio persiskyrimas su jumis.

Vertė, J. Stasiulevičius. «R. R.»

Amerikos socialistiška literatura.

Amerikos socialistų judėjimas daro didelį progresą, kaip abelnai mano apie jį. Nors daug ko dar stokuoja jam, bet judėjimas nesulaikomai žengia pirmyn.

Moksliskai socializmas išguldomas farncuzų, vokiečių, rusų ir italų kalbose; tarpe jų matosi vairdai: Kautskio, Kbelio, Plekanovo, Ferri, Vanderveldo ir kitų. Amerikonai mažai žino apie juos; jie mano, kad socializmas išsiskverbė sykiu su bėdiniais ateiviais darbininkiais ir tas su visu esą sve timu Amerikoje.

Prieš dešimtį metų čia Amerikoje socialistiška literatūra, galiu sakyti, negyvavo. Teoretiška šiuolaikinė Amerikos literatūra niekuom neikuo nesiskyrė nuo europinės, bet ji sumarginta Amerikos tradicijų. Drg. Spargo savo knygoje «Džiovinantis socializmas» polimizuoja su išmislais Roosveldo o ne Bismaikio. Surinkimas Spargo: «Šauksmas vaikų» ir «Mažumėnės klausimas», nupiešia dabartinius klausimus iš Amerikos atsitikimų.

Nors Hilquid parašė knygą; «Historija socializmo Amerikoje». Jis ten aiškiai ir moksliskai nupiešia vietinį socialistų judėjimą. Gent parašė: «Masa ir klesos», svarbus priedas ekonomijos literaturoje. C. Russel savo «Užvaldymas trustų ir jų politika», atidengė kelią socializmui į Amerikos proletarijato mintis.

Simons parašė apie Amerikos ukininką. Toliaus eina vardai: J. Londono, Skotto, Bud Pulo, J. Patersono, De Leono, Braiero, Inglando, Maerso, Untermana, Lee ir kitų, nešusių savo triuso vaisius į Amerikos socialistų literatūrą.

Socialistai reikalauja, kad bent bibliotekas pripildyti socialistiška literatura. Randasi mėnesinių, savaitinių ir kasdieninių socialistiškų laikraščių angliškų, vokiškų, lenkiškų.

koj, žydiškoj, fancuziškoj, itališkoj, rusiškoj, lietuviškoj ir kitose kalbose. Nekurių išleistuvių laikraščiai prasiplatino gana plačiai, pavyzdin, «Appeal to Reason» išėina po 350,000 egzempliorių ir pasiskirsto tarp jaunosios kartos darbininkų.

Taigi matome, kaip dar jaunas, nuo neseniai auklėjamas socializmas šioje šalyje, jau taip toli galėjo nužengti. Tik ačių nekurių draugų nenuilstančiam pasidarbavimui, mes taip turtingais tapome literatūra, net su jos pagelba ir savus valdininkus į dinstus pastatome.

Tik reik drąsos, solidariskumo ir vienybės, pasišventę idėjos labui, netik dabartinę literatūrą užlaikysime, bet ir naujos daug prirengsime, tik dirbkime, dirva plati.

Pagal «R. G.» J. D. Quinnis.

Paviršutinis socialistu priešginiavimas.

Yra pripažinta, kad dabartinė draugijos tvarka šioj šalyj yra sudarkyta, o pataisymui jos yra vien socializmas.

A n a l y z a :

1) Originališka tame klausime prasmė yra apdiskusijuojama visur tarpe manančių žmonių, nes yra labai svarbūs dalykai.

2) Tvarka, kuri pripažįsta privatišką nuosavybę darbo įrankius ir apsimainymo priemones, yra kapitalizmu.

3) Kapitalizmas ir socializmas pripažįsta, kad žmonės, kurie produkuoja išdirbystę, yra darbininkais.

4) Dabartinė kapitalizmo tvarka sutveria apystovas, neleidžiančias darbininkui protiškai ir fiziškai išsivystyti ir subręsti; dabartinė draugijos tvarka, yra priežasčia bedarbių; yra priežasčia skurdo ir yra priežasčia kriminališkų prasikaltimų.

Tas visas visuomenės ligas pagytyti gali vien socializmas, panaikindamas privatiškąją darbo įrankių nuosavybę ir sykiu visas priežastis pikto, kuris įvyksta dėlei pertekliaus vienyų, o skurdo ir tamsumo kitų.

I š v e d i m a s .

1) Kapitalizmo tvarka, neleidžia didžiūmai draugijos nariams protiškai išsivystyti ir subręsti: a) Atidavus darbo įrankius į eskaitlingas rankas, milijonus žmonių padaro liuosais šamdininkais, parduodančiais savo spėkas už pragyvenimą; b) Dirbdamas ilgas valandas po darbo neturi noro protauti, nes smegenis nuvargintos; c) Kad užlaikyti šeimyną, tur savo darbą pailginti bei mažus kudikius šaukti sau į pagelbą; d) Kudikis vietoje mokykloje lavinti savo protą, fabrikoje atlieka rankų darbą, kuris nereikalauja protavimo ir protas liekasi neišvystytu; e) Darbininkai tokiu būdu sudemoralizuoti, išvysto savyje tik blogas ydas, girtuoklystę ir paleistuvystę.

Reiškia priežasčia žmonių nupuolimo yra kapitalizmo sistema.

2) Kapitalizmo tvarka neleidžia draugijos narių didžiūmai pilnai fiziškai subręsti: a) Jauni kudikiai fabrikose ir kasyklėse, negaudami liuso išsibėgijimo ir išsimankymo, be reikalingos organizmo augimui šviesos ir sveiko oro, ne-

gali išaugti taip reikia; b) Vienodas pirštų darbas neleidžia įsitimpinėti raumenims ir raumens pasilieka suvytusiais ir neišsivysčiusiais; c) Lengvas pirštų ar vienodo judėjimo rankų darbas yra kenksmingesniu už darbą, kuris reikalauja viso kuno judėjimo ir raumenų įsitempimo.

3) Dabartinė kapitalizmo tvarka yra priežasčia bedarbių: a) Produkcijos išdirbimas yra dirbamas ne dėlto, kad pakakinti visuomenės reikalus, bet dėlto, kad pakakinti produkcijos įrankių savininko godumą; kapitalistas rupindamasis vien kaip kuodaugiausiai pelnyti, paskatinamas konkurencijos ir gera išpardavyste pagamintų produktų rinkoje, pasinaudodamas darbininko sunkiu buviu, paleidžia savo fabrikas visa spėka, nepriimdamas daugiau darbininkų, kurie be darbo, bet pailgindamas dirbantiems darbininkams darbo valandas; b) Esantieji be darbo darbininkai, kad gelbėtis nuo badinės mirties, siulo savo spėką už pigiausią užmokestį, o dirbantieji darbininkai, taipgi gyvenimo sąlygų priverčiami, dirba už pigų atlyginimą, kad tik nenustoti darbo; c) Tokiu būdu kapitalistas pridirba produkcijos daugiau negu gal išparduoti; d) Rinkai užsidarius, kapitalistai pakaktinai tur pridirbtos produkcijos savo sąkrovose, todėl nereikalauja laikyti atidarus fabrikus; fabrikoms užsidarius, užstoja abelna bedarbė arba krizis, kas kapitalistui yra naudinga, nes pigiai pagaminta produkcija palengvėle išsiparduoda, o kapitalistui nereikia darbininkų pragyvenimui mokėti algas; darbininkai, kurie buvo kiek susitaupinę, savo sutaupintus pinigus vėl turi pravalgyti, milijonai bedarbių dar labiau nupigina darbininko darbo spėką, todėl kapitalistas atidaręs fabrikas darbininką gauna už menkiausį duonos turpinėlį.

4) Kapitalizmo sistema yra priežasčia skurdo: a) Kad visi užtikrinantieji žmonėms buvį šaltiniai randasi privatiškoje kapitalisto nuosavybėje, ir kad draugijos buvis priklausio nuo sąlygų, kurias kapitalistas sutveria savo naudai, tai visuo menės diduma, kuri susideda iš rankpelnių, algos vergų, buvis niekad nėra užtikrintu; b) Darbininkai kad palaikyti savo gyvastį, priversti yra lenktiniuoties nupigine savo kapitalistui parduodamos spėkos, tokiu būdu mažindami savo vo algas iki to laipsnio, kad vos pragyvenimui teuztenka; c) Šeimyniškas gyvenimas, jo nuotikiai, ligos, nelaimės ir atsitikimai, reikalauja taipgi lėšų, darbininkas butinai tur bristi į skolas ir skurdą, kuris yra neišvengtinu; tokiu būdu kapitalizmo sistema įstamia į skurdo paskandą milijonus žmonių.

B u d a s p r a š a l i n i m o .

1) Skurdas, pasidėkavojant technikos ir mašinerijos išsivystymui, kas leidžia lengvu būdu aprupinti draugijos gyvenimo reikalus, negal buti taip pasibaisėtiniu ir apimančiu milijonines žmonių minias: a) Turto šaltiniai skaitlingi, su pagelba naujų išradimų, nauji atidengiami; b) Išnaudojimas tų gamtos turto šaltinių, pasidėkavojant mašinerijos pagelbai, yra lengvas taip, kad sulyg ištyrimo ir apskaitliavimo dirbant draugijos visiems, dirbti galintiems nariams tik po keturias valandas į dieną, galima pagaminti tiek turto, kad kiekvienas draugijos narys turėtų visus savo gyvenimo reikalus pilnai pakakintus; c) Išsitobulinus pergabenimo produk-

tų budams, visos šalys lengvai gali apsimainyti savo produktais ir tokiu budu prašalinti skurdą nuo viso pasaulio; tą įvykdinti gali tik socializmo tvarka, panaikindama alginę vergiją; liuosą konkurenciją, žmonių klesas ir tautų dėlei produkcijos rinkų nesutikimus; c) Socializmo tvarka, padarius pramonija draugijos nuosavybe per panaikinimą darbo įrankių privatiškos nuosavybės, užtikrina kiekvienam galinčiam dirbti draugijos nariui darbą ir pilną aprūpinimą gyvenimo reikalų, kaip ir apsaugoja gamtinius turtus, kurių šiandien bereikalingai daug sueikvojama; tokiu budu prašalina bedarbes; d) Socializmo tvarka, sutvarkius darbą ir prileidus prie jo visus galinčius dirbti žmones, paliuosuoja darbininką nuo ilgų darbo valandų ir suteikia liuosą laiką žmonėms dirbti dėl savo asmeniško užsiganėdijimo, dėl ypatingos garbės, dėl pakėlimo savo supratimo laipsnio, dėl lavinimo proto ir kuno; paliuosodama kudikius nuo fabrikinio darbo, suteikia jiems protišką ir fizišką per mokyklą ir atskančius žaislus išsivystymą; socializmas tokiu budu prašalina žmonių dvasišką ir kunišką sunykimą ir suskurimą.

Užmetama, kad visuomenė negal tvarkyti visų reikalingų drauginiam gyvenime įstaigų. Užmetėjai lai pažvelgia į miestų ugnagesių departamentus, viešus parkus, krasą, viešas mokyklas ir kitas viešas įstaigas ir persitikrįs, kad net ir kapitalizmo tvarkoje tos įstaigos kur-kas geriau ir tasakančiau yra užlaikomos ir tvarkomos negu privatiškos, o abejonė išsisklaido, kaip neturinti pamato.

Nutarimai:

Kadangi dabartinė tvarka yra priežasčia žmonių į klesas pasidalijimo; prižasčia klesų ir tautų neapsikentimo ir karių; priežasčia išnaudojimo, apgavysečių, plėšimo, žudysčių, piktadarysčių, skurdo, bedarbių, žmonijos fiziško ir dvasiško nuskurimo;

Kadangi socializmo tvarka panaikina visokias klesas ir nelygybę; panaikina neapsikentimą, bedarbes, skurdą ir suteikia progą kiekvienam išsilavinti protiškai ir kuniškai, panaikina baimę dėlei rytojaus neužtikrinto buvio, o sykiu ir visas piktadarystes, pakelia žmonijos kultūrą, civilizaciją ir tobulumą, prašalina priežastis karių ir jų reikalams sueikvojamus milijonus, leisdama įvykti tarptautinei santaikai ir solidariskumui;

Todėl prieš mumis stoja du dalykai, kurių vieną turime pasirinkti.

Sveikas protas lengvai gal atskirti katras jų geresnis, o kas iš sveiko proto ir nesunaikintos doros žmonių gal pripažinti kapitalizmo tvarką už patinkamesnę?

J. Byrokas.

SVARBIOS ŽINIOS.

Kur dingo 191 milijonas doleriu?

Sulyg paskutinio valdiško raporto apie taupinimą pinigų, sudedamų šalies bankose, pasirodo, kad visose Jungtinių Valstijų bankose, kuriu yra 7200 nuo Lapkričio 10 dienos p. m. iki 7 dienai Sausio š. m. iš tų visų bankų išimta

191,566,488 dolerius. Yra tai faktas, koks dar bankų istorijoje ikišiol nebuvo atsitikęs. Tik pačiame New Yorke iš 39 bankų išimta sudėtųjų pinigų 159 milijonus doleriu. Įdomiausiu yra tas, kad bankieriai nežino, kas su tais pinigais padaryta, kodėl New Yorke iš bankų išimta didžiausios sumos pinigų ir tos sumos nesugrįžo atgal į kokią-nors banką. Išimta tik tokių depozitorių, kurie tur sudėję dideles pinigų sumas. Chicagoje iš bankų išimta taipgi, bet tik 9 milijomai doleriu.

Raportas sako, kad nežiurint, jog pinigų įdėjimas susimazino, bet rezervės kapitalas pakilęs. Žingeidu vienok kas atsitiko ir kur dingo išimti iš bankų 191,566,488 doleriai? Tas klausimas liekasi kol-kas neišrišamu.

Ateivystės statistika.

Āteivystės departamento biuras Washingtone apskelbė savo raportą už praeitų fiskališkų metų paskutinius šešis mėnesius ir už Gruodį mėnesį prasidėjusių fiskališkų metų, iš jo matome, kad nuo Liepos mėnesio 1 d. iki Gruodžio 30 dienos iš Europos ir kitur per Atlantiką pribuvo 714571 ypatas. Tarpe tų buvo: 435000 vyrų ir 278649 moteriškos. Iš tų buvo 453,297 paprastų emigrantų, 76082 nejieškančių sunkaus darbo žmonių, o 173186 Jungtinių Vastijų piliečiai. Atgal gražinta tame laike buvo 12006 ateiviai; skaičius sugražintų traukyje šešių mėnesių, liudija kaip žiaurus padavadijimai tapo įvykdinti.

Per tą patį laiką išvaizavusių iš Amerikos žmonių (statistika mini tik tris pirmesnius mėnesius) buvo. 271008 ypatos. Iš tų 181893 vyrai ir 89175 moteriškos. Tarpe tų buvo 91371 paprasti emigrantai; 67103 ne emigrantai ir 112594 Jungtinių Valstijų piliečiai. Iš Lenkijos ir Lietuvos per tą laiką pribuvo į Jungtines Valstijas Amerikos 40751 ypata

Gruodžio mėnesyje pribuvo išviso 83,423 ypatos, tarpe tų 53,934 vyrai, o 29,489 moters. Iš tų visų buvo 51183 darbininkai-emigrantai, 9313 turistai, o 12927 Jungtinių Valstijų piliečiai. Gruodyje sugražinta atgal 1702 ateiviai.

Skaitlius ateivių sulyginant su pirmesniais laikais labai susimazino, nes dabar į savaitę ant Ellis Island salos tiek nepribuna, kiek pribudavo į dieną. Sugražinta gi dukart daugiau negu pirma budavo.

Netekimas vieno draugo.

Vokietijos socialdemokratų partija, neteko vieno įžymesnio savo draugo Povilo Singero, kuris pasimirė pirmose Vasario diense, mieste Berlyne. Laidotuvėse, atsibuvusiose Vasario 5 dieną, dalyvavo suvirš 100,000 darbininkų ir suvaizavusių iš viso pasaulio socialistų. Iš priežasties tokio žmonių minios susirinkimo, valdžia buvo prirengusi policiją daryti «tvarkos», tečiaus pasirodė nereikalinga ta valdžios rupestis, nes minios mokėjo ramumu pagerbti nuopelnus savo draugo.

Demonstracijoje valdžios provokacija neįstengė sukelti jokių riaušių, kad galima būtų panaudoti ginkluotą armiją, Dėlei didumo minių ant kapinyno prie kapo prileista tik delegacija ir užsienio socialistų partijų atstovus.

Pasaulio socialistiška tarptautija su mirčia Povylo Singerio, neteko vieno uoliausių kovotojų, kuris nežiurint vargo ir persekiojimų, nesitraukė nuo kovos lauko ir nenuilso iki paskutinio savo atkvėpimo. Singeris paėjo iš buržuazinės šeimos, tačiau savo klesą paliko supratęs, jog ateitis žmonių priklauso nuo liaudies ir už tos liaudies laisvę nusprendė kovoti. Apie 1870 metus pametęs buržuaziją, visas savo spēkas pašventė socializmo agitacijai. 1884 metuos, išrinktas į miesto Berlyno tarybą, veik pagarsėjo visoj Vokietijoje. Stovėdamas priekyje darbininkiško judėjimo, beveik prieš 25 metus likosi išrinktu darbininkų atstovu parlamentan ir nepasitraukė iš to iki savo paskutinių dienų. Parlamente už jo nepaprastą valstybinių reikalų žinystą, buvo paguodojamas net per jo politišku persitikrinimu priešus.

Socialistų partijoje viduriniame gyvenime Singeris lošęs svarbią rolę. Buvęs jis nariu partijos valdybos ir jo veikmei partija labai dėkinga už jos gražų išsivystymą ir gerą organizaciją.

Visai neįstabu, kad jo laidotuvsė dalyvavo taip milžiniška socialistų ir darbininkų minia, kad išreikšti jam savo dėkingystę už jo ilgų metų trisus dėl proletarijato laisvės.

Streikas atšauktas.

Chicagos rubsiuvių streikas pasibaigė. Streiko komite tas oficijališkai apskelbė, kad streikas užsibaigia, daleisdamas sugrįžti darban tiems, kurie tolesniai streikuoti nenori. Tačiau dar nevisi darbininkai sutinka su darbdavių statomoms išlygoms ir mano tolesniai streikuoti pakol neiškovos pilno pripažinimo unijos reikalavimo. Streiko laiku rubsiuvių unija jaugo iki 28,000 narių. Yra viltis, kad įstojusiejo organizacijon darbininkai, neatsitrauks iš jos.

Daugelį darbininkų grįžti prie darbo priverčia badas.

Netekome vieno įžymaus draugo.

Philadelphijoje Vas. 5 dieną pasimirė vienas iš senų Amerikos socialistų partijos įžymesnių narių, drg. Fred Long, kuris nuo daugelio metų tarpe anglų buvo gerai pažįstamas kaip kovotojas už darbininkų reikalus ekonominės ir politiškos kovos laukuose.

Vėlionis drg. Fred Long buvo typografistu (drukorium) ir jo mokiniu buvęs, taipgi jau miręs, garsus socialistas Ben. Hauford. Pats Fred Long buvo pirmtakunu socialistiško judėjimo Amerikoje. Gimęs prieš 61 metus iš arių tėvų Detroit, Mich., kur ir gavo pradinį mokslą. Susipratęs dar jaunystėje, pradėjo jį kovoti prieš kapitalizmą ir kapitalistų persekiojamas, priverstas buvo mainyti savo gyvenimo vietas viena po kitos, prieš 20 metų pribuvo Philadelphijon, kur ir užbaigė savo ilgų metų kovą, kurią aktyviškai vedė per 43 metus.

Ant gyvenimo slenksčio.

(Pagal E. Čirlikovą).

Parašė A. Žymontas.

Jeį Staselis būtų buvęs namie — mama nebutų susirgusi ir nebutų norėjusi greičiau numirti... Ji tankiai verkė, kaip

išvezė Staselį... Ji labai pasiilgdavo jo ir gailėdavos...

Mama pamatys ten Staselį, o jis nematys daugiau nė mamos, nė Staselio... Tik danguj dar!... O kuomet tas dar bus?... Negreitai...

Ir vėl Jonelio mintis atsidurė ant tų, kurie išvezė Staselį... Viskas per juos! Atėjo išvezė Staselį ir jis mirė... Sunervavo bėdiną mamytę — ji taipgi susirgo ir numirė...

— Duok dieve jums patiems numirti! — šnibzdėjo Jonelis ir vėl jo akįse mirgėjo didelis piktnumas ant jų...

— Ach jų!... Prakeikti!... Ot aš užaugsiu didelis, tuomet... — galvoja Jonelis, stovėdamas šale motinėls ir mintyje ramino ją:

— Neverk! Danguj pasimatysim.

VIII.

Vakarais, kuomet Jonelis eidamas gulti atėidavo atsiveikinti su mamyte ir įsiziurėdavo į jos veidą, jam rodėsi, kad mama gyva; žibančių žvakių mirkčiojanti šviesa savo šėšeliais, tarytum lyg judino mamos lūpas, o ji rengėsi vertki...

— Labą naktį, mamyte! Rytoj vėl ateisiu.

Rytą, dienoj laidotuvių, Jonelis atėjo, kaip visuomet pasisveikinti su mama — jai ant kojų gulėjo gražus vainikas iš palmų šakų ir gėlių su raudonu kaspinu.

— Gali būti tai atnešė angelas iš dangaus, kurį atsiuntė Jezusukas?

— Šitą kas mamai davė?... Ne tu.

— Ką balandėli?

— O vainiką, kas padėjo?...

-- Studentai, Staselio draugai...

— Ar jie irgi myli mūsų mamytę?

— Myli.

— Studentai?...

Tą rytą, gatvėj, prie vartų, stovėjo juodas vežimas su sidabriniais kryželiais, juodais arkliais ir judai aprėdytais vežėjais... Ir buvo labai daug policistų. Ko jiems reikia? Vėl jie atėjo!... Vienas toks pasiputęs, su juodais usais, įėjo į kambarį ir ilgai ginčijosi su teta. Paskui teta priėjo ir pradėjo nuimti nuo mamos vainiko raudonąjį kaspiną. Pati verkia ir pati nuima...

— Tetyte, nereikia nuimti!... Negrąžu bus!...

— Nepavelina, balandėli...

-- Kas jiems darbo? Neklausyk!

— Negalima, balandėli...

Jonelis suprato, kad tai tas nepavelina su juodais usais. «Prakeiktas» — murmėjo Jonelis ir jam norėjosi kaip nors tam usočiuį įskaudinti...

— Palauk tu! Jezusukas tau parodys kaip skriausti mamą!

Bažnyčioj Jonelis stovėjo visą laiką su rusčiu ir rimtu veidu ir neverkė. Kuomet atėjo laikas paskutinį sykį pabučiuoti mamai tris sykius į kaktą, jis ką tai patyliukais pasakė jai. Tik kuomet uždengė grabą su mama ir pradėjo užkalti vinimis, Jonelis pradėjo vertki ir klykti:

— Mama! Kam tu numiriai?

Vakare, parvažiavus namo, kaip ir visuomet, žibėjo

augštai kampe «dievo akutė»... Jonelis pažiūrėjo į «dievo akutę» ir pilnomis akimis ašarų, patyliukais pasakė:

— Ot ir ne myli manęs! Ai-ai! Koks tų!...

Greitai lekia laikas— juodas paukštis žmogaus gyvenimo. Lekia neapsistodamas nė diena, nė naktį ir nunėša žmogų su savimi prie juodo garizonto, kur plaukioja bauginanti debesys, be spalvų, be viliojančios pasakiškos gilumos, su kuriais sykiu išplaukia juoda naktis nebuvimo.

Nunėšė juodas paukštis tėvą, motiną ir Staselį... Kodėl gi tu, berneli, toks rustus, toks užsimąstęs ir taip retai juokiesi? Reikia buti linksmu ir tikrinačiai atverti aiškias akis prieš gyvenimą... Gyvenimas čia toks puikus!...

Viskas praeis, užsimirš, bet tų keletas dienų pergyvenimo— nėkuomet... Nėkuomet! Iki pat myriui; vis vien, toli jis ar arti... Keno tai geležinė ranka užrašė tą dieną neišgydomis žaidomis atmintyje ir širdyje.

Praėjo dešimts metų... Bet neužgijo žaidos širdies. Ne užgijo! Tankiai vėlai naktį, sėdėdamas prie knygos, įsigilinęs į kitų gyvenimą, poetų sugalvotą, Jonelis umai atsitraukia nuo skaitymo. Tarytum kasžinkas užkliudo jo širdį ir prašo apie ką tai atsiminti... Lėtas mušimas seno laikrodžio, žibanti kampe lemputė, atsargūs žingsniai, šnibždėjimas kitame kambaryje ir miegusto vaiko čiaušškėjimas— gali būti, kad tai tie atsiminimai atsimuša į širdį ir be žodžių sako: «Atsimink!» Ir umai gimsta sieloj neramumas, nyksta viskas, ką pagimdė joje poetas—žavėtojas... Kodėl mušimas seno laikrodžio, atneša su savimi grabą, žibančias žvakes ir juodą vežimą su sidabriniais kryželiais? Kodėl?

Reikia tik užmerkti akis ir rodosi, kad gyvenimi vis tuose pačiuose namuose su tamsiu prieangiu, kur yra durys su nulaužta rankena, girdi vaitojamą motinos, matai jos baltą ranką su ilgais, plonais, silpnais pirštais, matai nusiminusį Staselį su ilgais plaukais.

Ir kankinančiai susopa žaidos širdy ir dvi ašaros nukrito ant atvertos knygos, kuri tik dabar privertė juoktis nuo linksmumo, mesto sielon, kito žmogaus sielą...

Umai pašoka Jonelis iš vietos ir ilgai vaikščioja skersai ir išilgai mažą kambarį ir galvoja apie mamą ir Staselį...

Ant sienos kabojo du juoduose rėmuose paveikslai, tartum žiuri į Jonelį ir kuomet jis pakelia ant jų akis, tai rodos, kad jie tiesiai žiuri jam į akis... Tartum jie suprastami apie ką jis galvoja, tas rimtas ir rustus bernelis ir tartum seniai jau žino, kas turi atsitikti ateityj...

— Mylimieji mano!— šnibžda Jonelis. Ir jo šnibždėji me tiek švelnumo ir ilgėjimos, kad paveikslai atgyja: rodosi, kad ir jų akys silpnai mirga trumpi atsakymai Joneliui...

Atgyja paveikslai!...

Ir pusiautemoj rodėsi, kad geras Staselio veidas darosi rusėiu, beveik piktu, o ant veido motinos, atspindi visas sunkumas pergyventų kančių...

Tykiai liejasi karštos ašaros, o Staselis vis žiuri į tylinčius paveikslus, tartum norėdamas atspėti paslaptį jų amžino tyklėjimo...

(Galas)

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. Žinios turi būt teisingos, paduotos taip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinamos.

CHICAGO, ILL. Jau nebesykj buvo, rodos, «Kovoje» rašyta apie Chicagos rubsiuvių streiką, kur darbininkai kovoja su darbdaviais jau 18 savaitių. Nekurie pagulde savo galvas, kiti nukentėjo nuo policistų palkų. Karštai ir tvirtai kovojo visą laiką.

Bet šiandien pasirodė, kad mes nieko neiškovojom, žodžiu sakant pralaimėjome. Kaip «Kovoje» buvo rašyta apie firmos Hart Schaffner Marx darbininkus. Jie dar gavo šioj tokį pagerinimą, nors tiek, kad išvarinėjo streiklaužius (skebus) ir daleista darbininkams organizuoties ir palaikyti uniją.

Kitų dirbtuvių darbininkai sugrįžo be nieko prie darbo. Jeigu darbininkai būtų pasilaikę nors keletą dienų, buvo galima tikėtis streikas laimėti.

Jeigu būtų visi taip laikiasi, kaip lietuviai, būtų galima daug ką nuveikti. Gerai laikėsi ir žydai, bet pirmutiniai grįžo prie darbo čekai, kurių ant streiko išėjo 6 tukstančiai o paskui liko tik 40, kiti sugrįžo dirbti, žodžiu sakant, čekai suardė mūsų streiką. Tokių atsirado ir iš kitų tautų.

Lietuviai geriausia atsižymėjo, todėl 2 nušovė, o 1 vienas dar ir dabar pašautas guli ligonbutyje, J. Katilius ir V. Stučka sėdi kalėjime, kurie kaltinami už nušovimą slapto policisto; visai nekalti žmonės vargsta kalėjime jau 5 savaitės.

Gaila tų draugų, kurie šioje kovoje ir galvas padėjo, gaila spėkų ir laiko veltui suekvoto, ir nežinom, kaip bus toliaus. Bandysime laikytis dar darbininkiškoj organizacijoj. Gal galėsime geriau prisirengti ateičiai.

Žvirblis.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

- 13) Redakcijai pranešta, kad sulyg P.K-to Tar. N81, negali talpinti jokių polemikų.
- 14) J.B.Smelstoriui pranešta, kad P.K-tas paveda jam sutvarkyti visą medegą reikale pašelpinio skyriaus. Sutvarkyta medega turi būt priduta VI Susivažiavimui.
- 15) Ad-jai pranešta, kad ji turi prisilaikyti iškolektavime skolų už literatūrą P.K-to Tar. 84.
- 16) Užklausta 1-mos kp., kas atliks ištyrimą reikale J.Griniaus skundo teisingumo ant «Kovos» zecerių. Aple tą dalyką pranešta taipgi J.Griniui.
- 17) 42 kuopai pranešta, kad jos įnešimas Ad-jos reikaluose nupuolė sulyg P.K-to tarimo 86.
- 18) Wisconsin valstijos Rajono numeris bus IX.
- 19) Ant drg. J.Stasiulevičiaus pranešimo, kad jam dar nėra užsimokėję II, III ir IV Rajonai už išlaidas padarytas jam sekre-

riaujant V.K-te, paraginta minėti rajonai, idant užsimokėtų.

20) 1-mai kp. pranešta, kad jos įnešimas linkui sustabdymo polemikų organe tapo priimtas per L.K-tą. L.K-tas išreiškė jau savo nuomonę Redakcijai.

21) Ant M.Šliakio užklauso, ar C. Sekr. tikrai (dokumentališkai) žinoma apie tą \$500 paskolę dėl «Mot. ir Soc.» paaiškinta, kad sekretoriui žinoma tik iš organo pakvitavimo. M. Šliakys gavęs minėtą Sekretoriaus paaiškinimą pareikalavo, kad P.K-tas patirtų tą dalyką. Reikalavimas pasiūstas P.K-tui.

22) 145 kp. praneša, kad sutinka su C.Sekr. performulavimu jų įnešimo.

23) 137 k. pranešta apie atmetimą jos įneš. per P.K.Tar. 89.

24) Ant pareikalavimo, idant J.Grinius priduoūt V.K.Rač. kaucko rašytą laišką, kuriame drg. Račk. atsisako redaguoti «Mot. ir Soc.», J.Grinius pranešė, kad laiškas randasi «Kovos» administracijoje, todėl ir pareikalauta ad-jos.

25) Ant užklauso, idant J.Grinius daroūtų faktiškai, jog Centro Valdyba pranešus pirmalaiko zeceriams apie Griniaus skundą, — J.Grinius pranešė, kad jam sakęs A.Bernotas, jog pastarajam pranešęs C.Sekretorius. A.Bernoto pareikalauta, idant paaiškintų ant to dalyko.

26) Ad-jai pranešta, kad sulyg P.K. Tar. 92 negali išleisti jokių brošiūrų be L.K-to žinios.

27) Ad-jai suteikta instrukcijos (sulyg P.K. Tar. 93), kaip elgtis išskolektavime skolų už apgarsinimus nuo F.J.Bagočiaus ir P.Dubicko laikų.

28) Užklausta 29 kuopos, kas yra tokis, kuris aplaikė taip vėlai tą užklausimą į kandidatus.

29) Pasiskundus 117 kuopai, kad jos tūlam nariui siunčiamą 1 egz. organo dykai, pranešta apie tai ad-jai bei pačiai 117 kp.

30) Visos Virš. Rinkimų blankos, kurios buvo prisiūstos C. Sekretoriui, persiūstos Ref. Tv. K-jai.

31) Naujai išrinktiems S-gos viršininkams pranešta, kad išrinkti ant 1911 m. S-gos viršininkais ir jų antrašai.

32) Rusų laikr. «Novy Mir» išleistuvės užkvietimas dalyvauti pasveikinime garsaus rusų revoliucijonieriaus, Lev Deutch, pasiūstas P.K-tui.

N.Y.City 9 II, 11.

LSS. Centro Sekr. A.Purvis.

V.K-to Referendumas No.25.

Iš atžvilgio: kad 1) dabartinė Čarterio Komisija neatlieka ir nemano atlikti atsakančiai pavestą darbą (žr. P.K. Tar. 59, «K.» N39 ir Adm. pranešimą «K.» N48 p.m.) ir 2) kadangi jos tarnys. tės laikas pasibaigė, nes metai praėjo, kaip jie išrinkti (žr. V.K. Ref. 9, «Kovos» N44 09m.), todėl V.K-tas išrinko naują Č. K-ją.

V.K-tas nominavo sekančius kandidatus:

Balsai	Balsai	Balsai	Balsai
J.Ramanauskas 3	J.Čiudinas 1	M.Šalna 1	
V.Balčiūnas 2	J.Neviacas 1	J.Malinauckas 1	
J.Bridickas 2	V.Bagdonavičia 1	A.Macevičė 1	
J.Raulinaitis 2	J.Kačergius 1	V.Dilius 1	
S.Michelsonas 2	J.Jankus 1	J.Pruselaitis 1	
A.Žymontas 2	P.Vosylius 1	Dr. F.Matulaitis 1	
F.J.Bagočius 2	A.Šaukevičius 1	F.Živatkauckas 1	
J.Juodžiukynas 2	G.Jankus 1	Šukys 1	
Z.Kondratavičius 1	M.Padolskis 1	L.Kupčinskis 1	
K.Kondratavičius 1	J.P.Čepulis 1	Bernotas 1	
		J.Gegužis 1	

Balsuojant už apsiėmusius kandidatus balsai pasidalino šiaip:

J.Raulinaitis 8 b.	A.Žymontas 7 b.	V.Balčiūnas 6 b.
F.J.Bagočius 5 —	J.Ramanauckas 2	J.Bridickas 2 —
Z.Kondratavičius 0		Viso labo 30

Tokiu būdu LSS. Carterių Komisijoje lieka išrinktais: J.Raulinaitis, A.Žymontas ir V.Balčiūnas.

Shenandoah, Pa. LSS. V.K-to Sek. L.S.Kupčinskis.

LSS. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

New York City, 8 II 11.

V. K-to Referendumas Nr. 27.

LSS. 1-ma kuopa, laikytame susirinkime 2 gruodžio, priėjo prie klausimo apie STK.K-ją, kuri dėl visokių painių jau veik pusę metų nieko neveikia. Neveikimo priežastis patirta šio kiros:

1) Kadangi visuose reikaluose yra prisilaikoma naujos tvarkos susivažiavimo tarimų ir komitetų reikalavimų — ant TKK-jos uždėta tokios pareigos, kurių nuo darbo atliekamu laiku negalima išpildyti. Nepildant tų pareigų ir tik pertikrinant mėnesines atskaitas, komisijai užmetama, kaip nuo adm-jos, taip ir nuo C.K. neveikimas;

2) Esant dabartiniams formališkumams, kuriuos pildant net ir STK. K-ja turi eiti per C.K-tų užtvirtinimą ir tuomi užsitęsia išdavimas atskaitų, o kadangi draugams tankiai mainanties dėlėi augščiaus minėtų kliūčių ir matoma neveikimo priežastis. Todėl 1-ma kuopa apkalbėjus, kaip toliaus turėtų veikti minėtoji komisija, įneša:

Kad STK.K-ja būtų įgaliojama tik per 1-mą kuopą, nereikalaujant jokių komitetų užtvirtinimo. Tokiu būdu 1 ma kuopa gali kiekviename susirinkime išrinkti draugus, kurie pežiūrėtų atskaitas ir nebūtų jokių užvilkimų.

Laikanties dabartinės tvarkos ir jos nepermainant, 1-ma kuopa visai atsisako ant toliaus veikti linkui STK. Komisijos.

16 XII, 10. Varde kuopos įgalioti:

J.Juodžiukynas, J.Stasiulevičius, J.Letionis.

Šis įnešimas perėjo per V.K-tą ir balsai pasidalijo šiaip:

Balsavo Už: I-mo R. J.SPruselaitis; II-ro R. V.J.Stankus ir J.Bulota; III — J.Baltušis; IV — P.Sinkus; V — L.S.Kupčinskis ir J.Grudzinskis; VI — J.Neviacas; VII — A.Valinčius.

Tokiu būdu įnešimas priimtas 9 balsais, prieš nėra.

Keturi V.K. nariai neprisiuntė savo balsavimų.

Nuomonės sutrumpintos V.K. narių:

J.S.Pruselaitis: Kad 1-mai kuopai pavesti išrinkti narius į STK. K-ją ir už juos atsakyti, pilnai sutinku. Balsuoju už.

V.J.Stankus: Pilnai galima užsitikėti 1-mai kuopai, nes kol V.K-tas užtvirtina STK.K-jos narius, prasitęsia gana ilgas laikas, kas absoliutiškai stabdo kuopos veikimą. Balsuoju už.

P.Sinkus: Kadangi nuo seniai buvo nepraktiška leisti STK. K-jos narius V.K. užtvirtinimui. Veiklams arba kitas komitetas, nepažindamas ir nežinodamas kompetentiškumo išrinktųjų narių, užtvirtindami juos, galim: sakyti, daro blėdingai. Balsuoju už.

Shenandoah, Pa. 15 I, 11. LSS. V.K-to Sek. L.S.Kupčinskis.

New York, 8, II. 11. LSS. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Nereikalingas užsipuolimas.

«Kovos» nr. 5, drg. J. Andriukaitis užsipuola ant manęs, todėl aš budamas išdininku, M.P.R. neišduodu atskaitos. Ir jūs, esą, savo apsilėidimu norite tą draugijelę visai nuslopinti!

Kad M.P.R. apsilėidęs, tai niekas nesiginčys, bet ne aš tame nekaltas. Aš niekad M.P.R. išdininku nebuvau ir nesu juom dabar. Išdininku yra drg. Šidaravičius, Chicagoj. Aš esu tik finansų sekretorium ir per mane pinigai siunčiasi išdininkui. Kiek pinigų įplaukė — aš žinau, bet kiek jų iš-

mokėta— aš žinoti negaliu, taigi negaliu išduoti nė atskaitos.

Rašiau kelis laiškus izdininkui, kad ji apskelbtų izdo stovį «Kovo» arba kad praneštų nors man, kiek yra pinigų, bet jokio atsakymo negavau. Patalpinu jo laišką «Kovo». Visuomenė jis rado užojautą ir buvo pradėję plaukti aukos. Keliasdešimtį dolerių į trumpą laiką pasiunčiau izdininkui. Prie to, dar prisidėjo iš Onos Baroniaičiutės posmertinės \$70.00 ir susidarė jau pusėtinai turtelis. Bet iš tos sumos reikėjo tuoj siųsti Grigaičiui ir uždengti skolą, nes syki įdas buvo visiškai išsekęs ir izdininkas siuntė iš savo kišeniaus. Todėl klausiau dukart per laišką, ar uždengus tuos reikalus, bus galima iš tų pinigų suteikti Beširdziui pašėlpą, bet izdininkas nieko neatsakė. Tuo tarpu prasidėjo mokslo metai ir Beširdis, dėl stokos pinigų, mokyklon įstot negalėjo, vieni metai jam jau sugaišinta.

Kiek dabar yra pinigų— aš nieko nežinau. Drg. Puskunigis rašė man jau kelis kartus, kad ir jam duoti iš M.P.R. pašėlpą. Atsčiau, kad Beširdziui jau pirma pažadėta, o abiem M.P.R. pašėlpas duoti negali. Tuomet jis patarė, kad per referendumą nutarti, kuris iš jų turi gauti pašėlpą. Aš tam pritariau ir parašiau, kad jis paprašytų Šidaravičiaus, kad tas sutaisytų ir išsiuntintų kuopom referendumo blankas, bet praėjo keli mėnesiai, o apie referendumą nieko negirdėt. Šiomis dienomis vėl gavau nuo Beširdžio laišką, kur su ašaromis vaikas meldžia, kad nors ateinančiam rudenį jam pagelbėti. Paremti jį reiktų butinai, nes tai yra būturtis mokslaeivis, rašytojas ir artimas mums savo idėjomis socialistas.

Dabar turi būti išrinkta nauja valdyba. Aš nuo finansų sekretoriaus visai atsisakau, nes labai esu užimtas savo darbais. Renkant valdybą, turi buti tasai nubalsuota, kuris turi gauti pašėlpą— Beširdis ar Puskunigis.

S. Michelsonas.

Draugai ir draugės LSS. II-ro rajono.

Artinasi 26 diena Vasario, kurioj atsibus II-ro rajono X-ta konferencija. Visos kuopos prigulinčios prie mūsų rano teiksitės prisiųsti delegatus ir nutarimus ant 26 d Vasario, kaip buvo pranešta «Kovos» 3 num., po antrašu:

New Academy, 523 So. 4-th St. Philadelphia, Pa. (vien tik delegatai gali pributi ant šio antrašo, bet įnešimai, turi buti siunčiami rajono Sek., nes sveitainėj, niekas jų nems nuo pačtoriaus). Konferencija prasidės 8 val. ryte.

Maršrutas prakalbų nebus rengiamas; pagal ištikisius keblumus, tas sumanymas atidėtas apkalbėjimui konferencijos.

Draugai 1-mos kuopos toj pačioj svetainėj, 25 d. Vasario rengia teatrą ir balių. Draugai atvažiavę ant baliaus, gaus gauti visas infomacijas. Kuopoms išsiuntinėta laišakai šviečiantį j konferencija.

II-ro Rajono Sek. F. Laurynaitis.

Box 196 Easton, Pa.

Protestas LSS. 7-tos kuopos prieš V.L. Liutkauską!

LSS. 7-ta kuopa Rochester, N. L. savo nepaprastam susirinkime, laikytame 24 dieną Sausio 1911 metų, vienbalsiai nutarė pakelti viešą protestą prieš p. V.L. Liutkauską, kuris atvykęs į Rocheterį, aptersė socializmą, taipgi ir jo šalininkus socialistus.

Sausio 15 dieną š. m. T.M.D. 52 kuopa parengė jubilėlinį apvaikščiojimą sukaktuvių 10 metų mirties P. Vaičiūčio, kur p. Liutkauskas vietoj paaikinti jo biografija, tuoj užsi puolė ant socialistų. Girdi, jei bus įvestas referendumas, tai tris dalis gyventojų išbalsuos valdžią, o ketvirta dalis bus pavergta.

Pagal tokį išvedžiojimą reiškia, kad dabar geriau, kuomet tris dalis pavergtos, o ketvirta viešpatauja, o privatiška nuosavybė, tai nėkuomet negali but panaikinta. Pagal p. Liutkausko kalbą, tai darbininkų klesos reikalai— patrijotizmas.

V.L. Liutkauskas kalbėdamas apie socializmą, priminė, kad ir čion Amerikoj yra susitvėrusi socialistiška organizacija, kuri nešioja vardą LSSA. tos organizacijos nariai, tai, girdi, daugiausiai yra atvykę iš Lietuvos nuo sukilimo 1905 m. o čionai pasivadino socialistais, bet jie nėra niekuom daugiau, kaip tik žmonės doriškai nupuolę, o LSS., tai organizacija su persenusia idėja ir visai šiam laikui neatsako. Taip tai supranta p. Liutkauskas socializmą.

Nepamiršo pasmerkti ir revoliucionierių, nes girdi jie sukulia revoliuciją, o kad nesupranta prasmės žodžio revoliucijos, liudija sekantis faktas: Paėmęs knygutę į ranką «Revoliucija» (parašyta J. Baltrušaičio), iškelęs prieš publiką paaiškino, kas nori išmokti žmonių žudyti, tas gali nusipirkti šią knygutę, tai išmoks žmones skersti. Geistina, kad p. Liutkauskas nurodytų, kur minėtoj knygutėj yra parašyta kaip žmones žudyti.

Męs LSS. 7-tos kuopos nariai, girdėdami tokį paniekimą socializmo idėjos, išreiškiame p. Liutkauskui panieką už apšmeižimą socializmo ir darbininkų klesos, nes niekas mus nepaliosuos iš po kapitalo vergijos, kaip tik socializmas, o tad nukris nuo mūsų rankų kapitalo retėžiai ir prašvis tikras laisvės spindulys.

Draugai darbininkai! Jei p. Liutkauskas nuvažiavęs į kitą miestą norėtų j jumis kalbėti, atminkit, kad jis nėra mūsų draugas, bet priešas, kuris stengiasi išardyti tarp mūsų užgimusią vienybę, o įkvėpti patrijotizmą, kuris per taip daug metų savo gyvenime, milijonus žmonių išžudė. Nepamirškime musu kovos devyzos: «Darbininkai visų šalių vienykimės!»

Protesto komisija:

J. Bagdonas, J. Bindokačaitis, J. Rickis ir A. Baltrunas.

Balsavimo rezultatas LSS. 1-mo rajono.

Ant organizatorius:	Kuopu No.—	34,	16,	5,	37. viso.
A. Žilinskas, 14)	kuopos	10	2	—	4, 16.
S. J. Bakanauskas, 41 ,,		6	—	4	1, 11.

Ant sekretoriaus:				
J. Burokas, 41 ,,	11	-	2	3, 16
J. Malinauskas, 145 ,,	5	2	2	2, 11.
Ant išdininko:				
K. Senkus, 5 ,,	5	1	4	3, 13.
A. Krasnickas, 145 ,,	11	1	-	2, 14.
Ant V. K.:				
J. V. Stalioraitis, 34 ,,	11	1	-	1, 13.
L. Grikštas, 41 ,,	1	-	-	3, 4
K. Liutkus, 16 ,,	4	1	4	1, 10.

Pagal skaitlių balų, išrinkti yra sekanti kandidatai:
Org. A. Žilinskas; Sek. J. Burokas; Išd. A. Krasnickas ir V.
K. J. V. Stalioraitis.

Balsavime nedalyvavo sekančios kuopos: 145, 41 ir 25.
J. Burokas.

L. S. S. Finansu Apyskaitos.

Už Gruodžio Mėnesį, 1910 m.

(Pagal knygas, paliktas per buvusį ad-rių J. Grinių)

INPLAUKOS

Mėnesinių mokesčių:

Kuopos Įmokėjo	Kuopos Įmokėjo	Kuopos Įmokėjo
1 4.20	52 2.60	106 3.20
3 9.00	54 3.00	115 9.05
4 10.40	55 2.00	119 3.40
13 6.60	58 7.00	121 3.15
16 2.00	59 9.60	124 2.15
17 3.80	60 4.20	126 3.00
25 2.40	69 7.00	133 5.80
28 11.20	71 4.00	136 3.00
29 11.00	81 17.00	137 7.60
33 3.80	83 6.60	140 1.00
34 11.00	84 2.20	142 3.20
36 2.60	89 5.60	144 1.80
38 6.80	95 4.40	147 4.40
42 6.55	100 1.80	148 1.40
45 1.00	104 1.20	150 1.20
50 4.40	105 5.20	153 1.40
		234.90

Pavienių sąnarių mokesčiai.

B. Gramba ir J. Gramba po 1.60; J. Stankus 1.00. Viso 4.20

Prenumerata «Kovos».

J. Prakšas, A. Ignatas, John Griggs, K. Šokelis, V. Stiklius, A. Chesna, P. Butkus, W. V. Turosky, 4 kp. LSS. D. Br., K. Ivanauskas, J. J. Zink — po 2.00; Per J. Petrikį 1.75; J. Vilkelis 1.50; K. Bernatoniš, J. Klenavičius, S. Paknis, F. Juodis, per J. N-ką, V. M. Genys, J. Kuzas, A. Laurinaičiūtė, J. Gataveckas — po 1.00; K. Šuopis 48c; F. Tarwan 25c. Viso 34.98

«Kovos» Fondas.

LSS. Dram. Ratelis Chicago, Ill. 15.15; 34 kp. Waterbury, Conn. 12.00; A. Liekevičius, B. K. Radzevičius — po 1.00; Kornila 50c Viso 30.15

Prenumerata «Moteris ir Socializmas».

Gauta per V. Katilių 3.10; J. Petrikis 1.00 Viso 4.10

Prenumerata «Revol. Dainų».

J. Vinbickas 1.00

Ivairių Įplaukų.

Už randą nuo gyventojų ir gaza 3.02; parduota senų raldžių 4.35 Viso 7.37

SUTRAUKA ĮPLAUKŲ

Buvo išde.....	\$89.53
Mėnesinių duoklių.....	\$234.90
Pavienių sąnarių mėnesinių duoklių.....	4.20
Prenumeratų «Kovos»	34.98
Už apgarsinimus.....	27.75
Už literatūrą.....	69.40
Už pašalinius darbus.....	110.05
Įvairių įplaukų.....	7.37
Pavieniai «Kovos» numerai	40
Pre. «Rev. Dainoms»	1.00
Čarteriai (kp.: 153 ir 24).....	2.00
Prenum. «Mot. ir Soc.».....	4.10
«Kovos» Fondas	30.15
Išviso	615.83

Pasarga: Įeigos peržiūrėta ir atrasta gerai, su pataisymu pr. «Kovos fondan», kur stokavo Kornila 50c.

Savo darbo dalį skaitau atlikta, kadangi daugiau dirbti neturėjau laiko. Manau jog antras TKK. narys galės pertikrinti išlaidas, o trečias — sulygis.

12, II. 11.

STKK. narys Ig. Rudminas.

IŠLAIDOS.

«Kovos» išlaidos.

Statymas 110,00; popiera 48,00; spauda 37,44; pačtas ir nuvežiojimai 17,46. Viso 212.90

Namų išlaidos.

Randa 35,00; Gazas 3,60; Elektra 4,30; anglis 6.35 Viso 49.25

Spaustuvės įrankių.

Raidžių 4.02; Space'ų 4.25 Viso 8.27

LSS. knygų išleidimas.

Statymas «Mot. ir Soc.» 3.60

Pašalinių darbų išlaidos.

Statymas 83.67, spauda 12.65, popiera 21.18, juodila 4.00 vertimas knygelės į lietuvišką kalbą 35.00 Viso 156.50

Literatūros pirқта.

Nuo A. Olševskio 20.00

Laikraščiai į vietų «Kovos».

J. Šmulštys, agentūra. «Dilgėlės» 1.50, «Keleivis» 1.50, «Vien. Liet.» 2.50. Viso 5.50

Visoki išdavimai.

Ekspresai 3.10, krasos ženkl. 13.34, sugrąžinta už netalpintą apgars. 75c, 4 «Kovos» kompl. aptaisymas 3.00, už kurgas J. Mikalauckui, E. Pittsburg 9.00, lankstymas «Polit. Ek.» 1.50, lankst. konstitucijos 50c, knygų aptaisymas 75c, rankšl. plovimas už 5 mėn. 3.75, sugrąžinta P. Puskunigiui skola 10.00 LSS. kalendoriams popiera 8,33, redakcijai laikraščiai 92c, audimas durims užkamšyt 18c, blotting paper 10c, nafta 8c, vienių 5c, benzinas 36c, važinėjimai 1.20, pataisymas sagstymui mašinos 75c, telefonas (už 3 mėn.) 12.50, spec. delivery 21c.

SĄTRAUKA IŠLAIDŲ.

Kovos išlaidų.....	212.90
Algų Redaktoriui ir Administratoriui.....	110.00
Namų išlaidos	49.25
Pašalinių darbų išlaidos	156.50
Literatūros pirқта	20.00
LSS. Knygų išleidimas.....	3.60